

BİNYAD

Eylül-Ekim-Kasım 2001 Sayı 1 Yıl 1

Haber

Sanat

GAZAL BERU, 19 Mart 2001 günü Yiğitler Köyü Jandarma Karakolunda yaşamını yitirdi. Onun anısına Şair Adnan Gül'ün yazdığı şiir _____ s.9

Kültür

Edebiyat

Mahmut Celayir

Bir Almanca Karısının Arkaik Yalnızlığı I / Die Grosse Einsamkeit der Alamanca Frau I
Tuval üzerine yağlıboya / Öl auf Leinwand, 1984, 85 cm. x 110 cm

Merhaba,

Sevgili dostlar, dernekçilik kolay bir iş değil; hele demokratik olmayan, örgütlülüğün ve toplumsal sivil dayanışmanın önemsenmediği toplumlarda daha da zordur. Sosyal ve siyasal çalışmalar özgür ve aydın bireylerin katkılarıyla mümkündür. Biz ne yazık ki özgür ve aydın bireylerden oluşan bir toplum değiliz. Hala ortaçağın ilkel geriliklerini bağrında taşıyan bir toplumuz.

Dernekler, demokratik sivil toplum örgütleridir. Dernekler sosyal, siyasal ve ekonomik alanlarda bireylerin birlikte hareket etme ve topluca kendilerini ifade etme araçlarıdır. Çağdaş toplumlarda dernekler, sivil yaşamın vazgeçilmez temel unsurlarıdır. Dünyada süper güçlerin yaşamı kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirme çabalarına sivil toplum örgütlerinin karşı çıkışları dikkate değerdir. Artık dünya zenginler için dikensiz bir gül bahçesi değildir. Doğanın korunması, nükleer silahların yasaklanması, yoksulluk ve ırkçılığın yer yüzünden silinmesi mücadelesinin önünde hükümet dışı sivil toplum örgütlerini görmekteyiz. Bu çağımızın dikkate değer bir olgusudur.

Kısaca derneklerin ve sivil toplum örgütlerinin önemini vurgularken, bizim açımızdan da kendi kurumumuz olan BİNYAD'ın önemi çoktur. Biz sorunları çok olan bir toplumuz. Bireysel anlamda bazı sorunlarımızı çözsek de toplumsal olarak sorunlarımızı çözmemiz mümkün değildir. Ancak BİNYAD gibi araçlar oluşturarak, birlikte sorunlarımızı dile getirip çözüm arayışına girerek başarılı oluruz. Diyebilirsiniz ki bu da çok zor. Demokratik olmayan, hala çağdaşı bir anayasayla bunun mücadelesini veriyoruz. Toplumı örgütleyerek, sivilleştirerek, şiddetten ve baskıdan arındırarak çevremize dolandırılmak istenen bu antidemokratik çemberi ancak böyle yıkabiliriz.

Örgütlü toplum çağdaş bir toplumdur. Çağdaşlaşmak, dünyadaki çağdaş ülkeler gibi olmak ve onlar gibi yönetmek ve yönetilmek bizim de hakkımızdır. Bu düşünceyle;

- a) İnsanlarımız arasında sağlıklı bir iletişim kurmak;
- b) İnsanlarımız arasında insani bağları geliştirmek ve sosyal dayanışmayı sağlamak;
- c) Kendi kültür, gelenek ve kimliğimize sahip çıkarak geliştirmek; bizden sonraki kuşaklara ulaştırmasını sağlamak;
- d) Yöremize ve yöremizin sorunlarına örgütlü bir şekilde sahip çıkmak, aksaklıkların giderilmesinde aracı olmak, ekonomik ve sosyal yapısına müdahalede bulunmak için BİNYAD çatısı altında bir araya gelmeliyiz.

Asıl amaç, birlik ve beraberliğimizin temel aracı olan BİNYAD'a sahip çıkmak, üye olmak, etkinliklerine katılmak, destek vermektir. Bu düşüncelerimizin gerçekleşmesi üyelerimizin duyarlılığına bağlıdır. Sorun tüm Bingöllülerin sorunudur. Bu dernek tüm Bingöllülerin deneğidir. Ben Bingöllüyüm diyen herkesin üye olabileceği demokratik bir dernek yaratmak esas hedefimizdir. Tüm Bingöllü hemşehrilerimizle birlikte olmak dileğiyle....

Nevzat Gül
BİNYAD Yönetim Kurulu Başkanı

Binyad

3 Aylık
Haber Sanat Kültür Edebiyat Bülteni

Yıl: 1 Sayı: 1

Yayın Ayları:
Ocak - Nisan - Temmuz - Ekim

Binyad Adına Sahibi:
Nevzat Gül

Genel Yayın ve Sorumlu Yazışmaları Müdürü:
Cafer Yurtsever

Yayın Kurulu:
Eyüp Dengeşik
Hüsnü Alkan
İlhan Sevin
Necip Arda
Mehmet Arıç

Yazıların son teslim tarihi:
Mevsimin her birinci ayının 20. günü

Her yazar, yazılarından sorumludur.

Selmanağa Çeşme Sk. Yılman İş Mrk. No: 14
Üsküdar / İSTANBUL
Tel.-Fax: (0216) 341 79 73
e-mail:binyad12@hotmail.com

Baskı-Grafik:
Aslı Ofset Matbaacılık
Tel: (0216) 318 21 71 - 318 71 67
e-mail: asliofset@superonline.com

Yeniden

Yeni bir yüz, yeni bir içerik ve tabii ki yeni bir heyecanla 3 deneme sayısından sonra 3 ayda bir yayınlanmak üzere yeniden başlıyoruz. Bu arada kulağımıza kadar ulaşan; nezaketten yüzümüze karşı söylenmeyen, ancak ima edilen geçmişteki eksiklik ve kusurlarımızı deneyim sayarak; arkamızda başka eksik ve kusurlar bırakmamak kasti ve kaydıyla yola çıkıyoruz. Bakalım, görelim solüğümüz nereye kadar taşır bizi. Şundan eminiz ki, sırada idealist, heyecanlı ve gözü kara bir genç kuşak duruyor. Bizim yorulduğumuz yerden onlar koşturmaya başlayacak; nefesimizin tıkladığı an güçlü soluklarıyla onlar işe koyulacak.

Yerel yayınların çerçevesi dar tutulmaya çalışılır. Bazen yörenin yemekleri, insan yüzleri, dağ adları, kuş türleri, pınar isimleri bir yayın için yeterli sayılabilir. Bir iki sayfa da yaş geçmiş, çevresinde sözü dinlenir, hatırı sayılır kişilere köşe yazısı yazması babında tahsis edilmiş ise ortaya çıkan şey bir şaheser olarak kabul görebilir. Dikkat ederseniz bütün yerel yaöyünlerde şablon aşağı yukarı aynı ve sayfa sayısına kadar bütün ayrıntılar büyük bir benzerlik gösterir. Bu şablonun dışına çıkmak ise sanıldığı kadar, (alışagelmiş sınırlı konularla harmanlanmış, ancak yine de dolu dolu gösteren yerel yayın ilkelerinin dışına çıkmayı göze almak) kolay değil. Söz konusu şablonun dışına çıktığımızı iddia etmiyoruz hala. Bunun için araya bir olgunlaşma zamanının girmesi gerekiyor. Zaman içinde bazı sınırlar ve katı ilkeler kendiliğinden uyum gösterecektir. Bir yerel yayının yerel konularla sınırlı kalmasını savunmak; çılgın iletişim yüzüylüne ayak diremekten öteye geçemez. Bizim dergiye İnsan sevgisini savunan, kendi hamurunda bir bütünlük arz eden herkes ve her konu girebilir.

Bu sayıda yazılarını okuyacağımız iki akademisyen Arif Akdeniz ve Yaşar Savaşçı farklı seslerdir. Gelecek sayılarımızda daha farklı sesler olacak. İkimizden de kalemi kırık daha nice ses çıkacağını bilmek heyecan verici. Onlar da peyde pey ortaya çıkacaklar. Bunlardan bir kaçının yazılarını bu sayımızda bulacaksınız. Örneğin Eyüp Dengeşik, Mehmet Buzgan, Okan Alay, Şiraj Çoşkun ve gencecik yaşına rağmen sorduğu sorularla insanı şaşırtan Melda Şeyhanoğulları gibi... Emekli öğretmen ve yazar Akif Arda, bu sayıda yakılıp talan edilen "Ulu Ağaçlar"ı yazıyor. Gelecek sayılarımızda ise kısa bir süre içinde icra ettiği sanatı ve sergilediği olgun davranışlarıyla haklı bir saygınlık kazanan Servet Kocakaya, yazılarıyla bizimle bu yükü omuzlayacak. Konuşurken gelmiş geçmiş bütün nüktedanları arşın arşın geride bırakan Muhittin Aşınaz, bu kez sözü yazıya dökecek...

Bunları şimdiden bilmek ve bunu sizinle paylaşmak gerçekten hoş bir heyecan.

Bu sayımızda Bingöllü ünlü ressam Mahmut Celayir'i işledik. Sırada Burhan Gültekin öğretmenimiz var. Şimdiden onunla ilgili anı ve anekdotları toplamaya başladık. Sizden de bekliyoruz.

Saygılarımızla
Yayın Kurulu

Sorular

Melda ŞEYHANOĞULLARI

Email: sanesin@süperonline.com

Önce aslını yitirmiş kayıp bir mitolojinin yeterince tanınmamış kahramanları, ardından kurumuş bir gül yaprağının sayfalar arasındaki asaleti.... Sonra kayıp bir coğrafyanın çocukları; yani tarihin soğuk ve kasvetli anlatılarından kurtulabildiğimiz kadarıyla biz...

Hangi zaman diliminde düşünmeye başladık geçmişimizi? Anılarımızdan arta kalan neydi? Hayata nerede ve kim olarak başlamış; nerede ve kim olarak devam ediyorduk? Kayıp bir masal kitabından çaldığımız düşlerle nereye kadar gidebilecektik? Gökyüzü ne anlatıyordu? Deniz hangi şarkıyı mırıldanıyordu? Yağmur neden bizi ıslatmıyordu? Nasıl bir gelecek kurgulamıştık? Şimdi kimin hayallerini yaşıyorduk? Hangi tarihe sığdırılmıştı bunca tükenmişlik? Tarih neden yitirilmiş anıları anlatamıyordu; bilhassa yitirilmiş hayatları? Diyalektiğin arka bahçesinde neden insanlığımızı sorguluyorduk? Yoksa insanlık bizden uzak mıydı? Neden hep hayatımızı bir anda değiştirecek sürprizlere bel bağladık? Yoksa biz, hakkettiklerimizi elde edemeyecek kadar güçsüz müydük? Akrep ve yelkovanın her buluşmasında içimizden kopup gidenleri yakalamak için savaşmayacak kadar korkak mıydık? Rüzgar niye bu soruları soruyordu? Ve biz neden rüzgarın sorularını değil de, cevaplarını anlamaya çalışıyorduk? Oysa anlamadığımız soruların cevapları zaten önemsizdi, değil mi?

Hangi tablonun gizlerinde unuttuk bakışımızı? Hangi şair kurtardı kendi ipimizle asılacağımız idam sehparlarından bizi? Hangi fotoğraf karesinin kısacık anına sığdırdık uzun hayatlarımızı? Ruhumuzdaki karmaşayı hangimiz dindirebildik? Bir asansör misali

inişli çıkışlı hayatlarımız nasıl böyle tek yüklemlik kısa cümlelere sığdırılabildi? Kimliklerimiz beynimizde miydi; yoksa görünüşümüzde? Hangimiz içimizdeki "ben"i dışarı çıkarabildik, "biz" olabilmek adına? Kaçımız "ben" olarak "biz" adına mücadele etti? Rüyalarımızın en tatlı yerinde neden beklenmedik cinayetlerle uyandık? Bu kaosu bize yaşatanın, biz olduğumuz neden aklımıza gelmedi? Nehrin karşı kıyısındaki ütopyaya ulaşmak bu denli kolayken -sadece bir sal yapacak düşünceye sahip olabilmek yeterliyen- neden düşünce kapularımıza kilit vurduk? Duyguları neden yasakladık kendimize? Hayatı neden bulanık görüntülere teslim ettik?

O sis perdesini aralayıp yaşamı bıraktığımız yerden devam ettirebilmek için yeterince zaman geçmedi mi? Kaplumbağa bile tavşanı yendi; biz niye karanlığı yenmeyelim ki? Kayıp çocuklar, yitirdikleri o kocaman kalpleriyle daha nereye kadar yaşayabilir ki? O kocaman kalplerine sığdırmış oldukları sevgileri bulmadan nasıl varolurlar ki kayıp çocuklar? Sorular neden bizi bu kadar korkutuyor? Soruları sordurtan deneyimler değil midir? Bunca deneyim varken soruların ardındaki cevapları bulmak için uğraşmak o kadar zor mudur?

Kır artık beynine doladığın zincirleri! Kır ve tanı kendini!

Geçmiş, bugün ve gelecek; karanlık ve kör karanlığın ardındaki aydınlık, aynı bedendeki kötülük ve iyilik.... Kazanılmış ve kazanılacak özgürlükler ya da bir başka ifadeyle yaşama değer bütün değerler bir gün gerçekten değerli olacak. İşte o gün sonsuzluk deryasında birleşecek ellerimiz ve biz asıl o gün "biz" olacağız.

Zelal

I

Akşamlarımdan ne çok sen aşırıydın
Oysa masum düşlerimiz vardı
Gökyüzündeki yıldızlarımızı vurdular
Vurdular Zelal

Evet

Siyaha boyanmış hayat bizimdi

Can Zelal

Aydınlığın nefesi

Kör olası dertlere savurdular bizi

Haklısın Zelal

(awk biya lel nı bena Zelal)

Evet Zelal

Hayat halen lal

Yarınlr kabus gibi

İyi ki sen varsın

Nefesin varsın değmesin dudaklarıma

Can Zelal, canan Zelal

II

En iyi sen bilirsin Zelal

Kaç kaldırım taşında ayak izini aradım

Bu kaçınıcı çığlığımıdır

Bingöl sokaklarında lal

Evet Zelal

Uzunca bir nefes

Nasıl hayat verirse Bingöl Çobanının

kavalına

Öylece taze tuttum nefesimi

Soluğumu sana sakladım

Evet Zelal

Yollara tuz ektiler

Ayrılık yarası derin acılara bulansın

Bulansın da bir daha durulmasın

Ne diye bizim payımıza düştü ki

Bunca acı bunca ayrılık

Evet Zelal

Zaman su olmuşta ayaklarımızın

altında akıyor

Kaç zamandır Şeyh Ahmet Türbesini

ziyaret edemedik

Dileklerimiz, yalnızlığımızın esiri

sanki

Oysa turnalar gölünde halaya

duracaktık

Güne günaydın diyecektik

Bingöl Dağlarında

Evet Zelal

Gözlerimizi ihtişam kamaştırıracaktı

Güneşin doğuşu hüznümüzü

eritecekti

Sonra Xalo Seyfettin yarına aşkıımızı

taşıyacaktı

Hayaller mi unuttu bizi yoksa biz

hayalleri unuttuk

Belki ayrılık acısı bizi kurşunladı

Bırak Zelal kimse yaramızı

sarmasın.....

Ömer BERDİBEK

Türkiye'deki geziler sırasında fotoğrafik seriler ortaya çıkar. Bunlarla manzara dolayısıyla kendi resmi genişletilmiş bir anlayışla ele alınır. Bu ifade aracı Mahmut Celayir'de tıpkı resim gibi yalnız iz arama, belgeleme, kendini tanıma ve anlamının hizmetinde olmakla kalmaz; aynı zamanda politik geriliminin saptanmasında duyarlı bir alet olarak da hizmet eder.

Bozkırda Gölge ve Işık

Dr. Barbara Lipps-KANT

Mahmut Celayir
Kapak: Bir Alamancı Karısının Arkaik Yalnızlığı

Dr. Barbara Lipps-KANT

Dr. Barbara Lipps-Kant, 1938 yılında doğdu. Tübingen Üniversitesinde Sanat Tarihi, Romanistik ve Felsefe öğrenimini gördü. Ressam Paul Kleinschmidt (1883-1949) üzerine Prof. Dr. Georg Scheja yanında doktora tezi verdi. Paris, Edinburg, Newyork, Los Angeles, boulder /Colorado ve Roma'da uzun yıllar mesleğinde araştırmalar yaptı.

Mahmut Celayir 1950 yada büyük bir ihtimal ile 1951 yılında, Bingöl yaylalarının birinde dünyaya geldi. Kesin doğum tarihi bilinmemekle birlikte; annesinin, o dünyaya geldiğinde karların eridiğinden ve bahar aydınlığından söz etmesinden yola çıkarak, onun bir mayıs günü doğduğu söylenebilir. İlk köy okuluna gider. Okulda üstün yetenekli olarak göze çarpar. Devlet parasız yatılı sınavını kazanır.

1968-71: Tunceli lisesinde yatılı olarak okur. Henüz çok erken müziğe ilgi duymaya başlar. Ama onu her şeyden önce güzel sanatlar ve edebiyat cezbetmektedir. Liseyi bitirdiğinde hangi dalda eğitim göreceğine karar veremez.

1972-76: Güzel sanatlara karar verir ve 1972'de İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek okulunda yüksek öğrenimine başlar. Bu okul Bauhaus öğretilerinden esinlenen önemli bir kurumdur. 1976 yılına kadar

bu seçkin sanat okulunda öğrenci olur. Öğrenciliğinin ağırlık noktası baskı grafiğidir. Önemli hocaları Mustafa Ashier (Baskı Grafiği), B. Naci İslimyeli (Temel Sanat), Ergin İnan ve Mustafa Pilevneli'dir. Doğa çizimleri, köyünden insan resimlerinden yola çıkarak yaptığı çukur baskılar bu döneminin karakteristik çalışmalarıdır.

Öğrenim sırasında hocalarının teşviki ile 1974 yılında İstanbul Hotel International'ın açtığı bir baskı grafiği yarışmasına katılır. Gönderdiği bir çukur baskı çalışması ödül kazanır ve satın alınır.

1976-78: Bundan sonra Mahmut Celayir seçkin bir kurum olan Eskişehir TV Enstitüsü'nde tasarım ve sahne dekorasyonu eğitim ve çalışmalarında bulunur. 1978'de İstanbul'da Türkiye Plastik Sanatlar Derneğinin geleneksel yıllık yarışmasına bir eserini gönderir ve bu eseri ile birincilik ödülü kazanır.

1978-80: Sanatçı, askerlik görevini tamamlar. Pek az olan boş zamanlarında meslektaşlarının, dostlarının portrelerini çin-

zer. Ölü doğa, tankların ve diğer askeri araçlarının resimlerini yapar.

1980-82: İstanbul'a döner. Serbest sanatçı olarak çalışmak ve eserleriyle yaşamak arzusundadır. Önce bir seramik atölyesinde çalışır. Sonra İstanbul Devlet Tiyatrosu'nda sahne dekoru bölümünde görev alır. O zamanlar dikkatini çok çeken, örneğin Orhan Asena'nın "Gılgamış" ya da Carlo Goldoni'nin "İki Efendinin Uşağı" oyunlarının sahnelenmesinde pay alır. Bunlarla onun sanatında tarihe yöneliş başlar. "Gılgamış" destanı yeni çalışmalarının teması olur. İstanbul ve Ankara müzelerinde incelediği Hitit ve Asur sanatı onu karışık bir teknikle yaptığı mistik anlatımlara götürür.

1983: Mahmut Celayir, DYO'nun geleneksel 17. Resim Yarışması'na katılır ve diğer dört sanatçıyla beraber büyük ödülü kazanır. Bu çalışmalar İzmir'in yanı sıra İstanbul ve Ankara'da galerilerde sergilenir.

1984: Yüksek ve derin yapı alanında ilk sıralarda yer alan ENKA'nın bilim ve sanat yarışmalarında bir eseri mansiyonla değerlendirilir. Bu yıl içinde tiyatrodan ayrılır ve serbest sanatçı olarak çalışmaya başlar.

1985: Sanatçı TALENS'in resim yarışmasına katılır ve gönderdiği eser mansiyon alır.

1986-87: Mahmut Celayir, ilk defa Almanya'ya gider. Berlin'de bir manzara projesi üzerinde çalışır. O dönemde manzara hayranlığı doruk noktadadır. Manzara ona doğma, varolma ve yok olmanın bir simgesi gibi gelmektedir. Bu andan itibaren manzara onun tek özel teması olur. Doğa resimlerinden hareket eden Alman romantiklerinin yapıtlarını inceler. Sanatçının öncelikle

hayran olduğu Casper David Friedrich'in yanı sıra Carl Blechen ve Adolf von Menzel'in doğa anlayışı üzerinde düşünür.

1986: Yeniden bir yarışmaya katılır. Sanatçı, İstanbul'da kağıt ve sanat malzemeleri dalında faaliyet gösteren VİKİNG adlı bir şirketin açtığı baskı resim yarışmasına, daha önceden bilinen Dünya Ağacı motifi ile katılı ve mansiyon kazanır.

1988: Mahmut Celayir, Almanya'ya göçer. Stuttgart'a yerleşir ve bundan böyle resim uğraşısı manzara üzerinde yoğunlaşır.

1991: Yaz sonunda Doğu Anadolu'nun yakıcı güneşinin kararttığı kurumuş manzara yeni yapıtlarının konusu olur. Daha önceki kompozisyonlarını belirleyen uzak görünümlü manzaraların yerini yakın toprak ve bitki ayrıntıları yer alır. Işık ve gölge anlatımları ağırlıklarını korurlar. Aynı motifin tekrarıyla yeni resimsel değerler vurgulanır. Aynı zamanda Mahmut Celayir manzara fotoğrafı ile de uğraşmaya başlar. Önceleri manzarayı resme aktarmada bir hafıza desteği olarak düşünülen bu anlatım biçimi, çok çabuk özel bir dinamik kazanır. Daha sonra da fotoğraf hem manzara anlatımında ve ham de manzara içinde kendi otopotelerinde önem kazanır.

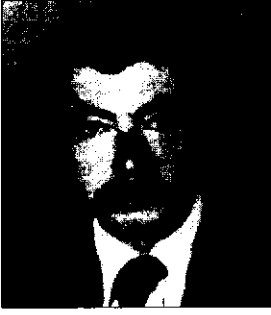
1992: Manzara anlayışına mekansal projeksiyonlar, instalasyonlar eklenir. Bunlar bir resmin önünde yığılmış taş kümeleri ve ölçüm çubukları şeklindedir. Sanatçı ilk defa Ankara Galer Selvin'de Sanat (Ankara Uluslararası Sanat Etkinliği) kapsamında böyle bir instalasyonla kendini gösterir. Daha sonra temayı geliştirir. Böylece 1994'de Stuttgart'da Galer Zabata'daki sergide farklı

atölye projeleri sergilenir.

1994: Bu yıl manzaraya bağlı olan resimsel kimliği daha genişleyerek kendine özgü bir çizgide yol alır. Sanatçı objeden kopup autonom resme geçerken Jackson Pollock'a yaklaşır. Objeye ile ilgili renk alanlarının şimdi farklı tonlarındaki bir motifin seri halindeki tekrarları yer alır. Şaşılacak bir gelişme! Örneğin aynı zamanda Kalligrafik denemeler başlar. Bu denemelerde Hiyerogroglif veya Japon yazı tarzından seri çizimler yapar. Kahve rengi paket kağıdı üstüne yapılan işler, çizimin kriptik yazısının temelleşmesine hizmet eder.

1995-96-97: Türkiye'deki geziler sırasında fotoğrafik seriler ortaya çıkar. Bunlarla manzara dolayısıyla kendi resmi genişletilmiş bir anlayışla ele alınır. Bu ifade aracı Mahmut Celayir'de tıpkı resim gibi yalnız iz arama, belgeleme, kendini tanıma ve anlamının hizmetinde olmakla kalmaz; aynı zamanda politik geriliminin saptanmasında duyarlı bir alet olarak da hizmet eder. Büyük formatdaki yağlıboya kompozisyonlarında (bunlar arasında sayıca zengin monotipler, bez veya kağıt üzerine yapılmış işlerdir) fotoğraftan esinlenmiş bir ön hazırlık söz konusudur. Belli bir tarzda gerçekçi olarak kavranan bu manzara kesitlerine olan bilinçli yöneliş ile derin gölgeler, sert aydınlıklar ya da biçimi aşan renkler aracılığıyla belirli bir yabancılaşma düşüncesi vurgulanır. 1996'dan sonra fotoğrafik dokuların sorgulanmasıyla manzara bir başka aktüel ağırlık kazanır.

1998: Mahmut Celayir, bugün Stuttgart ve Türkiye'de yaşıyor ve çalışıyor. Onun yöneldiği motifler kendi toprağından kaynaklanmaktadır.

Talan

1945 yılında Kiğı'nın Kılcan mezrasında doğdu. 15 Kasım 1966 tarihinde çok sevdiği öğretmenlik mesleğine başladı. Kiğı'ya bağlı Nacaklı, Demirkanat, Darköprü ve Yozgat'ın Aşağıyahyasaray köylerinde görev yaptı. Kiğı lisesi ve yarım günlük de olsa Ümraniye Lisesi'nde çalıştı. Üsküdar İstiklal Ortaokulu'ndan emekliye ayrıldı. Kitaplaştığı Bingöl-Kiğı folklorü üzerinde çalışmalarının yanısıra yayınladığı ancak teknik hatalar nedeniyle dağıtımını yapmadığı iki kitabı bulunuyor. Halen İstanbul Sultanbeyli'de yaşıyor ve sürekli yazıyor. Kitaplarını yeniden yayına hazırlıyor.

Akif Arda

Emekli öğretmen, yazar

Karakoçan ve Kiğı yöresinin bazı köylerine 2001 Eylül ayının ilk haftasında seyahate çıktım. Sultanbeyli'de bir işleme ait otobüse bindiğim an, kendimi doğup büyüdüğüm yöremde hissettim. Otobüsteki yolcuların tümü, Bingöl ve Elazığ yöresinin insanlarıydı. Bunlardan bazılarını şahsen tanıyordum. Konuşmalar daha çok Kürtçe oluyordu. İndiğim saate kadar doya doya Kürtçe ve Türkçe ezgiler dinledim. Ancak dönüşte, Elazığ'da başka bir firmaya ait bindiğim otobüs için aynı rahatlığı ve saygıyı yaşadığımı söyleyemem. Yolcuların çoğunun Kürt olmasına rağmen tek bir Kürtçe türkünün çalındığını duymadım. İnsanların birbirlerinin kültürlerine saygı ve tahammül göstermesi çok önemlidir. Uygur ve insan olmanın ölçütü, kendi kültürünü yaşatıp geliştirirken, başkalarının varlığına da saygılı olmaktır.

Karakoçan, şirin bir ilçe. Koruduğu Kürt kimliği ile örneğin yol üstündeki Pınarbaşı farklı yönleri ile dikkat çekiyor. Her tarafında sular harıl harıl akıyor. Kiğı yöresinden de olmak üzere çevre köyler ilçeye dolmuş. İş konusunda İstanbul kırsalında dahi olmayan bir canlılık göze çarpıyor. Çalışmak için buraya, Diyarbakır'dan mevsimlik işçi akını olduğunu gördüm. İşverenler ise daha çok, yurtdışında çalışanlar oluyor. İşsizliğin ve göçün olduğu yerlerde, yerel yönetimlere daha çok görevler düşüyor.

Bu gibi yerlerde belediye başkanlarının oynadığı rol çok önemlidir. Ancak hizmet verecek çalışkan ve becerikli birinin belediye başkanı seçilmesi ise halkın oyunu bilinçli kullanması ile mümkündür. Aşiretçiliğe ve mezhepçiliğe göre oy vermek, günahların en büyüğüdür.

Yakın zamana kadar köylerinde oturup da daha sonra zorunlu olarak göç eden insanların uğradıkları çayhaneleri dolaştım; konuşulanlara kulak misafiri oldum. Kimliklerini koruyan insanların, hala aşiretçilikten kurtulamadıklarını şahit

oldum. Oysa ki ben, aşiretçiliğin ve dindeki mezhep farklılığından doğan ayrımcılığın çoktan sona erdiğine inanıyordum. Tabi ki bu yine bilinç kazanma ve Aydın olma süreci ile ilgilidir. Bir sohbet esnasında, yörede bildiği aşiretleri sayarken, bir diğeri de yanında oturduğu bir emekli öğretmene, aşiretin ne olduğunu sordu. Emekli öğretmen, bu soruya kısaca şöyle yanıt vermeye çalıştı: "Aşiretin diğer anlamı küçük bir topluluk, ya da insan sayısı çok olan geniş aile demektir. Aşiret kavramı yüzyıllarca önce her millette vardı, ancak bugün artık aşiretten bahsetmek, insan olana yakışmaz. Bütün Araplar kardeş ise biz de kardeşiz. Dinden ötürü mezheplerimiz ayrı da olsa yine kardeşiz. Ama bizler bilinçsiz olduğumuz için aşiret ve mezhep durumunu aşamamışız. Dünyadaki insanlara bakıp ona göre hareket etmeliyiz...."

Kiğı'ya bağlı olan köyüme gitmek için Karakoçan'dan taksi kiraladım. Taksinin gidiş-dönüş zamanını ben ayarladım. Kuşluk vakti yola çıktım; akşama doğru Karakoçan'a geri döndüm. Geçtiğim yerleri, yeni keşfediyormuş gibi karşı karşıya bakıp inceledim. On beş yılı aşkın süredir bu yerlerden geçmemiştim. Geçtiğim yerlerin hasreti ile yanıp tutuşuyordum. Çiyaye Kuri, Gakfine-Kuri Gakfine dağının yakınından geçen dakikalarda baktıktan sonra; "Ölmezsem uzak olmayan bir gelecekte, bir kez de olsa gelip doruğunda doya doya gezip karşıdaki Silbus Stari silsilesini ve Peri vadisini seyredeceğim." diye addettim. Ancak çok üzgün ve kızgın olduğu halinden belli olan Çiyane Kuri Gakfine, bana yanıt vermedi; giydirilen siyah çarşaf, hala üstünde duruyor gibiydi. İki sefer yakılmıştı; o yine yeşermek için direniyordu. Musurum köyüne varmadan, siyah taşlar arasından çıkan buz gibi soğuk ve bal şerbeti tadında olan iki pınardan su içtim. Musurum merası ile Gulafi yaylasının bir kısım yerleri siyaha

boyanmıştı. Karakoçan'dan mezram Mexsan'a ulaşınca kadar tek bir ulu ağaca dahi gözüm ilişmedi. Yörelere gözleri gibi koruduğu ulu ağaçlara ne olmuştu? Gulafi yaylasının Deşta Mezin düzlüğünde hayvan otlatırken gölgesinde oturduğumuz yol kenarındaki ulu aluç ağacı yoktu; yoksa o da mı göç etmişti? Bu ağaç nelere tanık olmamıştı ki. Bu nedenle onunla ilgili bir sürü öykü anlatılırdı. Altında doğum yapan çoban kadın, azılı ve büyük bir yılan, kurt ve ziyaretle ilgili öyküler...

Mexan'a vardığımda gözüme ilk çarpan, tam bir talanın yaşanmış olduğuuydu. Peri vadisinin en güzel yerlerinden olan yeşil Mexsan'da da tek bir ulu ağaç görmek mümkün değildi. Ormanlar,tekrar tekrar yakılmıştı. Armut ağacı katliamı yaşanmıştı. Bahçelerde, tarlaların orta yerlerinde ve tarla kenarlarında aşılı (Oxçıyan) ve yabani (Şekok) armut ağaçları vardı. Bu armut ağaçlarına eller nasıl kıyıp, kesip götürdü? Ey insafsızlar! Ey kara cahiller! Bu meyve ağaçları yakılır ya da her ne suretle olursa olsun kesilir mi? Evet, bütün tarlalara ve bahçelere baktım, dedelerimizin dedesinden, onlara da dedelerinin dedesinden kalan, kurutulan meyvelerinden (qax), kışın hoşaf suyu elde edilen ve birer atalar yadigarı olan o ulu armut ağaçlarından tek bir tanesi yok. Hepsinin toprak seviyesinde kalmış olan kökleri, mahzun mahzun bana bakıyordu. Kiminin adı Hermiya Tirşik, kiminin Hermiya Garsok, kiminin Hermiya Şirik, kiminin Hermiya Xendikok, ..., kiminin de Hermiya Bulik idi. Ancak artık bunlardan hiç biri yoktu. Rengarenk giysili kızların kollarında kovalarla su aldığı çeşmeler küsmüş artık akmıyordu. Köy içinde mazisi asırlara dayanan dut ağaçları, belki on sefer köklerine kadar kurumuş tekrar yeşermişlerdi.

Dayanılmaz bu manzaralar karşısında çok duyulandım. "Way li mine xali li mi!

Toplantıya izin yok Panel için yeterli bilgi ve birikim yok Peki ne olacak bizim halimiz?

Mehmet ARIÇ *

Bingöl'de düzenlemek istediğimiz yöre sorunları ve çözümleri konulu toplantı için valilikten izin koparmaya çalışırken beş gün makamdan makama, kahvehaneden kahvehaneye; köyden köye nasıl sürüklendiğimize dair izlenimlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

1. Gün- Bingöl merkezde işsizlik had safhada, diyerek söze başlamak gerek. Bingöl Emniyet Müdürlüğünden edindiğimiz bilgiye göre; Bingöl merkezde tamı tamına 450 kahvehane faaliyette gösteriyor. Gördüğümüz kadarıyla bütün kahveler dolup taşıyordu. Diğer tarafta Bingöl'de çok güzel park alanları da var. Bu parklar da insanlarla doluydu.

Esnafı ziyaret ettik. İşlerinin nasıl olduğunu soracak olduk. İşlerinin hiç iyi olmadığını söylediler. Onlara mülki amirlerini sorduk. Sayın Vali Tamer Ersoy'un halkın sorunlarıyla hiç ilgilenmediğini; bir gün dahi kalkıp esnafı ziyaret etmediğini; halktan tamamen kopuk kaldığını söylediler. Belediye başkanından soracak olduk. Onun da vali beyden farklı olmadığını, halktan kopuk olduğunu dile getirdiler. Sitemlerini şu cümle ile bağladılar: "Belediye başkanına biz oy verdik; kendisinden iş, aş istemiyoruz. Belediyenin konumunu da iyi biliyoruz. Ekonomik durumunun da iyi olmadığını biliyoruz, ama söylediğimiz gibi bizim beklentimiz para ve pulla alakası olmayan şeyler. Bizim sevgiye ve şefkate ihtiyacımız var. Bu nedendir ki mülki amirlerini içimizde, yanımızda görmek isteriz."

Belediye başkanına kulak verdik. Başkan, belediyeyi yüklü borç ile devir aldıklarını, imkanlarının çok kısıtlı olduğunu, devletten hiç

yardım alamadıklarını, açtıkları ihaleler yüzünden müfettiş gönderilip soruşturmaya tabi tutulduklarını beyan etti.

Şehri dolaşırken ilk gün özellikle dikkatimi çeken bir nokta oldu: Genç ilçesi yolu üzerindeki İcmeler çeşmesine bir sürü insanın gelip gidiyordu. Hava çok sıcaktı, ancak insanlar bir gölgelik yer bulamıyorlardı. Kısmet olursa bir daha ki gidişimde ilk işim İcmeler çeşmesinin etrafına ağaç dikmek olacaktır.

2. Gün- Yine Bingöl'deyiz. İzin başvurusu ve toplantı hazırlığına devam ediyoruz. Akşama doğru İletişim kurulundaki beş arkadaşla birlikte Sancak belediyesine gittik. Kahvehanede oturup hem dinledik hem de halk ile sohbet etme imkanı bulduk. Sancak belediye başkanına hazırladığımız kitapçıktan bir tanesini vermek istedik, ancak başkanın beldede olmadığı söylendi. Kitapçığı belediye başkanına vermesi için kahvehane sahibine bıraktık. Kahvedekiler benim hangi köyden olduğumu sordular. Ben de Çanakçı köyünden olduğumu söyledim. Sizin köyün minibüsü karşıda bekliyor, dediler. Otuz üç yıldır köyüme hiç gitmemiştim. Arkadaşlarımdan müsaade isteyerek bir geceliğine de olsa köyüme gitmek istediğimi, söyledim. Bir kaç dakika sonra köy yolundaydık. Yollar tabi çok bozuk ve toz topraklı.

Minibüste bulunan köylülerimle sohbet ederek, 40-45 dakikalık yolu üç saate alabildik. Her yörede olduğu gibi bizim köy minibüsün de iç kısmı ve üst bagajı meyve, sebze ve meşrubat ile kamyon misali doldurulmuştu. Şoförün dediği suydurdu: "Bizim halimiz hep böyle. Bu yollara ne araba ne de insan

dayanır. Bir yıl çalışıp çabalamakla biriktirdiğim parayla yeni bir araba alabiliyorum. Yollar düzgün olsa bir arabanın en az 4 ile 5 yıllık ömrü olur. Dolayısıyla para kazanmış olurum. Dolayısıyla yılda bir araba değiştirmek zorunda kalmazdım." Tabi ki, şoför haklıydı. Yaklaşık bir ay evvel yine Bingöl'de bulunduğum bir sırada, Köyüşleri çalışanları, bizim köyün yollarını yapacaklarını söylemişlerdi. Tabi yalnız bizim köyün değil; o güzergah üzerinde 3-4 köy daha bulunuyordu; onlarında... O köylerin yolu da bozuk. Dozerin köyde olduğunu gördüm, ama yaptığı yol 100 metreyi ancak buluyordu. Köylülerin söylediğine göre, işçiler saat 11 civarında işe başlıyor, öğlen paydosu, çay saati derken mesai saatlerini doldurup, saat dört olur olmaz Bingöl'e geri dönüyorlarmış. Bu gidişle bu yolların beş veya altı yılda bitmeyeceğini söylüyorlardı. Burada da görüldü ki, üstlenilen görevler savaştıklarıydı. Resmî kurum çalışanları zamanı har vurup savuruyorlar; yol yapmak yerine sadece yol kat ediyorlardı.

Neyse 33 yıl sonra bir gece de olsa, 8 saat kendi köyümde kaldım. Sabah saat altıda köyün minibüsüne binip, Bingöl'e geri döndüm; arkadaşlarımla buluşacağımız yere gittim.

3. Gün- Beş kişiden oluşan grubumuz Darköprü'de bir araya gelerek Adaklı ilçesine hareket ettik. Önce Adaklı Kaymakamı Hamza Erkal'ı ziyaret ettik. Görüşmemiz yaklaşık yarım saat sürdü. İlçenin sorunları ile ilgili bilgi edindik. Sayın kaymakam, yöredeki eğitim ile ilgili problemlerinin olduğunu söyledi. Bilhassa öğretmenlerden dert yandı. Buraya gelen öğretmenlerin çoğunun sorunlu insanın çocuklara hiç bir şey veremeyeceğini, Bingöllü öğretmenlerin de burada görev yapmadıklarını; bir yerlerden torpil yaparak kısa bir zamanda nakillerini başka yerlere aldıklarını ifade etti. Kaymakam beye teşekkür ederek vedalaştık. Adak-

lı belediyesini ziyaretimizde; Belediye Başkanı Tekin Işık ile makamında görüştük. Sayın başkanın çok dertli olduğunu gördük. 33 işçisinin olduğunu ve bu işçilere 15 aydır maaş veremediğini, araç ve gereçlerinin yetersiz olduğunu, mevcutlarına da yakıt alamadıklarından çalıştıramadığını dile getirdi. Hatta şöyle bir beyanda bulundu: Askeriyenin çöp ve atıklarını aldıklarını; buna karşılık bize az bir miktarda mazot verdiklerini söyledi. Belediyenin içler acısı durumuna biz de üzüldük. Hazırladığımız kitapçıklardan bir tanesini bırakarak; başkandan da toplantıya katılacağına dair söz alarak oradan ayrıldık. Oradan Kiği ilçesine hareket ettik.

Kiği' ya vardığımızda saat 13 civarıydı. Doğruca Kiği kaymakamlığına çıktık. Girişte kendimizi tanıtarak kaymakam beyle görüşeceğimizi söyledik. Kaymakam bey toplantıda olduğundan kaymakamlıktan ayrılarak belediye başkanlığına gittik. Başkanın geleceğimizden haberi vardı. Bizi bekliyordu. Direkt başkanın makamına çıkarak Kiği'nin sorunları ile ilgili kendisi ile bir görüşme yaptık. Başkanın bize söylediğine göre; Kiği'nin yakınında kurulacak bir köy-kent projesi hazırlanmış ve proje için altı trilyon TL. Ödenek çıkmış. Biz de kendilerine şunu söyledik: "Sayın başkan bizim ziyaret ettiğimiz bütün ilçe belediye başkanları parasızlıktan yakınıyor. Bu para az bir para değil. Bu para ile peri vadisinin beş ilçesi ve 201 köyünün alt yapısı çözülür ve köy yolları yapılabilir."

Adaklı belediye başkanının kulağını çınlattık. Çünkü onun tek sorunu para değildi, aynı zamanda sınırları içinde görüldüğü il bağlantısı olmayan ilçelerden biriydi. Peri vadisinde bulunan diğer ilçelerimiz durumu da Adaklı ilçesinden farklı değildi. Onlarda bir başka il sınırlarından geçtikten sonra ancak Bingöl'e ulaşabiliyorlardı. Şu köy-kent projesi için ayrılan para bu ilçe belediyelerine verilirse daha iyi olmaz

mydı?

Bir sonraki durağımız Karakoçan ilçesi oldu. İki saatlik yorucu bir seyahatten sonra Karakoçan'a vardık. Zaman kaybetmeden Karakoçan kaymakamlığını ziyaret ettik. Sayın Kaymakam Süleyman Elban ile görüştük. Sayın Elban'ın çalışkan bir kaymakam olduğunu Karakoçan halkından duymuştuk. Karakoçan'a birkaç tesis kazandırmıştı. Katkılarından dolayı kendisine teşekkür ederek; hazırladığımız kitapçıklardan bir tanesini bırakıp ayrıldık. Kaymakam bey bizi uğurlarken, toplantıya katılacağını söyledi; çalışmalarımızda bize başarılar diledi.

Karakoçan belediye başkanını ziyaretimizde Sayın Haydar Ulaş makamında değildi. O sırada bahçede halkla birlikteydi. Sayın Ulaş da diğer belediye başkanları gibi dertliydi. Belediye çalışanlarına maaşlarını ödeyemediğinden yakındı. Aynı gün CHP'nin de kongresi olduğundan toplantımıza katılamayacağımızı bildirdi.

Yorgun bir günün sonunda arkadaşlarla Golan Kaplıcaları'na gitmeye karar verdik. Geceyi Golan'da geçirmeyi düşündük, ancak ertesi gün yoğun bir program bizi bekliyordu, bu nedenle gece geç saate Bingöl'e döndük.

4. Gün- İki kafiye ayrılma durumunda kaldık. İki arkadaşımızı Yedisu ilçesine gönderdik. Yedisu ilçesine Erzurum'a bağlı Çat ilçesi üzerinden ancak ulaşılabilirdi. Biz ikinci kafiye, Karlıova ilçemizi ziyaret ettik. Karlıova'ya varır varmaz önce kaymakamlığı ziyaret ettik. Kaymakam bey toplantıda olduğundan onunla görüşemedik. Belediyeye geçtik. Belediye Başkanı sayın Ali Bingöl makamında oturuyordu. Bizi kabul edip, bizimle ilçenin sorunlarını paylaştı. Bu ilçemizin de diğer ilçelerden farklı olmadığını gördük. Onlar da aynı sorunlarla boğuşuyorlardı. Başkan diğer başkanlardan farklı bir şey söylüyordu: "Burada sivil otoriteden söz edilemez. Olağanüstü Hal koşulları geçerli hala.

Biz belediye başkanlarının her hangi bir fonksiyonu yok." Sorunlar nasıl çözülebilir yönündeki sorumuzu ise şöyle yanıtlıyordu: "1988 yılında 3 milyon küçükbaş hayvan vardı. Bugün ise bu sayı 200 bin civarında. Karlıova, Türkiye'nin hayvancılığa en müsait otlaklarına sahip olduğu halde, aradan geçen on üç yıl içinde hayvancılık gelişeceği yerde geriledi. Türkiye ise et ithal ediyor, üstelik sağlıksız et ithal ediyor."

Sayın başkana teşekkür edip, kitapçığımızı bırakarak ayrıldık oradan.

Tekrar kaymakamlığa gittik. Kaymakam beyin toplantısı hala devam ediyordu. İlçe Milli Eğitim Müdürünün odası hemen Kaymakam beyin odasının karşısına düşüyordu. Selam verdik girdik içeriye, kendimizi tanıttık. Müdür beyin odası bayağı kalabalıktı. İlçenin eğitimi ile ilgili sorunlarını öğrenmeye çalıştık. İlçede kaç okulun açık, kaçının kapalı olduğunu sorduk. Daha önce ilçenin eğitim sorunları ile ilgili bilgiler edinmiştik. Müdür beyin beyan ettiği bilgiler ile elimizdeki bilgiler birbirini tutmuyordu. Müdür beyin dediğine göre sadece 19 köyde eğitim yapılamıyordu. Bizim elimizdeki bilgiye göre ise bu sayı 39 köyde eğitim yapılmıyordu. Müdür bey dokuz köyde daha önümüzdeki öğrenin yılında eğitime başlanacağını söylüyordu. Okulları kapalı olan 39 köyün isimlerini sayarak; iddiamızı kanıtlamaya çalıştık ise de müdür bey, bunu kabul etmeye yanaşmıyordu. Müdür bey, bunların çoğu mezradır, diyerek tepki gösteriyordu ama elimizdeki bilgiler, bunlardan sadece altısının mezra diğer 31 tanesinin ise köy olduğunu söylüyordu. Anlaştığımızı söyleyemem. Bu sohbet esnasında ANAP ilçe başkanı da yanımızda bulunuyordu. Başkana bundan sonraki ziyaretimiz siyasi parti teşkilatlarına olacak dedik. Oradan başkanla birlikte ayrılıp ANAP ilçe teşkilatına gittik. ziyaret ettik. Başkandan başka hiç kimsenin olmadığını gördük. DSP ilçe teş-

kilatına gittik. İlçe teşkilatının kapalı olduğunu gördük. Telefon edince başkan iş yerinden gelip ilçe binasını açtı. Daha sonra DYP ilçe teşkilatına uğradık Orası ise tamamen kapalıydı. HADEP'i ziyarete gittik. HADEP açıldı ve ilçe binası tıklım tıklım doluydu. İnsanlar oturacak sandalye bulamıyorlardı. Diğer parti ilçe teşkilatlarının neden kapalı olduğunu sorduk. Onların kapılarını seçimden seçime açtıklarını söylediler. Oradan çıktık rast gele bir kahveye gittik. Halka kulak verdik. Elektriklerin sık sık kesildiğini, tellerin çok eski olduğunu, en ufak bir rüzgarda tellerin koptuğunu; tabi ki Karlıova'da kış mevsiminin çok şiddetli geçtiğini, doktor olamadığını, doğum için bile hastalarını Erzurum Araştırma Hastanesine veya Bingöl Devlet Hastanesine götürmek zorunda kaldıklarını, bir sürü masraf yaptıklarını yakına yakına dile getirdiler. Ulaşım durumunu sorduk. Siz hangi yoldan, hangi ulaşımından bahsediyorsunuz, dediler. Bir çok köye arabanın gitmediğini söylediler. Gittiğimiz birkaç köye arabanın gitmesi gerçekten mümkün değildi. Köyün minibüsü ile gitmek zorunda kaldık. Bir günümüzü Karlıova'da geçirdikten ve birçok insanla görüşüp düşüncelerini aldıktan sonra tekrar kaymakamlığa gittik. Kaymakam beyin toplantısı hala devam ediyordu. Tıpkı Kığı ve Yedisu kaymakamlarının bizimle görüşmemek için uyguladıkları taktik gibi... Hepsi sözbirliği etmişti sanki. Nereye ve ne zamana kadar kapılar yüzümüze kapanacak? Peki ama neden? Sayın Vali Ersoy da bir haftadır bizi makamına kabul etmek için bir beş dakika ayıramıyordu nedense.

Bingöl'e döndük. Bingöl'e döndüğümüzde saat epey ilerlemiş; Yedisu'ya giden arkadaşlarımız da geri dönmüştü. Her gece olduğu gibi o günkü durum değerlendirmesini yaptık.

Yedisu'ya giden arkadaşlarımız Yedisu ilçemizle ilgili sorunları bize aktardılar. 5 saatlik yorucu bir yolculuktan sonra Yedisu ilçesine ulaşmışlar; kaymakam beyle görüşmek istemişler, fakat ne garip bir tesadüftür ki kaymakam bey de diğer kaymakamlar gibi toplantıda olduğundan kendileriyle görüşmemiş. Kaymakamlıktan ayrılıp belediye başkanı ile görüşmeye gitmişler. Belediye başkanı da hasta olduğundan bir görüşme gerçekleşmemiş. Onlar da ilçe merkezinde garip halkla görüşmüş, ilçenin bütün sorunlarını hallaç pamuğu gibi kurcalamışlar. İlçe halkı da bir güzel içini dökmüş bizimkilere. Tıpkı diğer ilçelerdeki insanlar gibi onlar da, ilçenin yollarının olmadığını, eğitim sorunlarının had safhada olduğunu, dünya ile iletişimlerinin kısıtlı olduğunu, sağlık problemlerini Erzurum Araştırma hastanesinde çözmeye çalıştıklarını ifşa etmişler. Daha sonra arkadaşlarımız geri Bingöl'e dönüyorlar.

5. Gün- Sabah erken kalktık, kahvaltı yaptıktan sonra Sayın Valinin Yayladere ilçesinde bulunduğu haberi geldi. İki arkadaşımızı Yayladere ilçemize yolladık. Kaymakamlık binasının önünde sayın Vali ile görüşme fırsatı bulan arkadaşlarımız, kendisinden, toplantı için Emniyet Müdürüne talimat verdiğini ve toplantının yapılabileceği cevabını almışlar. Kısa bir süre içinde Bingöl Emniyet Müdürlüğünden aradılar. Saat 8.00 de Emniyet Müdürlüğünde olmamızı istiyorlardı. Toplantı yapmamıza izni vereceklerini bildiriyorlardı. Daha evvel yaptığımız müracaat 2911 sayılı toplantı kanunu hükümleri çerçevesinde değerlendirilmiş; bu kez ise farklı bir biçimde bizlere yardımcı olacaklarını söylüyorlardı. Biz ise iki arkadaşımızın Yayladere'ye gittiğini, arkadaşlarımızın bundan haberdar olmaları gerektiğini söyledik. Yayladere'de telefon iletişimi olmadığından

arkadaşlarımıza bir türlü ulaşamıyorduk. Arkadaşlarımız sayın Validen aldıkları olumlu yanıtla sevinerek hemen Bingöl'e geri döndüler.

Döner dönmez son durum değerlendirildi ve toplantının ileri bir tarihte yapılmasına karar verildi. Çünkü toplantının daha önce belirlenen tarihte gerçekleşmesi ihtimali ortadan kalktığı varsayılarak iptal edilmiş, ayrıca bu durum İstanbul'da faaliyet gösteren 71 dernek ve vakıfa bildirilmişti. Alelacele yapılacak bir toplantının başarılı olamayacağı kesindi. Toplantı için ileri bir tarihte izin alınarak yapılmasının daha uygun olacağına karar verdik. Emniyet müdürlüğüne giderek gereken evrakları, valilikten aldığımız başvuru dilekçesiyle birlikte vererek müracaatımızı yaptık. 22 temmuz 2001 tarihinde düzenlenmek üzere bir panel için izin alarak Emniyet Müdürlüğünden ayrıldık.

Bugün: Olmayınca olmuyor. Biz tekrar İstanbul'a dönmüş panel için dolu dizgin çalışmalara başlamışken 06 Temmuz 2001 tarihinde Bingöl Emniyet Müdürlüğünden çekilen faksta, panelislerin yeterli bilgi ve birikime sahip olmadığına hükmedilerek panelin iptal edildiği bildiriliyordu. Bilgi ve birikim neme şeydir ki bizde bulunmuyor; anlamış değilim. İşin ucu gidip bu memleketin üniversitelerine dokunuyor, ama bu bizim kendi iç sorunumuz. Umarım ve dilerim ki bir gün bilgi ve birikim kalıpların dışında değerlendirilir ve kendi yağında kavrulan insanların sesine ne kulaklar ne de kapılar kapanır.

* Binyad Yönetim Kurulu ve Sivil İnisiyatif 2001 üyesi

Sivil İnisiyatif 2001 adı altında işbirliği yapan İstanbul'daki Bingöl dernek ve vakıfları, Haziran ayı içinde bölgede bir toplantı düzenlemek istediler, ancak valilikten izin alamadılar. BİNYAD adına organizasyona katılan arkadaşımız, beş günlük izlenimlerini zamanla yarışıklarını ele veren tatlı bir telaşa dile getirmiş. Yazıda sıkça bir kitapçıktan söz ediyor. Bu kitapçık kurulun çalışmalarını, işbirliği içindeki dernek ve vakıfların adreslerini, resmi kurumlarla yapılmış yazışmaları içeriyor.

Açlık Ve Ölüm Pancarları

Oyun gibiydi oynanan babo.
Biz de güldük önce
Meğer iki ağızlı bıçakmış buraların havası
Anamın yüreği pırpır hep
Ve telaşında akşamların bütün yıl
Bense zehir zıkkım ekmeğin bu yaşta.....

Ve sen halen mi can derdindesin

Bilmem ki ne yer ne içer
Damdaki sabiler bizsiz

Ve akşamlik nafakamızda pezikli pancar
Taştan yumuşak lavaş ekmeğimizin
arasında

Ah birde iş düşseydi elimize babo..
Alın terinden....

Ve Çanakkale'de Dumlupınar'da ölen
Bizim dedelerimizse eğer
Bu ayıp onlara da yeter...

Niye kışkırtılır köpekler babo
Ekmek derdinde
Çocukların üstüne...

Niye salınır tasmaşından azgınlar
Biz kimiz babo onlar kim
Tanımam etmem ama bilirim
Kışkırtılan itlerinin ağzı...
Ve sahiplerinin elleri hep kanla yıkanır....

Bu kaçınıcı çağrım yedi düvele
Biz üç kardeşiz
Yeryüzünde üç pancar için ölen
Ve hangi ünlü büyük çerçeve isterse
başucuna
Bu mutlu tabloda
Elimizde bol

Ve bizmişiz kısa ömürlü kır çiçeği
Yolunup atılacak kadar kimsesiz....
Ölmüş gülücükler bırakıyorum sana babo
Peşimdeki pancar peziğine
Ve sabilerin doyumuna karşılık
Çünkü kazandım ben bu alanda savaşı

Söz istiyorum birde
Yüreğimizdeki vurgun baharları
Mevsiminde dirilteceğinize dair....

Daha mı zalim küçük yerlerde tanrılar
Ve daha mı azgın köpekleri...
Aynı yürekte atardık hani babo...
Biz kimiz onlar kim....

Ya bu ayıp kime, kimlere ait.

Adnan GÜL

Sanatçı bu kompozisyonlara, içinde harfler ve anlamsız kelimeler bulunduran kolaj parçaları katarak bize geçmişin izlerini de taşıyor. Fırça izlerinin akışında yabancılaşarak yaşayan, şifresi çözülmemiş gizli bir yeraltı dili yaratıyor.

Mahmut Celayır ile Röportaj

Seyîdxan KURIJ

Soru: Ressam olma isteği nasıl ve nereden doğdu?

Cevap: İçinde bulunduğum çevre ile olan yoğun etkileşim bende bir şeyler anlatmak ihtiyacını doğurdu. Daha çocuk yaşlarda sanatın büyüsunü hissediyordum. Ve resimden resme, dağ köyünde dünyadan uzak bir yerde doğup büyüdüm. Oradaki doğanın üzerimde çok derin izleri oldu. Aslında her şey o doğayı anlatma tutkusu ile başladı. Resim dilinin benim için uygun bir dil olduğunu anlamıştım. Görsellik bende çok baskın bir duygu idi. Bizi kucaklayan yüksek dağları, coşkun akan suları, mevsimlerle değişen dağ çiçeklerini, koca ceviz ağaçlarını anlatmadan duramazdım.

Soru: Ressamlık süreci ve resmindeki aşamalar hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Cevap: Sanat büyülu ve sancılı bir yaratma eylemidir. Dünyaya karşı, yerleşik düzene karşı kuşkularımız artıkça bu eyleme ihtiyaç duyarız. Çocukluk dönemlerimiz genellikle mutludur. Sonra büyüdükçe yaşam içindeki güven duygularımız sarsılıyor; çelişkileri ve acıları tanıyoruz. Sorularımız artıyor. Benim resmindeki sürecim, yaşamımdaki süreç ile derinden bağlantılıdır.

Resmindeki ana tema hep doğa veya toprak oldu. Başlangıçtaki kaygım sadece ülkemizin doğal güzelliklerini anlatmak idi. Sanatçı bilincim artıkça, sosyal ve politik duyarlılığım yoğunlaştıkça bununla yetinmez oldum. Tabii özellikle sanat eğitimi almanın bu yönlendirmede büyük bir rolü oldu.

Böylece zamanla resmimin düşünsel zemini oluştu. Doğayla bağlantılı olarak insanın temeldeki endişeleri, tarih ve zaman kavramları içinde insanın toprak ile olan o büyük serüveni ön plana çıktı.

Sanat eğitimi aldığım yıllardan (1972-1976) - 1984'e kadar olan çalışmalarımı erken dönem olarak adlandırıyorum. Bu dönemdeki resimlerim daha ziyade gerçekçi anlatımlardır. 1984-92 yıllarını geniş manzara resimleri olarak anlatabilirim. Bu dönemde toprağın dokusuna ve ritmine yöneldim. Dağlarımızdaki, yaylalarımızdaki o geniş çayırları ve bozkırları ve o topraklarda saklı olan insanımızın dramını anlatmaya çalıştım. Daha sonra 1995'e kadar renk ve biçimle oynayış var. Bu dönemde yine toprak anlatımlarımdan aldığım deneyimlerle yüklü soyut resimler söz konusu. 1995'den sonraki dönemi de dramatik manzara diye adlandırıyorum.

Direkt olarak insan resmi yapmıyorum. Ama insanın toprak üzerindeki izlerinin resmini yapıyorum. Erken dönem resimlerimde manzara içinde yer alan yalnız insan figürleri vardı. Bunlar benim için insanımızın o bin yıllık yalnızlığını anlatan, o terkedilmişliği vurgulayan resimlerdi.

Soru: Son dönemdeki çalışmaların ile ilgili ne söyleyebilirsiniz?

Cevap: Şu anda yaptığım resimlerde kavramlar ile daha çok meşgulüm. Resmin kendisini

sorgulamak istiyorum. Böylece çalışmaların, ortaya çıkan yapıtların çok yönlülüğü ortaya çıkıyor. Çok yönlü olmak, tek bir mesaja indirgenmemek ve içinde farklı soruları barındırmak bence bir sanat yapıtının değerini yükseltir.

Nasıl yaşamı tek bir soru ile cevaplandırırıyorsak, aynı şey sanat yapıtı için de geçerlidir. Benim resmim elbette bir yanıyla benim içsel tarihimi anlatır. Ve bu kişisel tarihim de halkımın tarihi ile iç içedir. Bizim bir yanımız çok arkaik, çok toprağa bağlı iken, diğer yanımızda çağdaş dünya ile sarılı. Ben hep bu gerilim ile meşgul oldum.

Soru: 90'li yıllardan sonra yaptığın resimlerde yeşillerden çok kara toprak var. Bununla neyi anlatmak istiyorsun?

Cevap: Evet bu dağ ve ağaç resimlerinden sonra toprağın kendisini ana malzeme olarak görmem ile gelen bir seçim. Yanmış kara toprak konusu önemlidir. Politik bilincin manzara resmi içinde estetik edilmesidir.

Soru: Resimlerine yansıyan bu bozulmanın bölgede yaşanan savaş ile ve yaptığı tahribat ile ilgisini vurguluyorsun demek ki?

Cevap: Evet, toprağımızdaki bu tahribatın resim dili içinde yer almasıdır. Taciz ve rahatsız edilmiş bir ülkeyi anlatmaya çalışıyorum. Doğrudan politik anlatımlara girmeden resmin kendi dili içinde bunu vurgulamaya çaba gösteriyorum. Yanmış toprağın yanı sıra parçalanmış doğa formları bu anlatımın devamıdır. öteki bu bozulmayı resimsel ve bi-

çimsel bozulmalara indirgiyorum.

Soru: Bütün sanat dallarında olduğu gibi resim de çeşitli ekoller vardır. Kendi resmini herhangi bir ekol içine yerleştirebiliyor musun?. Bunu yani sıra etkilendiğin ressamlar var midir?

Cevap: Günümüzde artık sanatçıları ekollere sığdırmak zorlaştı. Kişisel anlatımlar çoğaldı ve bu yüzden her sanatçı kendi ekolunu yarattı diyebiliriz. Birtakım yeni eğilimler oluyor tabi, ama bunlar genellikle kısa sürüyor. Önemli olan sanatçının kendi kişisel, özgün dilini bulmasıdır. Kendimi herhangi bir sınıflandırmaya sokamıyorum. Ama etkilendiğim sanatçılar var. Resim sanatının yüzlerce yıllık büyük geleneğiyle beslendim ben de. Başlangıç dönemlerimde Brueghel, Dürer, bugün ise özellikle Van Gogh beni etkiliyor. Bunlar manzara resminin büyük ustaları. Özellikle Van Gogh'un toprak ile acılı bir ilişkisi var. Kişisel çatışmalarının yani sıra kurulu düzene bir başkaldırıdır bu. Kendimde bu benzerliği saptıyorum. Almanların büyük bir manzara resmi geleneği var. Albrecht Dürer'den Caspar David Friedrich'e oradan bugüne Anselm Kiefer'e uzanan geniş bir alan. Anselm Kiefer etkilendiğim çağdaş sanatçılardan. Alman resminin günümüzdeki önemli temsilcilerinden. Halkının acılı tarihini ve melankolisini toprak resimleri ile anlatıyor. Ondaki tarih bilinci ve evrensel kültüre kucak açan mitolojik malzemeler ile yüklü anlatımları bizim için iyi örnekler teşkil ediyor.

Soru: Sende son dönemlerde mitoloji ile ilgileniyorsun. Bu resimlerine nasıl yansıyor?

Cevap: Mitoloji ile yoğun bir ilişkide olduğum doğrudur. Halkımızın kültür ve tarihi kökenleri üzerindeki merakım beni özellikle İran ve Mezopotamya kaynaklı mitolojiye götürdü. Çok büyük ve besleyici bir kaynaktır mitoloji.

İnsanın doğa ile çatışmalarının sembol ile anlatımıdır. Mitolojinin bu büyüdünyasını dolaylı bir şekilde resmime sindirmeye çalışıyorum. Halk olarak yalnız bırakıldığımızı düşünüyoruz. Ama mitolojik kökenimizi sorguladıkça o kadar yalnız olmadığımızı görüyorum. Tarih içinde bütün büyük kültürler ile alış verişimiz olmuş. Bu tarih ve kültür bilinci bize özgüvenimizi kazandırıyor. Kürt sanatçıları bu noktaya dikkat etmeleri gerekiyor. Biz dar bölgesel ve folklorik çerçeveden (alandan) çıkıp diğer kültürler ile o an etkileşimimizi gözden geçirmeli; böylece evrensel anlatımlara varmalıyız.

Soru: Politika ve sanat arasındaki ilişki hakkında ne düşünüyorsun?

Cevap: Politika ile sanat arasındaki sınır çok duyarlıdır. Hiçbir şeyi politikadan soyutlayamayız; hele sanatı asla. Ama sanatın kendi değerleri, kendi alanı vardır. Sanatın, hayatın içinden süzülüp bir yaratma eylemine dönüşmesinden gelen bir büyüğü vardır. Özgünlüğünü veya bağımsızlığını koruyamayan sanat gücünden kaybediyor. Bu anlamda politika sanat için bir tehlike oluşturuyor. Sorun biz Kürtler için daha da önemlidir. Çünkü çok politik bir hareketlilik içinde yaşıyoruz. Sanatçılarımız politikanın sunduğu hazır malzemeye kendilerini teslim ediyorlar. Oysa sanatçı kendi malzemesini kendisi yoğurmalıdır. Sanatın farklılığı çok yönlü olması, insana farklı bakış açıları getirmesidir. Politikadaki gibi olguları siyah ve beyazlara ayıramaz.

Soru: Kürtlerde bir resim geleneğinden bahsedebilir miyiz?

Cevap: Ulus olarak tarih sahnesine geç çıktığımız için ve batılı anlamda bir aydınlanma dönemi yaşamadığımız için bizde ulusal bir resim geleneği oluşmuş değil. Ama arkaik dönemlerden bugüne gelen bir sanat ve kültür birikimimiz var. Bütün bu değerlerin çağdaş sanata

yansması kolay değil. Bu yüzden bir tarih bilince sahip olmak sanatçılar için çok önemli. Kürtler süreci içinde ilerledikçe sanatta da kendi özgün dillerini yaratacaklardır. Ama şimdiki çabaların çok yetersiz olduğunu söylemek zorundayım.

Soru: Günümüzdeki Kürt sanatçıları ile ilişkilerin nasıl?

Cevap: Birçoğunu tanıyorum. İlişkilerim var. Kendim herhangi bir kurum içinde yer almıyorum. Çünkü sanat bir yalnızlık işidir. Elbette ki insan politik olarak aktif olabilir, o ayrı bir şey. Ama yaratma olayı kendi başına olmayı ve disiplini gerektirir. Özellikle Avrupa'da sanatçı olarak yaşamak kolay değil. Bütün bunlardan dolayı sanatçılar arasında fazla birliktelik sağlanamıyor. Ama özellikle Kürt sanatçıları izliyorum ve kişisel dostluklar kuruyorum.

Soru: Son olarak özel bir soru sormak istiyorum. Senin yaşam serüvenini bildiğim için, aynı yerlerden geliyoruz ve aynı süreçleri yaşadık. Çatışmalar ile ve çözümler ile dolu bir geçmişimiz var. Bütün o toplumsal altüst oluşlar bizleri buralara sürükledi. Sen sanatçı olarak bunlardan nasıl etkilendin.

Cevap: Evet Seyidhan, aynı ailenin çocuklarıyız. Gerçekten yaşamımızda değişimler, alt üst oluşlar çok yoğun. Sürekli çatışmalar ve göçler yaşadık. Bir dağ köyünden çıkıp buralara geldik. Ben hep nereye ait olduğumu sorguladım. Elimden alınan bazı değerlere tekrar sahip olmaya çalıştım ve ait olduğum o toprağı kutsadım. Bütün o büyük bozulmalar, acılar sanata olan inancımı pekiştirdi. Bu uzun yol bizim sorumluluğumuzu artırıyor. Bizim yükümüz herkesten daha ağır. Çocukluğumuzdaki o altın yıldızlı dağ köyünü elimizden aldılar. Ben bunun acısı ve öfkesi içindeyim. Bu yüzden toprağın resmini yaparak o kaybedilmiş cenneti tekrar bulmak istiyorum.

Bu röportaj Kırdki olarak "VATE" dergisinin 8. Sayısında yayımlandı.

GÜNEŞİN DOĞUŞU

Güneşin doğuşu vardır Bingöl dağlarında
Seyretmeye değer

Yanaklarından altın damlaları sarkar sanki
doğa beyaz bir gelinlik içinde mesut

Rüzgarı vardır meltemler kadar serin
Kuşları vardır dimdik kayalar üstünde hür
Ağaçları vardır boy boy
Bağları vardır salkım salkım
Ve efsaneler yazılmış meşhur gölleri.
Burası Bingöl kenti
Fakat senin bildiğin kent değil
Burada apartmanları yok öyle gökleri delen
Fabrika seslerine hasret kalmış kulaklar
Sokaklarında ıssızlık
Ovasında yemyeşil bir örtü
Cıvıl cıvıl kuşlar, renk renk böcekler
Ufacık kentte bir avuç dolusu insan

Ve adını yaşatan.

Güneşin bir batışı vardır Bingöl dağlarında
Görmeğe değer

Altın bir top gibi yuvarlanır tepelerden
Kuşların oyuncağı dersin sanki
Dilin tutulur,

Gözlerin kamaşır seyredemezsin
yıldız yerine ağaçları doğar erkenden
Bir an da olsa düşünemezsin.

Çünkü burası Bingöl kenti
Fakat senin bildiğin kent değil;
Burada pınarlar konuşur sadece
Yıldızlar dinler türküsünü kavalın
Çobanlar bilir en güzel türküyü.

O çobandır ki cömertçe açmış bağırını güneşe
Yalınayak dolaşır, ceketsiz dolaşır

Alın terinden çıkar yaşamının payı
Kazma saplarından, balta saplarından

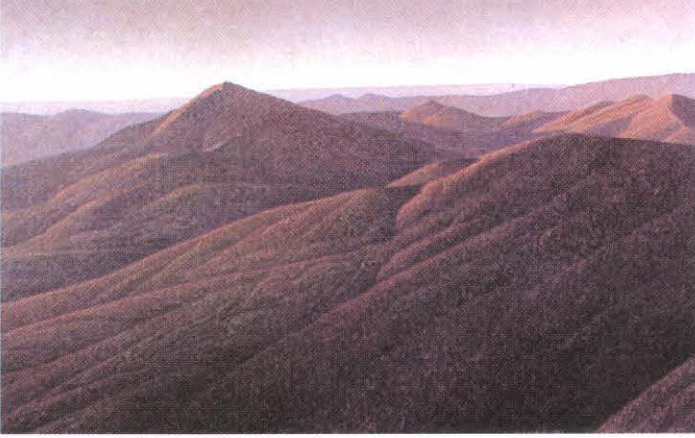
Ve sıcak bir tandır ekmeği
Basık tavanlı toprak evlerde

Gülen bir sabah
Ağlayan bir akşam

Burası Bingöl kenti
Fakat senin bildiğin kent değil
Burası bir başka kent
Burada bir başkadır yaşam.

Muzaffer Gültekin

(Bingöl 1967 İl Yıllığı'ndan)

Resim: Mahmut Celayir / Manzara
Tuval Üzerine Yağlı Boya 1984, 85x110 cm.

Karlıova yaylalarının ilgi çekici bir özelliği de, 3250 metre yükseklikteki Bingöl dağları üzerinde bulunan Kartaltepe'den güneşin doğuşunu seyretmektir. Dünyada bir Himalya dağlarında, diğeri de Bingöl dağlarında olmak üzere iki yerden güneşin doğuşunu çok değişik ve ilginç şekilde 15 Temmuz ile 15 Ağustos tarihleri arasında seyredilebilir. (...)

O an

Güneş doğmadan önce ufukta bir kızartı görülür. Sonra bu kızartı tek bir nokta olarak koyulaşmaya başlar. Bir süre ufukta bir kor parçası gibi görünen güneş, doğuşunu tamamlamak üzere altın bir top gibi yuvarlaklaşmaya başlar; yuvarlaştıkça etrafına binlerce renkte ışık saçar. Uzayıp akan her ışık teli doğayı ayrı bir renkte kucaklar. Doğanın en güzel renklerini bu anda görmek mümkündür. Güneşin doğuşunu ve şekillenmesini çıplak gözle ve göz kamaşmadan 40-45 dakika seyredilebilir. Bu zaman dilimi sonunda güneş bir elmas parçası gibi kristalleşecektir.

(Bingöl 1967 İl Yıllığı'ndan)

Belkise Kız

Cafer YURTSEVER

Romanımın kahramanı geçenlerde öldü. Yüz üç ya da yüz sekiz yaşında. Elleri ve yüzünde yıllar yazıyordu. Gözleri hafif ateş külüne benzemiş, gözünün karası ateş külüne dönmüştü. Dişleri kendi dişleri; pabuçlarını ta Almanya'dan kızı göndermişti. Tüylü, yumuşak tabanlı, hafif. Yorgan bile göndermişti Almanya'daki kızı. Yorgan, yatak çarşafı, ayağındaki pabuçları, sırtındaki kuyu renk hırkayı ve daha neler neler... Doktor, "Anne açık kapının, açık pencerenin önünde oturma sakın; sırtını ve göğsünü sıcak tut; çıplak ayakla yere basma," demişti. O da doktorun dediğini iki etse miydi yani?

Harem'de otobüste kulağıma eğildi, dedi ki:

"Bunlar beni köye götüreceklerini söylüyorlar."

Bunlar dediği altmışla yetmiş arası oğlu ve büyük gelini.

Benim Belkitem kendini hala evde sanyordu; oysa ki bir köprüden geçirmişler; neredeyse memleketin yolunu yarılamışlar, Harem'e getirmişlerdi. Araba da beş dakika sonra başını alıp gidecek... Tam şimdi Boğaz köprüsünden geçtiğini söylemenin sırası. Boğaz köprüsü mü? Denize düşmeden köprüyü geçmek mümkün olmadığına göre bana inanmayacaktı tabii.

"Ben de gelirim," dedim.

"Nereye?" diye sordu.

Oğlu ve gelini konuştuklarımızı duymasınlar diye sesini yükseltmiyordu.

"Köye."

"Köye mi? Bana da gel seni köye götürelim diyorlar... Bilmem ki..."

Nisan ayında köy hayalleri yüz

altılık top güllesine bedeldir. Enikleri kar sularına bıraktıkları ay olsa da nisan ayı, değirmen çayırında prangalı yürümenin provası sayılan çuvala koşma yarışına güneşi davet eden aydır da. Makas izi başlarını kaşımaya zaman bulmadıkları üç dakikalık koşuyu kazanmadan çuvaldan çıkmayan çocuklara selam söyle benden; ben de arkanızdan gelirim ama, bu koca şehir yine izin vermez diye korkarım.

"Hepimiz geleceğiz... Biz gelmeden tutmaç aç neno, tar topla! Bulgur çorbası pişir... Sakın ha ateşte unutma, yoksa sonra pilav olur."

"Ben eğilip ocağa odun atamam ki..."

Gülüyordu. Askerden dönecek yavuklusunun yolunu köşelere sinmiş gözleyen muhtarın kızı gibi utanarak gülüyordu. Elleri ve yüzünde beşiğim duruyordu ve o hala kendini "Oğlusı Ali"nin evinde biliyordu. Oğlusı Ali...

"Seni gidi seni! Sen eğilip ocağa odun atamazsın öyle mi? Gittiğinde kavak ağaçlarını yerinde göremeyeceksin belki ama, eğilip ocağa odun atacak gücü bulacaksın kendinde..."

O hala gülüyordu. Nisan ayında otobüste altı yolcu. Bunlardan biri de Belkise Kız. Yüz üçünde ve utanarak gülüyordu. Gözlerinin rengi artık kül rengine çalıyordu. Dişleri kendi dişleri. Küçük bir kız gibi büzülmüş, camın dibine sinmişti. Ayakları havada mı kalıyordu?

"Sen ne diyorsun?"

"Bostanı ek; hem alt hem de üst su arklarını açtır!"

"Bavo ne bostanı?"

"Köye gideceksin ya; keyif çatmaya gidecek değilsin herhalde.

Bağa, bahçeye inersin..."

"Kendine bir iş buldun mu? Caner nasıl? Cero nasıl?"

Ben bu dağları bir yerden tanıyorum ama nereden, diye soracaktı mıydı öz toprağa ayağını bastığında? Bu dağları, bu armut ağaçları ve bu meşelikleri bir yerlerden tanıyorum ama, nereden? Kocası Mehmet Osmali'nin konağının yerinde esen yele elini tutar mıydı acaba? Burada bir yuva vardı; ne zaman tarumar oldu, diye sorar mıydı? Peki akasya ağaçları nerede? Evin köpeği, kedisi, çocukları ve komşuları? Kavak ağaçlarını çürüdü mü, sen mi kestir Ekrem, diye oğlunun yakasına yapışır mıydı? Elektrik ne zaman geldi? Sen bu evi ne zaman yaptın? Amcan Hasan'ın konağı nerede? Seyit Hüseyin'lerin bacası neden tütmüyor?

"Sac ekmeği pişir. Üç beş tekne kadar... Bir orduya yetecek kadar. Yarın ırgatlarımız var. Cem tarlasını biçmeye gelecekler, gider gitmez gömbenin hamurunu yoğur, sarım-sağını döv, heybeyi hazırla..."

Belkise kız gülüyordu. Ayakları havada kalmıştı sanki.

"Bavo sen ne diyorsun?"

İstanbul'u anlatacak adam bulur muydu? On altı yıl... Dile kolay tam on altı yıllık anlatacakları vardı Belkise kızın. Kime? Bir tek serçelerin boyu ne uzamış ne kısalmıştı. Başka ne var ne yok her şeyi tanınmayacak kadar yabancılaşmış ve uzaklaşmış bulacaktı. Kime anlatacaktı peki İstanbul'u? Hasan Ali'nin karısı Sabriye'ye belki. O ölmemiş miydi sahi? Ali Dilmiyan'ın gelini Emine? Kız gelin Emine neden beni sormaya gelmedi? Vah, vah! O ne zaman

öldü ki? Şükrü yaşıyor ama... Yusuf Toraman? Dört yıl oldu. Dört yıl mı? Bizim Hatun nerede? İstanbul'da mı?

"Üzülme neno, biz de arkadan geliyoruz. İşi baştan sağlama al. Bunlara ipleri kaptırma ha. Kilerin, sandığın anahtarını koynunda taşı; uyurken dilinin altına sakla! Sırtını sakın dönme! Osmali teknede ne kadar ekmek varsa, hepsini köpeğin önüne atar. Sandıktaki elmayı kimseye verme; benim için ayır..."

Belkise kızın ateş külü gözlerinin buğusu cam buğusuna benziyordu. Elleri ve yüzü demiryolu gibi raylarla döşenmişti. Ayakları havada kalmış değildi; ayaklarının ucu tabana dokunuyordu hafifçe. Cam dibine yumak olmuş, oturmuştu. Gülüyordu.

"Sen boşuna o kadar okul okudun..."

Köyden erken çıkışımı bütün zamanımı okul kapılarında geçirdiğime sayıyordu anlaşılan. İki evi olan bütün akrabaları affetmiyordu. İki evleri var da birini torununa vermezler di ha. Torununun ev sahiplerinin evinde kirada kalmasına nasıl olur da vicdanları sızlamıyordu? Ayağı konağa düşmeye görsün Mehmet Osmali oğlağın, kuzunun başını kibleye çevirmezlik yapıyor muydu? Nankörler, hayırsızlar!

"İşin o tarafını kurcalama neno! Belezer yaylasından geçip, araba burnunu Deyşt yaylasına çevirince dön şöyle bir geriye bak! Geride bıraktıklarınla beraberinde götürdüklerini üst üste koy topla! Bana bir şeyler kalıyor mu geriye? Ben sizden alacağımı aldım cano. Sen ve seni 18 yıl önce terk edip giden o hayırsız(!) kocandan alacağımı aldım. Sizden alacağım bir şey kalmadı geriye. Sadece senden bir ricam daha olacak; sakın ha ben gelmeden pes etme. Kapıya pencereye; bacaya bostana tanımadığın birinin geldiğini

gördüğün zaman seslen oğluna yada gelinine. Sakın ha tanımadığın birine göğsünü açma... Aç olsun, tok olsun kapıyı açma tanıdık değilse. Varsın gece gündüz etrafta dolanıp dursun. Kapıyı açtırtma! Üç hafta, bilemedin beş hafta sonra hepimiz orda olacağız neno..."

Belkise kızın saçlarına daha beyaz düşmemişti ama, yüzü ve elleri ekilmiş bir tarla gibiydi. Burada yeşermeye can atardı buğday, çavdar yada yulaf. Kül rengi gözleriyle bakıyor ve görüyordu. Fistanını ayak bileklerine iniyordu. Fistanı baharı karşılayan kırlara benziyordu. Her çiçekten ve her renkten vardı üzerinde. Siyah, yeşil, beyaz, mavi, sarı ve kırmızı. Tırnaklarını kesmişler, saçlarını taramışlardı yola çıkarmadan önce.

"Bunlar seni köye götüreceğiz diyorlar..."

Küçük çenesi yukarıya çekiliyor ve kayboluyordu yanaklarının altında. Gerdanı halka halka... Kaşlarına cımbız girmemiş, kirpiklerine fırça değmemiş ve göz çeperlerine hiç kalem çekilmemiş haliyle de güzeldi. Kıtık kıranda on yada on altı yaşında genç bir kızdı. Sancak üzerinden yola düşmüşler; Karakoçan sırtlarından yayılmış, Harput kalesinin dibinden geçmişler; yolda kök ve pancar artıklarını yiyerek canlarını Malatya'ya atmışlar. Soykırım hikayeleri yazılıp sular durulunca dönmüşler. 1986 yılında İstanbul'a gelene kadar bir daha terk etmemişti memleketi. İstanbul'da on altı yıl yeni soykırım hikayeleri yazılırken kalmıştı, şimdi yine dönüyordu. Arabada olduğundan ve Boğaz köprüsünden geçtiğinden haberi yoktu hala. İki ay sonra felek denilen hilekarın yastık ucuna geleceğini bilmediği gibi...

İstanbul, 25.06.2001
e-mail:cafyurt@mynet.com

Ölüm kuyruğunda yüzlerce insan

Ölüm orucu eyleminde her geçen gün hayatını kaybedenlerin sayısı artıyor. Bir yılını doldurmak üzere olan eylemde bu güne kadar 34 kişi öldü, sırada 164 kişi daha var ve yüzlercesi sakat kalmış durumda.

F tipi cezaevlerini protesto etmek amacıyla 20 Ekim 2000 tarihinde başlanan açlık grevi, tarafların ödün vermez tutumları sonunda onlarca insanın hayatından olmasına, sakat kalmasına ve yüzlerce insanın da hala ölüm sınırına dayanmasına mal oldu.

Eylemcilerin katı tavri karşısında devlet, 19 Aralık 2000 tarihinde, bir hafta sürecek ve 32 tutuklunun ölümüne yol açacak "Hayata Dönüş" operasyonunu gerçekleştirdi. Ardından da tutuklular F tipi cezaevlerine nakledildi. Açlık grevindeki tutukluların eylemlerinden vazgeçecekleri bekleniyordu, ancak beklenen olmadı. Bunun yanı sıra bütün uzlaşma girişimleri sonuçsuz kaldı. Tedaviyi kabul eden eylemcilere yönelik ara çözüm olarak çıkarılan bir yasa ile ölüm sınırındaki yüzlerce tutuklu geçici altı aylık bir süre için tahliye edilerek ailelerine teslim edildi.

Vaktiyle Bir Büyük Şehir : Genç

Siraj COŞKUN

Darahreni diye
bilinen, yol
üstünde çorak
arazilerden
sonra hemen
sağda, bir
zamanlar
taranan
kahvelerin
hemen
bitişğinde yani,
malum sıradan
bir zengin
"lehçeli" doğu
ilçesi, vaktiyle
bir büyük şehir,
adıyla sanıyla
Genç...

Genç ahali, Diyarbakır-Bingöl karayolunun 120. km. sinde, anlamsız bir biçimde, "Ticari Geçiş Yolu" unvanını alamamanın "resmi" sıkıntısını yaşıyor hala. Yerli halkın özellikle gençliğin, eskisi kadar kitlesel olmasa da, tek umudu oluyor "göç".

Umuda dönenler

Diğer taraftan ise umutla göç edenlerin, yine umutla köylerine dönme istekleri, somut çabalarda anlam bulabiliyor. Artık duymayanın kalmadığı sanılan " Köye Dönüş Projesi" çerçevesinde, doğdukları topraklara dönmek isteyen aileler için açılan köy yolları, "tersine göçe" hazır hale getirilmeye çalışılıyor. Her ne kadar dönebilen aile sayısı çok düşük kalsa da, devletin söz verdiği ile ayırdığı ödenek çelişse de, iyi niyetli gayretlerle yola devam ediyor.

Geçimini artık can çekişmekte olan hayvancılıkla yada -genel olarak tatmin edici olmayan- tarımla sürdürmeye çalışan kesimin en büyük derdi, kazanılan ürünü dışarıya çıkarmak. Global ekonomiyi sağlamaştırma anlayışıyla "çiftçiye yardım" başka bir ifade ile "yatırım" çalışmaları yapan

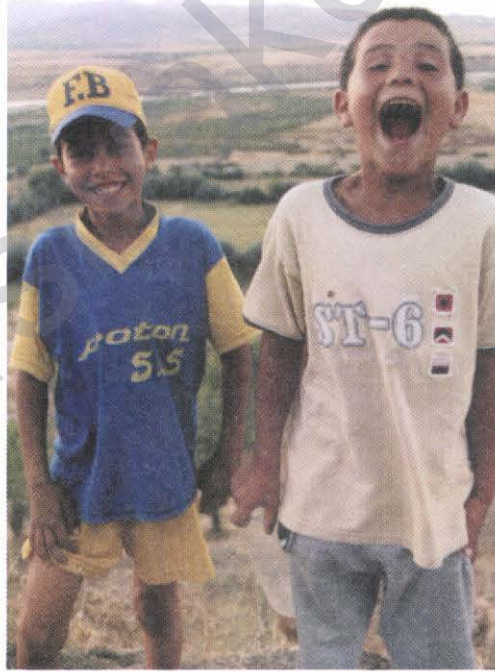
Dünya Bankası ve benzeri "iyi niyetli" kuruluşların, tarımı teşvik edici projeleri de havada kalıyor bu koşullarda.

İçinde bulunduğu ili de genel karakterine uygun olarak "Uluslar arası Kayıt Dışı Ekonomiye" sıcak bakan gençlik belirliyor yörenin genel havasını. Aslını kaybetmiş, tarihi dokusu hükümsüz anıtlarda hazine peşine düşenler de yok değil. Pers kralı, ilçenin isim babası Dara'nın kızına yaptırdığı sanılan Kral Kızı Kalesi ve Ermeni Mezarlığı gibi alanlar pek çok define arayışına sahne olmuş bu güne kadar.

İlçenin bir de okuyacak güce sahip olan veya olmayan çocuklarının ve gençliğinin alın teri dökecek para kazandıkları Tuğla Fabrikası var. Burada ekonomik olarak bağımsızlaşmaya başlayanların hayata ısınma durumları söz konusu.

Hayalleriyle yaşlanan gençliğin ve bu coğrafyanın yıllardır kaybettiği yaşama

isteği ve enerjisi yaşanan tüm kabusları geride bırakıyor. Ekonomik karamsarlıktan elbette nasibini alan Genç, diğer doğu ilçeleri gibi bayağı moralli görünüyor. Yıllardır en berbat ruh halini yaşayanlar için ekonomik kiriz anından "can almıyor". Geceleri sokağa çıkabilmek bile yetiyor moralleri yükseltmeye.

Genç'in Gençleri (Fotograf: Şiraj COŞKUN)

Yıldızlar Uzak Değil

Eyüp DENGESİK

Kendine güvenin ön koşulu güvenli bir toplumda yaşamaktır. Her insan kendini güvende hissettiği bir toplumda yaşamak ister. Çünkü insan güvenli ve huzurlu bir ortamda düşünce gücünü geliştirebilir, yeteneklerini açığa çıkarır ve sergiler. İnsan yetenekleri ile vardır; yetenekleri ile insandır. Ayrıca insan güvende olduğu ortamda üreticidir. "Savaş, insanı anadan doğma çıplak, umutsuz, kendi güçleriyle kalmış, artık yalnız kendine güvenebileceğini anlamış olarak bıraktı." Sartre savaşın ölümcülüğünü bu sözlerle dile getiriyor. Toplumun aktivitesini yok eden, insan potansiyelini parçalayan, geleceğe olan güvenini kıran, insan doğası ile çelişen olağanüstü bir durumdur savaş.

Ve savaşların tarihi yani "Yazılı Tarih" sosyal olayların, toplumsal alt-üst oluşların genellikle sebeplerinden ibaret, hakim anlayışın güdümünde vücut bulmuştur; olayların yakıcı sonuçlarını aktarması bakımından geri bir konumu ifade eder. Her savaşın, her toplumsal dalgalanmanın ardından, salt galiplerin kahramanlıklarından meydana gelen, egemen anlayışların kendi istedikleri gibi şekillendirdikleri yazılı tarih, ezilenlerin, mazlumların ve mağlupların tarihi değildir. Onların tarihi yazmasına müsaade edilmemiştir. Ama unutulmamalı, "insanlar kendi tarihini kendi yaratır, fakat kendi istedikleri gibi yaratamazlar. Kendi seçtikleri koşullarda değil, zaten mevcut olan verili ve geçmişten aktarılan koşullarda yaratırlar." Ve İstanbul'a sürüklenen, kendi tarihlerini yaratmaya çalışan insanların tarihi.

Zorla dışkı yedirilen, üzerlerinde kimyasal silahların denendiği, özel yetiştirilmiş köpeklerce parçalanan küçük yıldızların İstanbul maceraları.

İstanbul; ışıklar, para, şan, şöret, trafik, boğaz, vapurlar, balıklar, balıkçılar, sarhoşlar, travestiler, homoseksüeller, pezevenkler, oruspular, diskolar, pavyonlar, barlar, kumarhaneler, Ruslar, Romenler, uyuşturucular, eroin, esrar, kokain, para babaları, mankencikler, lailalar, pashalar, Etiler, Tarabya, bizim uşaklar, paparaziler, medya, anarşistler, devrimciler, faşistler, tinerci çocuklar, hırsızlar, magandalar, sapıklar, kartallar, şahinler, kurtlar, çakallar, çıyanlar, gladio, mafyacıklar, çekler, senetler, lüks, mega lüks, hiper lüks, açlık, sefalet ve kavga; betona tapan tuğla soluklu kalabalık. İşte kocaman ağızlı bir sülük İstanbul, yapıştığını bırakmayan, kanı son damlasına kadar emen koca ağızlı bataklık sülüğü İstanbul. Hayaller ve umutların şehri; hayalleri ve umutları çapraz ateşe tutan şehir. Yüreğimin güzellikleri, yüreğimin çirkinlikleri, seni dinler Orhan Veli gözleri kapalı; senin çirkinliklerine dayanamaz kapatır gözlerini Orhan Veli. Gündüzleri Maria Magdalena'yı oruspu diye taşıyıp geceleri koynuna almaya kalkan şehir. Yeryüzünün en tepesi, cehennemin dibi İstanbul...

İskeletsiz bir et parçası gibi ayrık, büzük ve ezik bir sokak. Renklerin neşesi çalınmış sanki, güneş ısıtmıyor, kuşlar uçmuyor burada. Çok değil bir kaç kilometre ötelinde hayat olanca canlılığıyla devam ederken, boğaz tüm civiltisiyle zamana karşı akarken, burada, bu sokakta zaman sanki

durmuş, akmayı unutmuş, bilinmeyen bir el renklerin tüm tonlarını çalmış, geriye puslu bir grilik bırakmış gibi. Bu sokak ve bu insanlar bedenlerini ölüme yatırırlarla birlikte hücre hücre ölmekte. Gökten ölüm yağıyor kaderlerine ve kederlerine. Dağ, taş, toprak, güneş, bulut ölüm kusuyor üzerlerine. Kuşlar, böcekler, sinekler, ağaçlar, çiçekler, deniz, denizdeki balıklar, akvaryumlar, çeşmeden akan su, koltuklar, masalar, sandalyeler, meydanlar, caddeler, sokaklar, restoranlar, cafeler, barlar, espriler, gülüşmeler, ağlamalar, hapsirmeler, eczaneler, bakkallar, iki sevgilinin masum öpüşmeleri, küçük bir kızın diş telleri, esen rüzgar ve ben ve biz, her şey, ölümün lanetini taşıyor. Ve ölüm bir biçer döver, dişlisine takılıyor, eziyor bizi; önce içimizi öldürüyor, sonra bedenlerimizi. Hüzün şıngıranmış bakışlara, başka şey yemiyor başka şey içmiyor bu insanlar, ekmekleri hüzün katıklarıysa acı. İşte Satı Ana. İlgeç Bebenin yanmış teninin kavruk kokusu halen burnunda. Şimdiyse oğlu ölmekte hücre hücre. Gözlerde tek ve düz bir ifade, yüzü çizik çizik, sanki yaşadığı her acı ona yaşadıklarını unutmasın diye yüzüne bir çentik atmış gibi. Yüzünü seçmekte bile zorlanıyorum. Sadece bir çift göz belirgin yüzünde. Parlaklığını yitirmiş bir çift göz, sert bakışlar, acılı bir ananın kararlı ve direngen bakışları. Sesi tınısını yitirmiş, anlamını arayan bir kavram. O ki kirletilmiş bir coğrafyanın lanetlenmiş topraklarından sıyrılıp geldi. Ve çocuklar, boylarından büyük çocuklar. Oyun

oynamıyorlar, pembe pamuk şekeri kıvamında düşleri bile yok sığınabilecekleri. Sadece güneşe bakıyorlar aydınlığa olan özlemleriyle ama onların bakışları sert, bakışları keskin. Yırtıyor sanki bir yerlerimi bu bakışlar; kesiyor, kanatıyor beni. Erken büyüyor burada çocuklar; belki de çalınan yarınlarının hesabını bir an önce sormak için. Bir Zazaca ağıt yankılanıyor kulaklarda. Öfke ve sitem dolu bir kadın sesi, gelenlerin sesi. Evet geldiler, yüreklerini orda bırakıp öyle geldiler bu küf kokan kente. Şimdi yüreklerde eski sevgiliye özlem yatmakta.

Utangaç ses tonu kıvamında süzülüyorum yanlarına ve usulce aradığım adresi soruyorum. Bir kadın ve çocuk kılavuz oluyor bana. Kadının rengi sararmış, yorgun bir işçinin yüzüne benziyor yüzü. Nice acılarla sınanmış, hayallerin tükendiği karanlık gecelerde güleç umutlarla beslenmiş bir yürek. Sanki şu an kaldıramıyor bu yüreğin ağırlığını. Bir elimde çocuğun buza kesmiş eli; kadına bakıyorum. Haritam şaşıyor, birbirine çıkmıyor yollar bu yüzde, yüreğimin orta yerine saplanmış bir ok bu bakışlar. Damarlarım kirli kanla doluyor, omuzlarımdaki meleklerin ezeli ve ebedi mücadelesinin paradoksları yorgun düşürüyor beynimi. Lanetlenmiş karanfiller saçıyor beynime bu kadın. Dağ fareleri dolanıyor üzerimde ve bir ulusluk hayatı paylaşıyoruz sanki o gözlerde, bayatlanmış ahlaki düzenin hoyrat sessizliğinde, yaşamın orospu ritminde. "Geldik" diyor "işte" burası. İrkiliyorum birden, kendime geliyorum.

Kapıyı açan kadın telaşlanıyor beni görünce. Hafif geriye kaymış tül bendini düzeltiyor çabucak. Halim Abi'yi soruyorum, başını benden diğer tarafa, hafif yana çevirmiş halde "içerde" deyip buyur ediyor o Kürt kadınına özgü ürkek ve narin edayla. Halim Abi otuz sekizinde, dört çocuk babası, Bingöl-İstanbul hattının kaçak

işçisi. Benliğinin firari düşlerinde yatıyor, beyninin militan güncesi. Kaçak çay yudumluyoruz tütün tadında. Kaçak tütün içer Halim Abi uzun yıllardır ve nice uzun yıllar evine erzak götürmemiş Halim Abi. Erzaklar izne bağlıymış, belgeyle veriliyormuş, yani onun evine neyin ne kadar gireceğine kendisi değil başkası karar veriyormuş. Korucu olması istenmiş. Sonra haddi bildirilerek, ya olursun ya gidersin demişler. Oysa o ne korucu olmuş nede çekip gitmiş. Köyün etrafındaki koruluklar yanmaya başlamış, bir süre sonra tarlaları, ekinleri, sıranın evlerine sonrada kendilerine gelmesini beklemiş korkmadan. Gelince de ver elini İstanbul yada onun deyimiyle uçurum. Beş mide doyurmaya çalışıyor iki göz evde, emanet işlerde çalışarak. Bazen inşaatlarda çalışıyor bazen bir tezgahta meyve sebze satıyor. Buraya ait olmadığına inanıyor ve başka şansının olmadığını da biliyor. Salih Dedenin yanına çömeliyorum. Yetmiş ikisinde. Yetmiş iki yıla sığan belki de binlerce ölüm. Peki nasıl sığar bir yaşama bu kadar ölüm, hangi yürek katlanabilir bunca ölüme. Ve yaşanan tirajı-komik bir cezaevi macerası. Türkçe bilmediği için çekilen dört yıllık mahpusluk. Tesadüf eseri yasalara göre masum olduğu anlaşılınca serbest bırakılıyor, sonra Bingöl'e dönüyor; hesabının kapanmadığını anlayınca kendini İstanbul'da buluyor. O şimdi bayat bir toplumda, yetmiş iki yaşına aldırılmadan yeni umutlar ekliyor toprağa, yeşersin çoğalsın direnç örneği. Metin işsizdi bir iş bulurum umuduyla geldi. 80'lerdeki İstanbul'un "taşı toprağı altın" sloganının yerini "ekmeğimi nasıl olsa çıkarırım" görüşü almış. Sonradan geldiği bu kentte, bir uzmanlığı olmadığından yapabildiği tek iş inşaat işçiliği. Bu piyasaya normal ücretin neredeyse

yarısına çalışıyor. Kendisinden önce gelmiş akrabaları yada bir düzeni olmadığından kalabileceği tek yer çalıştığı inşaat. İnşaat ve amele pazarları arasında geçen yarısız bir yaşam. Halit Dayı, gözleri sürekli buğulu. Ta uzaklarda, kaybolan bir sevgiliyi, yitik hasretleri arar gibi. Yanına yaklaşıyorum. Sanki boşalmak, deşarj olmak ister gibi bir hali var. Göğsünden bir resim çıkartıp bana uzatıyor. Kızım diyor, Berivanım, ne kadar güzel değil mi? Resme bakıyorum, gülkurusu yanaklı, incecik belli, kömür gibi ama utangaç, sıkılgan ve mahcup bakışlı gözleriyle tam bir Kürt güzeli. Bir orkide, bir ıtır, bir fesleğen, yok yok hayır, adı konmamış bir çiçek, betimsiz bir hayal, yorgun bir eşkıyanın su kenarında verdiği dinginlik veren mola, çatlamış kıraç topraklara yağın yağmur ve zulamdaki şiir Berivan. Hep suskun, hep mahcup, suskun neden bilmiyorum, belki kendide bilmiyordu. Bir umut taşımadan geldi bu kente. Sadece birilerinin peşine takılmıştı. Gel denmişti, yada gideceğiz. Öyle geldi bu kente. Silahların sesinin duymak istemediğinden belki de. Işıklı, şaşaalı gecelere mi özendi yoksa suskunluktan yoruldu da söyleyecek sözümü vardı bilinmez ama yıldızsız bir gece yarısı kaçtı evinden ve yine göğün yıldızları örttüğü, ışıklarını bizlerden sakladığı, yakamozsuz bir gecede sattı ilk kez bedenini. Bedeniyle bedenlerin şehvetini öldürüyor o şimdi.

Topraklarından kopup geldiler. Denizden çıkarılmış balık, topraktan sökülmiş çiçek, kanadı kırılmış güvercin, gökten sökülmiş yıldız onlar. Ve şimdi balık soluksuz, çiçek gıdasız, güvercin özgürlüksüz ve gökyüzü ışiksiz.

Burada herkes aynı dili konuşuyor, yoksulluğun dilini. Meğer yoksulların dili birmiş, yeni öğreniyorum. Kurdukları her cümle sıla

üstüne. Şimdi daha iyi anlıyorum sıla türkülerinin değerini. Oradakilerle, o küçük baraka evin bir o kadar küçük odasında sıkış tıkkış oturan insanlarla garip bir duygudaşlık içine giriyorum, sadece yoksulluğu ve çaresizliği bilen ve anlayanların duyumsayabileceği ince, nazik bir bağ oluşuyor aramızda. Ben susuyorum, susmanın erdem sayıldığı topraklarda, seslerini gürleştirmeye çalışan insanların içinde. Hafızamı tazeliyor bu insanlar. Biliyorum hafıza fillere ve insanlara özgüdür. Filler kendilerine kötülük eden bir insanı aradan elli yıl geçse bile unutmazmış. Filler mezarlığına çevrilmiş, fillerin binde biri kadar hafızaya bile sahip olmayan koca bir topluma inat unutmayacağım bu insanları, yaşanılanları, ölümleri. İçim ölmüş olsa da... Peki sen oğul, haberin oldu mu oğul, çeliğe su verildi, olmadı tabi oğul, çünkü sen yoktun, o yüzden Hiroşima'yı görmedin, Halepçe'de boğazın yana yana, nefessiz kalıp boğulmadın. Cenova'da kafana kurşun sıkılmadı, Yiğitler köyünde bedenini köpekler parçalamadı, çöpten ekmek toplamadın. Hakkari'de ve hiç bir acıyı duyumsamadın yüreğinde. Bak işte, gör oğul ateş düştüğü yeri yakıyor, peki senin yüreğin yandı mı oğul, söyle yandı mı? Düşün oğul düşün, yok yok sakın düşünme, suç işlersin, mahpuslara düşer, çürürsün. Sakın görme tanık olur mahkeme zabıtlarında geçer adın, sakın iştme suça ortak olursun. Öldür vicdanını ve sakın acıma hiç kimseye, insan olursun yoksa, erdem sarar bütün benliğini, sen iyisi mi evine kapan oğul, kork her şeyden, kendinden kimliğinden, morarsın dudakların korkudan, titresin ince bedeninin, sen sen ol korkmadan etme ve korkuyu taşı daima zulanda ama unutma yıldızlar uzak değildir, etrafına bak belki de binlercesini göreceksin.

KIR EVİNE YOLCULUK

Ağırdan alın çengele ipi geçirme işini sabah erkenden değil, akşama doğru darağacını kurun güneş batarken son kez bakması güzeldir gölgemize, altmış iki yaşında olacağım ve bir kır evinden başlamıştık yolculuğa yine başka bir kır evine yolculuk olacak bizimkisi mevsim de bal arıları ve çekirgelerin yolları tuttuğu mevsim, bundan daha iyi zaman olur mu güzelim, bundan daha güneşli ve daha gölgeli?

Bütün ayrılıklar hüznü yüklüdür, alkışların hüznü gibidir bütün ayrılıklar, çınladığı yerde biten alkışların hüznü gibi Badem gözlü demediğiniz kadın kalmadı, hiçbirinin sizin olamayacağını bildiğiniz halde, vakit akşama doğru ve buracak bıyığınız da varsa eğer bir kahvenin kapısında oturmak iyi gelir hüznü bir sevdaya gidecek yola düşmeden önceki berbat halinizden iyidir tabureye emanet ettiğiniz haliniz ve tabi ki bir kaşık suda boğulmaktan çok daha iyi, buna aldanıp sakın ola ki ağırdan almayın el sallamayı, ellerinizde mendil olsa da olur, olmasa da nasıl olsa gideceğimiz yeredir sevdiklerimiz bulutlar da olacak tabi.

Bedenlerden örme duvarların üzerinden atlamak hendek atlatmaktan daha kolay gelir çoğuna, dikenli tellerin üzerinden atlamak olacak bizimkisi, çizilecekse kaval kemiğimiz çizilsin ve tabi ki bu, kasnağı çizmekten çok daha iyidir akşam gölgesinde son kez el sallayacağız, olsun, hiç yoktan el sallayacağız.

Caner CEREN
09.07.2001

Kenan - Gökür ikilisi

GRUP BEKLEYİŞ

Cafer YURTSEVER

Siz testere dişi kesiği ağrısını bilerseniz, insanın çağılarak ince bir duman bırakmadan yol alan bir nehrin sesine karışan nağmeleri karşısından kendinden geçişini de bilirsiniz. Kimi yerde köpürerek, kimi yerde sekerek akan sulara mendiliniz düşmüşse eğer, iç geçiren kara sevdalı delikanlıların attan düşmeden nasıl dere bayır uçtuklarını anlayabilirsiniz; yoksa pek göreceğiniz tutmaz. Başını kaldırıp bakmadan gelenin kim olduğunu ayak seslerinden çıkardığınız tanıdıklarınızın günün birinde karşınıza kendi krallıklarını ilan etmiş olarak çıkması kadar heyecanlı bir karşılama tanımam diyenlerdenseniz, buyurun işte size Kenan ile Gökür'un hikayesi.

Onların bir kısmına Murtaza'ya da yer bulmak gerek. O da onların gitaristi. Fuat Özkan ikilisinin gitaristi birinci köprüden atladığının ertesi bir iki gün sonrası, hele ki sür manşetten son atlayışını verdiklerinden şu gitaristler neyin nesidir pek merak etmişim ki Murtaza ilaç gibi geliyor. Ben sen gibi, et ve kemikten husule gelmiş; konuşmadan da konuşmuş farz edebileceğiniz, ince ruhlu, umut bakişli oldukları ortada. O zaman mesele yok. Merak edilen etten ve kemikten olmaları ise; benim dünya ahrette tanıdığım ilk gitarist de etten kemiktendi. Benim tanıdığım gitaristlerin manşetten verilecek palavra bir öyküleri varmış olmasın. Her insan oturduğu yerde kendi öyküsünü kurgular. Başkasına bırakırsanız işi, vay haline.

Bir gün oturmuş düşünmüş Kenan. Bende mi şu kahvehanelerde sigara tellendirenler gibi olurum; bende mi ön çeperi sarıya çalan bıyıklarla insan içinde dolanırım? Oturmak, pişkin oynayarak zaman öldürmek ağrına gitmiş.

Gitmiş ne kelime, yüreğine oturmuş. Eline silah verseniz, tetiğe

basamaz; koltuğunun altına kırmızı yazılarla yazılmış dergiler tutuşturursanız; satamaz. Alt geçitlere yazı yazamaz; beton bloklara afiş aşamaz. Elektrik direklerine tırmanamaz. Anlına kırmızı bezler saramaz. Camları kırmak orada kalsın; önünde durup saçını tarayamaz. Yani o kadar duygulu, o kadar insan.

Türkü insanı güzelleştiriyor. Güzelleştirmekle kalmıyor, akıllı gösteriyor. O da yetmez, ilahileştiriyor. Akla yatmazsa da Pir Sultan Abdal'ın asıldıktan sonra uçup gittiği rivayet edilir. Ben o kadarını söyleyemem, ama ne zaman bir bağlama tınısı duysam, üstelik müzik kulağım hiç yok, kendimi kaptırıp giderim. Nakaratları bile tekrarlamayacak kadar ses özürü olsam da, pınarların kenarında oturmuş, şelaleye taş atar, ayaklarımla sağa sola ritim tutar halde buluyorum kendimi. Bütün kapılar ardına kadar açılıyor; halılar seriliyor ve uzun bir koridordan yürümek şart oluyor. Koridorda yürümeye başlamakla başlıyor her şey zaten.

Yarım kalmış aşklarına

dokunuyor teller. Yüreğime dokunuyor.

Siz nasıl ilk serçenizi küçük bir taşla düşürdüğünüz günü unutamıyorsanız, ben de o günü hiç unutmam. Siz nasıl bezden bir torbayı okul çantası diye sırtınıza asıp, dakikalarca gidilen bir yolun bitimindeki taş duvarlı, büyük pencere, beyaz badanalı, kapısında bayrak sallanan o binayı unutamıyorsanız, ben de unutamıyorum. Siz nasıl yıldızları saymakla bitiremediniz, ben de... Tezene tele dokunduğunda bir uçağın havalandığı ve bir sıgırtmacın ayran dolu bir badiyi kafasına diktığı hali aynı anda geliyor aklıma. Elimde değil, biri bir diğerinden önce değil, aynı anda şekilleniyor. Uçak yitip gidiyor; sıgırtmacın elinin tersiyle ağzını siliyor. Uçağın arkasında ince bir iz kalıyor; sıgırtmacın etrafında onlarca çocuk... Bir halka yapıyor gelinler. Su sesine yakın bir ses pathyor.

Bütün türkülerde resimler üst üste biniyor.

Kenan Bingöllü. İlkür Erzurumlu. Gitaristleri Murtaza da Erzurumlu.

Kenan ve İlknur ikilisi iki yıldır sahnelerde koza gibi seslerini örüyorlar. Şan dersleri görmüşler. Grubun adını Bekleyiş koymuşlar. Beklemek zamanıymış gibi. Kimi bekleyecekler ki? Biri Gözetiyor ya da Dokun Bana madrabazı olacak halleri yok herhalde. Sular ve bulutlar gibi akıp gitmek varken, beklemek niye?

İlk kez bayırda kırdı dinlemiştim. Bir de kapalı mekanda dinleyeyim dedim. Çünkü mekana sesini sığdırmaya kalkarken insan, ödün vermek zorunda kalabiliyor. Mızraklı askerler önünde türkü söylemeye benzer kapalı alanlar. Ses kontrolle sınırlı olsa can kurban; tabanı, duvarı ve pencereyi dökmeden sesi mekanın her köşesine ulaştırmak marifet gerektiriyor. Kenan ve İlknur ikilisi seslerini tabanı, duvarı ve pencereyi dökmeden mekanın her köşesine gönderebiliyor.

Türkü aşkı memuriyete ağır basıyor

Kenan sosyal güvence, itibar, memuriyet ayrıcalığı dememiş

İkili Kilim Cafe'de program yaparken

istifayı basmış geçen gün. Cezaevi katipliğine son noktayı koymuş. Bütün aile; ağabeyler, dayılar, teyzeler Kenan'ı kararından caydırmaya çırpınıyorlar. Ama nafile. Ta Hollanda'dan ağabeyi Ruhi arıyor, günde iki kez. Burada

İstanbul'da ağabeyi Haydar... Kenan, "Ben türkü söylemeyi seviyorum," diyor. "Daha önemlisi kendini asan insanları görmekten bıktım." Bu bir gerekçedir, doğru ya da yanlış. Bazı bazı duyguları acılarla beslemek gerekse de, daha fazlası dengeleri sarsıyor demek ki.

Türküye şimdi daha çok zaman ayırabileceğini biliyor hiç yoktan. Cuma akşamları Kilim Cafe'de; Cumartesi ile Pazar şurada; Pazartesi ile Salı burada, Çarşamba ve Perşembe akşamı da orada... Türkü söylemek sosyal güvence ve memuriyet ayrıcalığını gölgede bırakıyorsa eğer, üstelik bu ekonomik kriz günlerinde, mantık aramamak gerekiyor bu işte. Bu çocuk bu türkü işine aşık. İşin garibi ben de işini severek, kendinden geçerek yapanlara gıptayla bakarım.

Kartal kayalığında klip

Karer dağının kuzeyine bakan Göşan mezzarinasıdır kartal kayalığı. Kenan'ın gözlerini dünyaya açtığı taş duvarlı, toprak damlı evin üç yüz ya da bilemedim beş yüz metre yukarısında, bodur meşeliklerin

sardığı Zile yamacının dağlara basamak olacak noktasındaki kartal kayalığından yamaç paraşütüyle uçarken türkü söyleyen Kenan ve İlknur ikilisini hayal etmek bile yüzüyle damgasını vurmaya aday bir görüntü oluveriyor kafamda. Yeşil

çayırların ve sarp yamaçların nasıl et ve kemik gibi sarmaş dolaş kaldığını dünya aleme göstermek için ele geçmez bir fırsat. Kör bir mağaranın karanlığında rekor kırmaktan daha muteberdir gün yüzü görmemiş insanları kucaklamak. Masallarda sözü edilen yedi dağın ötesi sayılacak yerlerin perdedeki görüntüsü ile gırtlığı yalayarak geçen ses topu nasıl bir ahenk oluşturur kim bilir. Hiç yoktan gözü çapaklı değil ama ışıklı çocuklar ve hüznü bakışlı yaşlı köylüler dünyaya el sallıyor olacaklar, yetmez mi?

Yün çırpınan aşık Emrah'ın hemşehrilişi

Erzurumlu aşık Emrah'ın hemşehrilişi İlknur, diğer gün annesinin yanı sıra yaşında yün çırpıyordu. Akşama daha saatler vardı; o bir yandan da türkü mırıldanıyordu. Murat'ın kıyısında çamaşır yıkayan kadınların sesini duyarsınız, yere kulağınızı verdiğinizde. Türkü söyleyen bütün insanlar güzeldir, ila ki kadınlar. İlknur, sahnede bir komutan gibi duruyordu; annesinin yanında mahcup turna. Kendi mahallesinde sıradan insan olabilmek ne güzeldir. Hele ki yün çırparken türkü mırıldanmak...

İstekler gelecek sefere

Kenan ile İlknur'u akort anından itibaren dinledim dün gece. Programın bitiminde defalarca sahneye çağrıldıklarına tanık oldum. Bütün istekleri okumaları için iki sahnelik zaman gerekiyordu. Gelecek sefere bıraktılar okuyamadıkları istekleri. "Uğurlar olsun" diyerek indiler sahneden. Kilim Cafe'de ikinci sınıf insancıklar tarafından katledilen birinci sınıf insanlar için çakmaklar mavzer gibi patlarken; büyük bir ihtimalle dışarıda iktidarı elde tutma hesapları yapıyordu.

Çocuklar iyi yoldasınız

Programa Çıktıkları Yerler:

Cuma günleri: Kilim Cafe (Şişli), Salı ve Cumartesi günleri: Yön Cafe (Beyoğlu), Çarşamba - Pazar günleri: Onur Cafe (Avollar)

Saatler: 21.00-01.30 arası

Müzik eğitimi: Bir süre şan dersleri, ASM merkezinde eğitim (1999-2000) yıllarında

Mücadele

Mustafa BÜTÜN

Yazının başlığı size kışkırtıcı ve davet edici geliyor olabilir, ama gelmesin. Mücadele... Uzaktan durup sadece seyredin. Yerinde de iyi duruyor, değil mi? Aklınıza olmadık şeyler üşüşmesin hemen. Şimdilik orada kalsın. Olduğu gibi. Büyük punto ve kalınca. Önüne arkasına ünlem işareti koymaya kalkışmayın sakın. Bütün harfleri büyük olsa nasıl olurdu diye yorulmanız fikrimi değiştirmeye yetmez. Peşinen söyleyeyim bu başlığın sosyal adaletle hiç bir alakası yok. Komünizm, geri kalmış ülkeler, gelişmekte olan ülkeler, halkların kardeşliği, ozon deliği, emperyalizme karşı top yekun ayaklanma, ya da Bavyera bira festivaline katılma yolunda gösterilen çabalarla da yakından uzaktan bir alakası yok. Baştan aşağı benimle alakalı. Her ne kadar yaşlılığımda ekmek parası bulmama ihtimali yüksek bir insan olsam da, başlığın işin o tarafıyla da her hangi bir alakası yok.

Çok hışımla yataktan fırladım.

Gecenin bir yarısı; bakkal paslı kepenkleri çoktan çekmiş. Bakkalın o paslı kepenkleri her gece saat sıfır bir otuzda büyük bir gürültüyle çektiğini söylemek zorundayım. Üstelik adam ev sahibi. Hırsızların üzerine tırmanıp, oradan da yatak odası balkonumuza girebildiği bir kulübede karpuz da satıyor ayrıca. Odanın altındaki dükkanda ise rakı, bira, yoğurt, sigara, ikili yada tekli ekmek, sakız, salam, sucuk, yumurta ve hatta bulaşık sabunu dahi satıyor. Karpuzu çok sevdiğim halde; dışarıda kilosunu iki yüz elli liradan alabildiğim bir karpuzu, yüzüm kızarmadan

bakkalın önünden geçiremediğimden ve mal sahibine de kilosuna dört yüz elli lira sayarak ondan alamaz durumda olduğumdan... Gerisini söylemeye dilim varmıyor. Ev sahibi kepenkleri çekmiş gitmiş; karşı binadakiler uykuya dalmış. Sözün kısası bütün mahalle rüya aleminde olduğu saatler. Mahalle dedim de, söylemesi ayıp, Tayyip beyin mahallesinde oturuyoruz da...

Tayyip beyden söz açılmışken o İstanbul'a büyük şehirde başkanlık yaptığı yıllarda mahallede sivri sineklerin tutunmadığından söz etmemek olmaz. Çünkü her akşam Kağıtçıbaşı caddesinden sineksavar arabası geçirdi. Arıcıların kovana pompaladığı duman misali bir duman bulutu bırakır, çeker giderdi o sineksavar araba. Biraz cenaze arabasına benzese de nihayetinde işe yarıyordu. Ne zaman ki Tayyip bey yüce devletin hışımına uğradı, o gün bu gündür mahalleli umduğunu değil bulduğunu yetiniyor. Önce indirimli otobüs seferlerini kaldırdılar. Sonra her sabah alınan çöpler haftada bir alınır oldu. Daha sonra da cenaze arabasına benziyor olsa da, bıraktığı dumanla sivri sinekleri mahallenin dışına savan araba kayıplara karıştı. Geçenlerde Kısıklı yokuşundan yanımdan geçerken gördüm o arabayı. Bıraktığı dumandan ziyade eski bir dosta rastlaşmayı birileriyle paylaşmayı geçirdim aklımdan. Bir ahababıma bundan söz edeceğim ilk iş. Daha önce soracağım bir soru hakkında

fikirlerinizi öğrenmem gerekiyor.

Mekan el değiştirdikten sonra camını boydan boya kaplayan bir branda asmışlar. Bir hafta içinde olup bitti her şey. Üzerine de şöyle bir yazı döşemişler: ".... 13.359.000.000 TL. Başka sorusu olan?" Noktalı alana keyfinize göre siz bir araba modelini yerleştirin.

Demek istemişler ki, biz arabanın fiyatını 13 milyar ve küsuru ile satışa sunduk, bundan alası can sağlığı, bu fiyata itirazı veya bir başka sorusu olan var mı?

Olmaz olur mu?

Dikkat sizden fikrinizi öğrenmek istediğim asıl soruyu şimdi soracağım. "Peki şu 13 milyar bilmen kaç milyon TL parayı nereden bulacağız?" Gerçi bu parayı bulmak, memlekette bir sohbet düzenlemek için yüksek mercilerden izin kopartmaktan daha kolaydır ama, bugün için feleğin gözü kör olsun ki, o da o kadar kolay değil.

Çocuğu, çocuk dediğim tam 18 yıl BJK forması giymiş kocaman bir adam, orta yuvarlağa gitsin diye belli ki çok önceden uyarılmışlar. O da maçın birinci yarısı sona erer ermez, stadın ışıkları söndürülmesine rağmen, gözüne kestirip orta yuvarlağa gidiyor. Kalp şeklinde iki yapraklı ışık düşüyor kısa boylu adamın üzerine. Tam o sırada biri düğmeye basıyor; etrafta havai fişekler vızıldamaya başlıyor. Medyatik mahşer kopuyor yani. Spikerin sesi titriyor bu ihtişam karşısında. Bir kaç saniye önce futbolcu emeklisi olan kısa boylu adam orta yuvarlağın orta-

sında, dersini iyi çalışmış bir öğrenci gibi, gözlerinin içi parıldayarak duruyor. Sonra arkadaşları geliyor; onlar, Harem'de "en büyük asker bizim asker" bağışıları altında zavallı bir çocuğu istasyonun kontrplak tavanına vuracak şekilde hoplatan kalabalık gibi kısa boylu adamı havaya fırlatmaya koyuluyorlar. Bir kere, iki kere, üç kere, beş kere... Ortalık medyatik mahşer. İnsanlar bağışıyor, fişekler patlıyor ve kısa boylu adam delicesine alkışlanıyor. Neden sonra arkadaşları kısa boylu adamı, gider ayak son maçının tüm gelirini bir vakfa bağışlamış olmanın gururu ile put kesilmiş şekilde, orta yuvarlağın ortasına bırakıp kenara çekiliyorlar. Çocuklar peyda oluyor birden. O çocuklar ki her şeye inanırlar. Yaklaşık iki trilyon parayı kendilere bağışlayan bir insanın küçük bir saç okşamayı esirgemeyeceğine inanacak kadar saf. Onlardan biri bu anlamlı bağıştan dolayı heykeli dikilecek yüce duygulu kısa boylu adamın boynuna sarılmaya cüret edecek oldu. O ana kadar bütün olup bitenler o çocuğun, elleri ayakları öpülesi bir insanın yanaklarından öpmek istemesi kadar gerçeklik kokmuyordu. Ne var ki, medyatik mahşerin ortasında gerçek duygulara yer yoktu. Kısa boylu adam, kaskatı kesilmiş trans durumundan hemen kurtuluyor ve çocuğu hayal dünyasının dışına itiyor. Bu diğer çocuklara gözdağı oluyor. İyi bir gözdağı... Gerçeklerle yüzleşmek buna derler. Çocuk tökezleniyor, bereket düşmüyor. Yoksa skandal olurdu; ya da görmezden gelinirdi yine de. Mahşer sürüyor. Fişekler iç içe patlıyor; öyle yukarılara ip olarak çıkmıyor ve yukarıda papatyalar gibi açmıyordu. Harman çorman. Renk cümbüşü. Renkleri insan sesleri besliyordu. Spikerin sesi soluğu iyice kısılıyordu. Buna

yürek dayanmazdı.

Tökezlenen, ancak yere düşmeyen çocuk kısa boylu ve soylu adamın etrafında halka olan diğer çocuk arkadaşlarının arasında kayboluyordu sonra. Bir yarısı bir önceki canlı yayın balosunda gitmiş, bu gürültü ve patırtıdan bütün insanlar stattan çıkıncaya kadar maç hasılatınının diğer yarısının da suyunu çekeceğe benziyordu. İhtişam ve soylu davranışlar karşısında bir millet ayakta idi. Eski çağlardaki ihtişam ve soyluluktan bir farkı vardı bugünkünün. İhtişam ve soyluluğun artık önceden bir senaryosu yazılıyordu. Taraflar da çıkıp paylarına biçilen soyluluğu sahneye koyuyorlardı. Tıpkı o kısa boylu yüce adamın yaptığı gibi. Eline tutuşturulan soyluluk senaryosunda, çocukların saf yaratıklar olduğu, söylenenlere ve yazılanlara kanıp her şeyin kendileri için yapıldığına inanacağı yazmıyordu. O da akıl edememişti. Oysa ki akıllı bir çocuğa benziyordu. En azından öyle gösteriyordu. Çocuğu yana itince incirler çuvalda filizlenmişti, o bunun farkında değildi; o hala esas duruşta büyük ekranda kendi mücadelesini izliyordu. O senaryoyu yazan ve sahneye koyan dangalak ise marifeti ile böbürleniyor olacaktı o sırada. Ve herkes o dangalağın yazdığı o dangalak senaryoyu alkışlıyordu.

Bir gün sonra İtalya'daki üç kahraman topçumuz demeci patlatıyorlardı:

"Biz de aynı şeyi yapacağız."

Ben gece yarısı yataktan bunları söylemek için fırlamamıştım ki? Bunlar beni aşılıyor. Benim derdim çok daha başka. Kulaklarıma girmeden ve kanımı emip bitirmeden şu küçük yaratıklara günlerini göstermeliyim. Hanım önüme geçecek oldu. Sen çocuk musun, uyusana diye. Hangi kaçını kaçırabilirsin ki? Ne kaçırması,

hepsini geberteceğim. Işıқта odanın beyaz duvarları, önünde kurşuna dizilecek suçlular bekliyor gibi duruyordu. Işığa alışıncaya gözlerim, sivrisineklerden en tüylüsü ve en çok ayaklısından birinin perdeye tutunduğunu görüyorum. Ya Allah! Sağ üst köşede biri daha. Biri de baş ucunda asılı aile fotoğrafının hemen üstünde. Vurduğumu düşürüyorum. Görünürde düşman kalmıyor. Ama kalmış. Zaten benim mücadelem de bu yanlış anımdan sonra başlıyor. Sabah ezamı okununcaya kadar ışığı kapat, bekle; ışığı aç kovala mücadelem başlıyor. Hanım küstü; bir başka odaya geçti. Günün ilk ışıklarıyla birlikte bitap düşmüş halde son kez yağa kalkıyorum. Odada bir ben, bir de saatlerdir benimle dalga geçen o küçük yaratık, başka tanışım yok. Küçük yaratık yastığım iki parmak üzerinde duvara yapışmış duruyordu. Anlaşılan o da mücadele etmekten vazgeçmişti. O vazgeçebilirdi, ama ben? İnsanoğlu hiç bir zaman mücadeleden vazgeçmemeliydi. Düşman karşımda duruyordu. Gözlerim fark etmediğinden, onun ayaklarıyla başımı, gözlerini ve iğnesini temizlediğini göremiyordum. Tam o sırada zaten dış mihraklar araya giriyordu.

Bizim bakkal, yani mal sahibi büyük bir gürültüyle kepenkleri kaldırıyor. Onun çıkardığı gürültünün yanında şu küçük yaratığın gürültüsü ninni kalmıyor muydu? Ya da sahanın orta yerine mıhladıkları bir küçük adamı oyuna getirenlerin kopardığı yaygaranın yanında... Ya da boş çerçeve kalan aile resimlerinden arda kalan yorgan yanıklarının yanında... Ya da başka yer yokmuş gibi merdiven dibinde devleti yönetenlerin söylediklerinin yanında...

Mücadeleden vazgeçtim ve kendimi yatağa yüzükoyun atıverdim.

Ön Yargılı Olmayalım!

Medeni KIRICI

Milletler çeşitli biçimlerde varlıklarını sürdürmektedir. Çoğu zaman varlıklarını sürdürmeleri bizlere normal ve olağan gibi gelebiliyor. Oysa normal ve olağan gözüken bu yaşamın altında mahsur kalan bir sürü sıkıntı mevcuttur. Bu sıkıntıların çoğu ve hatta hepsi insanoğlunun yetmezliklerinden kaynaklanıyor; dolayısıyla yaşamlarını ekonomik, sosyal, siyasal sıkıntılar içerisinde geçiren uluslar ya da etnik yapıda milletler vardır. Hele bir kesim var ki ne kendisi kendisini çözmüş ve yeterince gerekliliğini kavramıştır ne de başkası onun mevcudiyetini ortadan kaldırmak için elinden geleni ardına koyamamıştır. Topyekün bir imha politikası yürütmüştür. Öyle anlar ve ülkeler vardır ki, onlar da doğruyu ve bu doğruların altında yatan gerçekleri

söylemek imkansızdır. Gerçekleri söylemek ve dile getirmek bedel ister, inanç ve yürek ister. Bu yüzden 3. dünya ülkelerinde aydınlar hep sorun olmuştur. Kimi sürgüne zorlanmıştır, kimi hapishanelerde çürümeye terk edilmişlerdir; kimileri ise kurşunlanarak imha edilmişlerdir. Sonuçta kaotik ve karmaşalar dünyası yaratılmıştır. Huysuz ve zevk alınamayan bir yaşama talip edilmiştir. Gelişmiş ülkelerde ise gerçekleri örtbas etmek suç sayılmaktadır.

Doğaldır ki bu örnekler her ülke için geçerli olmayacaktır, bu çağın en büyük sorunu etnik sorundur. Etnik sorularda öyle kolay kolay ödün verilecek konular değildir. Hele bir basiretsiz, yetersiz 3. dünya yöneticileri mevcut sağ o zaman sıkıntılar katlanarak çoğalacaktır. Basiretsizlerin yetmezliklerin ülkesinde basiretli ve cesaretli bir şey söylemek bir sanattır. Bu mücadeleyi yürüten Azerbaycan Milletvekili ve Bakü Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Bahtiyar Vahapzade, Türkiye'deki bir dostuma göndermiş olduğu bir mektubunda bir sürü öneride bulunuyor. Bu önerileri 31 Ağustos 2001 tarihinde STV'de gece haberlerinden sonra "Doğru Söz" adlı programda sunucu şöyle anlatıyor:

"Değerli dostum biliyorsunuz ki, bizler yıllarca eski Rusya'nın egemenliği altında yaşadık. Ruslar bizim dilimizi, kültürümüzü yok edebilmek için ellerinden geleni yaptılar. Kimimizi Sibirya'nın soğuşuna sürgün ettiler, kimimizi zindanlarda çürüttüler, kimimizi ise kurşuna dizdiler. Ruslar, biz Türkleri Ruslaştırmak için ellerinden geleni yaptılar. Harflerimiz ve isimlerimiz değiştirildi. Dilimizin kendi

aramızda dahil konuşulmasına mücade edilmedi, yasaklandı, okullarımız ve alfabemiz Rusça'ya dönüştürüldü. Rusça okumak, yazmak ve düşünmek zorunlu kılındı. Biz bugün bunların hepsinden kurtulduk. Bugün bakıyorum bunların yerine artık tabelalar ve yazılar bulunuyor. İngilizlerin istiasına mı uğruyoruz yoksa." Bahtiyar Vahapzade, Türk dostuna ortak dil ve ortak alfabe projesi öneriyor ve böylece güçlü olunabilir diyor. Öz kültüre ve öz ruhumuza kavuşacağımızın altını çiziyor.

Sayın Vahapzade'ye tespitinden dolayı teşekkür ederiz. Aca aynı Vahapzade kendi kültüründen, dilinden ırkıdan olmayan milletler için de aynı temennilerde bulunabilirler mi? Aynı temenni ve tespitleri başkası için de dile getirebilirler mi acaba? STV'de bunlar anlatılırken, diğer tarafından Kürtler de vardır diyebilirler mi? Onlar da bizim kardeşimizdir, başka dili konuşurlar, dillerin gelişimine katkı sunabilirler mi? Kürtlerinde öz kimlikleriyle anılmalarına mücade edebilirler mi? Kendilerine tanıdıkları hak ve özgürlükleri başkalarına da tanıyabilme yürekliliğini gösterebilirler mi? Rusya'nın kan dökmeden kendilerine verdiklerinin aynısını Türkiye'den talep edebilirler mi? Dürüst ve yürekli olalım. Kendimize tanıdığımız bütün hak ve özgürlükleri başkalarının da doğal talebi olduğunu bilmemiz gerekir. Sorunlara üstünkörü değil, derinden bakmalıyız. Birbirimizin istek ve temennilerini daha iyi anlar ve çözüm noktasında da başarılı oluruz. Yeter ki ön yargılı olmayalım.

Yöresel Yemek Günleri

Evet, İstanbul'da bir küçük Bingöl yaratmaya niyetli derneğimiz, yöremize ait yemeklerle hemşehrilerimizin damak zevkine de hitap etmeye başladı. İlk olarak "Zilfet" gününe çok sayıda hemşehrimiz aileleri ile birlikte katıldı. Servet Kocakaya'nın da aramızda olduğu bu günde, boğaza nazır şark köşesine kurulmuş insanlar tepsilere dolusu zilfetlere kaşık sallarken umarız damaklarında kalan lezzet kadar bazı özelemleri de dindirmiştir.

Geleneksel Piknikte 2. Buluşma

BİNYAD tarafından düzenlenen geleneksel piknik günlerinin bu yıl ikincisi yapıldı. Yüzlerce Bingöllü aile, 8 Temmuz 2001 tarihinde Beykoz, Cumhuriyet köyünde bir araya geldi. İlkinde olduğu gibi bu yıl ki piknik gününe de Kenan - Gönür ikilisi renk verdi. Dernek halk oyunları ekibi, çalışmalarını sergiledi. Hasretler giderildi, anılar tazelandı. Puneli ayran çorbası ikram edildi; yenildi ve içildi. Seneye ve daha nice senelerde buluşmak üzere İstanbul'un gürültüsü ve batağına geri dönüldü.

Binyad'ın Geleneksel Dostluk ve Dayanışma Gecesi Yapıldı

Derneğimizin geleneksel dostluk ve dayanışma gecesi 18 Mayıs 2001 günü Nakkaştepe Rakkas Restorantta yapıldı. Milletvekillerimizden Hüsamettin Korkutata'nın yanı sıra Üsküdar Kaymakamının da katıldığı gecemiz oldukça coşkulu geçti. Yaklaşık bin hemşehrimizin katıldığı gecemize, ilimiz derneklerinden gösterilen destek, dayanışma adına oldukça anlamlıydı. Gelen mesajlarda barış, kardeşlik ve dayanışma temennileri yoğunluktaydı. Zaten gecede sergilenen tabloda bu temennileri destekler nitelikteydi. Servet Kocakaya'nın şarkıları ile renk kattığı gecemizde mahalli sanatçılarımız türküleri ile hemşehrilerimizi coşturdu. Vurgulanması gereken önemli bir husus da, diğer gecelerin aksine, arabesk ve fantezi müzikten uzak tamamen yerel Zazaca ve Kürtçe parçaların çalınması oldu. İlimiz derneklerinden Kayy-Der'in tiyatro topluluğu sergiledikleri oyunla ilgi çekerken, "folklor ekibimizin" gösterisi konuklarımıza coşkulu dakikalar yaşattı. Davul zurna eşliğinde çekilen halaylar ile sona eren gecemiz, bu devasa kentte yaşayan aynı şehre, aynı kültüre sahip yüzlerce insanı bir araya getirip kendi kültürlerini,

Dayanışmanın adı: Servet Kocakaya

folklorlarını bir daha yaşama fırsatı vermesi açısından son derece başarılı oldu. İnsanlar ımız sıkışık kent yaşamından bir geceliğine de olsa kurtarıp, soluk almalarını sağlamları, kendi özelemlerini dindirmeleri açısından başarılı geçti.

Binyad'da Bayrak Değişimi

BİNYAD, 18 Mart 2001 günü gerçekleştirdiği Olağan Genel Kurul sonunda yeni yönetici kadrolarını belirledi. Seçin sonunda yönetim kurulu asil üyeliklerine Nevzat Gül, İlhan Sevin, Hüsnü Alkan, Necip Arda, Salim Şeyhanoğulları ile Mehmet Arıç; yönetim kurulu yedek üyeliklerine ise Kemal Yüksel, Erdal Aybek, Hasan Agit, Muzaffer Diken, Tahsin Yıldırım ile Ekrem Kandemir seçildi. Yapılan görev dağılımında Yönetim Kurulu Başkanlığına Nevzat Gül getirildi. Diğer üyeler arasındaki görev dağılımı şu şekilde oluştu:

Yönetim Kurulu

Nevzat GÜL	Başkan
İlhan SEVİN	Sayman
Hüsnü ALKAN	Gen. Sekreter
Necip ARDA	Mali Sekreter
Mehmet ARIÇ	Üye
Salim ŞEYHANOĞULLARI	Üye

Yedek Üyeler

Hasan AGİT
Erdal AYBEK
Muzaffer DİKEN
Tahsin YILDIRIM
Ekrem KANDEMİR

Denetleme

Kemal YÜKSEL
Eyüp DENGESİK

Nevzat Gül
1958 Bingöl doğumlu.
Marmara Üniversitesi İletişim
Fakültesi Radyo-TV Bölümü
1982 mezunu. 2 çocuk babası.
Petrol Ofisi bayii.

İlhan Sevin
1954 Bingöl doğumlu.
Uludağ Ün. İkt. İd. Bil. Fak.
Maliye Bölümü mezunu.
Öğretmenlik yaptı. Mali
müşavir. 2 çocuk babası.

Hüsnü Alkan
1967 Açıkgüney-Kiği
doğumlu. Lise mezunu.
Sigorta acenteliği yapıyor. 2
çocuk babası.

Eyüp Dengeşik
1976 Genç-Bingöl doğumlu.
Anadolu Üniversitesi İdari
Bilimler Fakültesi İktisat
mezunu. Mali müşavir stajeri.
Bekar.

M. Salim Şeyhanoğulları
1955 Solhan-Bingöl doğumlu.
Bingöl Eğitim Enstitüsü
mezunu. Öğretmenlik yaptı.
Halen ticaretle uğraşiyor. 4
çocuk babası.

Mehmet Arıç
1956 Kiği-Çanakçı köyü
doğumlu. İlkokul mezunu.
Müteahhit. 3 çocuk babası.

Necip Arda
1964 Kiği-Darköprü(Hurs)
köyü doğumlu. Beykoz
devlet hastanesinde kantin
işletmeciliği yapıyor.

Paneller Toplantılar Sohbetler

Derneğin Üsküdar'daki merkezinde zaman zaman değişik güncel konuların tartışıldığı düzeyli panel, sohbet ve toplantılar düzenleniyor.

Panelistler:
Hasan Hayri Ailkan
İlhan Sevin,
Nevzat Gül
(Soldan-Sağa)

Dönemsel Etkinlikler

Öğrencilere Burs

Derneğimiz 2001-2002 öğretim yılında İstanbul'da okuyan öğrencilerimize burs imkanı sunuyor. Öğrencilerimizin yapması gereken tek şey, Ekim ayı içinde iki adet fotoğraf, öğrenim belgesi, ikametgah ve nüfus cüzdan sureti ile derneğimize müracaat etmeleri.

Binyad Gençlik Kolları Oluşturuluyor

Müzik, tiyatro, folklor ya da şiire ilgi duyuyorsanız Binyad kapılarını siz gençlere sonuna kadar açıyor. Ayrıntılı bilgi için derneğimize başvurun.

Yeşil Gözlü Topal Kız

(Öykü)

Mehmet BUZGAN

Uyandı. Şafak yıldızlarının henüz kaybolmadığı göğün gülümseyen yüzü güzelliklerini sarınmış ona gülümsüyordu. Yeni bir güne başlamanın doyumsuz sevincini şafak yıldızlarını selamlamakla yakaladı. Göğüs kafesinin sol alt kısmında yatan dünyaya kulak verince. Kıpır kıpır bir yaşama sevincinin varlığını devam ettirdiğini görerek sevindi. Birazdan kalkıp bir sigara yakacak, kahvaltısını hazırlayıp çok sevdiği yeşil zeytinlerden birkaç tane yiyecek ve yazı masasının başına geçip yazı yazacaktı.

Geçenlerde bir kız görmüştü tren istasyonunda. Yağmur yağıyordu o gün. Güneşin bulutların arkasına saklanıp dünyayı yalnız bıraktığı bir saat. On iki vaktiydi. Öylesi günlerin hep bir kendine haslık barındırdığını düşündü. Göğü bulutlar sarınca insanlar nedense hep hüznü görünüşlü oluyorlardı.

O günlerin gülümseyişleri de buruk oluyordu. İstasyondaki hava böylesine sıkıcı bir havaydı. Uzak yerlerden gelecek bir dostunu almak için gitmişti istasyona. Bankta oturmuş gara girmesi beklenen trenin yolunu gözlerken elindeki kağıda tükenmez kalemle bir şeyler karalıyordu. Bir an kağıda karaladıklarını okumayı düşündü. İlk cümlesi şuydu:

-Her zaman sırrını koruyan bir muammadır hayat. Hayat güneşin her sabah doğduğu, geceleri yıldızların gülümsediği insanların kalabalık yığınlar halinde caddelerden geçtiği bir yalnızlık çizgisidir.

Buraya kadar yazdıklarını okuduktan sonra başını kağıttan kaldırdı. Karşısındaki şeylerin farkına varmayacak kadar dalgınlaşmıştı. Boşluğa bakıyordu. Birini, bir şeyi, bir anlamı yakalamanın peşinde gibiydi. Sarı saçlarında gezinen rüzgarı teninde hissedince, var oluşu sorgulamak yerine, onu yaşamının gerektiğine inandırmaya çalıştı

kendisini. Ama bu boşluk duygusu dayanılacak gibi değildi. Kaç gündür zihni anlamsız duygularla bocalayıp duruyordu. Yıllardır uğraştığı Marx'ın felsefesinde aradığını bulamamış içinde hep bir eksikliğin kaldığını hissetmişti. Aşkı düşündü. Hayatı boyunca onu maddi olanın bir üst yansımaları olarak görmüştü. Bundandı ki, duygularını hep basite almış ve onlara gülüp geçmişti.

Birden tam karşısında yemyeşil bir çift gözün kendisine bakıyor olduğunu gördü. Dalgınlığından sıyrılamamıştı. Hayal gördüğünü sandı. Gözlerini ovuşturup tekrar baktı. Hayal değildi gördüğü. Sol ayağı topal bir genç kız, kendisine bakıp gülümsüyor, ona:

"Yanınıza oturabilir miyim?" diyordu. Dalgınlığından utanarak genç kıza;

-Tabii buyurun, dedi.

Genç kız geçip oturdu.

Beyni tokat yemişçesine afallamıştı. Ne yapsa az önce kendisine bakan gözleri silip atamadı zihninden. Tekrar bakma ihtiyacı duydu. Kaçamak bakışlarla yeniden baktı kıza. Kız gülümsüyordu. Yanaklarının kızardığını, göğüs kafesinin sol alt kısmında yatan dünyayı sıcak bir duygunun bastığını hissetti.

Böylesi bir duyguyu ilk kez yaşıyor olmanın şaşkınlığıyla tekrar baktı genç kıza. Boşluğa bakıyor gibi bakakalmıştı.

Geç kız;

-Adım Mihriban, dedi

O söylenenleri duymadı. Dalıp gitmişti. Hiçbir yönünden karaların görünmediği alabildiğine uzanmış okyanus sularında yüzdükçe yüzüyor gibiydi. Neden sonra boşluğa değil, kızın gözlerine baktığını fark etti. Yüzü kızararak;

-Ö... özür dilerim, dedi.

-Neden? dedi genç kız

-Ş.. şey b... ben dalıp gitmişim de...

-Dalgınlık kötü bir şey değil ki, diye cevap verdi genç kız.

O daha da kızarak;

-B.. ben gözlerine uzunca baktığım için özür dilemişim, dedi.

Kız gözlerini ondan kaçırınca o kahverengi gözlerini toprağa çevirdi. Ne idi? Ne olmuştu? Önce düş sandığı bir çift gözle karşılaşmış, sonra onlara uzun bir müddet gözünü kırpmadan bakmış, sonra da özür dilemişti. Bütün bunlar birkaç dakika içinde olup bitmişti. Hala şaşkınlıktan kurtulabilmiş değildi. Ama o gözlere bir kez daha bakma istediği ile dolup taşan kalbini zapt etmekte güçlük çekiyordu. Bir kez daha baksa mıydı? Ama ya gözleri baktığı yerde kalsa? Orayı terk etmekte güçlük çıkarsa?

İlk kez karşılaştığı bu durumunun yarattığı iç kargaşa içerisinde kızın gözlerine bir kez daha baktı. Korktuğu olmuştu. Ne yapsa gözleri geri gelmiyordu.

-Bakin, ben, ben...

-Korkmayın... Anlıyorum.

Bir kez daha baktı. Son sürat yol alan bir otobüste bir numaralı koltukta oturan yolcu gibi hissetti kendisini, yada evet, evet sanki galakside yolunu yitirmiş bir göktaş parçasıydı. Göğüs kafesinin sol alt kısmında yatan dünyada ılık bir duygu uyandı. Bu duygu söz almak için dudaklarına yol aldı ve boşluğa döküldü:

Ne güzel seni bulmak bütün yüzlerde

Sonra seni kaybetmek hemen her yerde

Ne güzel bineceğin vapuru kaçırarak

Yapayalnız kalmak iskelelerde.⁽¹⁾

-Af edersiniz bir şey mi söylediniz?

-Yok, ben, şey, hayır.

-Kuzum ne oluyor size?

-B... b... bilmiyorum. Hem de kesinlikle bilmiyorum.

Artık utanmaya alışmıştı. Yüzünün kızarmış olması da çok önemli değildi.

Kıza baktı.

-Adınız sorabilir miyim?

-Söylemiştim ya, diye cevapladı
kız

-Öyle mi.? Şey...

Yutkundü.

-Bir kez daha söyleseniz!

-Yeşil gözlü topal kız.

-Bakın yeşil gözlü kız. Ben şu an çok şaşkıyım. Hegel, Marx, Engels... sonra materyalist felsefe. İnanç, kuşku, şüphe ..Allah'ım bir anda bütün düşüncelerimde korkunç bir yanılısama içerisinde olduğumu anladım. Şu an on yedi yıllık bir yanılıyla hesaplaşıyorum. Şimdi ezan sesinin neden o denli tamdik olduğunu anlıyorum. Gözleriniz... Gözlerinize bakınca ezan dinlediğim anlardaki duygularıyla yaşıyor olduğumun farkına vardım birden. O of ben... Galiba saçmalıyorum.

Genç kızın kendisine inceleyici bakışlarla baktığını görünce içini korku bastı.

-Acaba delirdi falan mı diyeceksiniz şimdi. Hayır inanın. İnanın....

Bir an tekrar göz göze geldiler. Göğsünün sol alt kısmında yatan dünyayı yeniden o ılık akım sardı. O bu duyguyla beraber yüzü önünde kızarmış olabileceğini düşünüp sıkılırken, genç kız konuştu:

-Bu her zaman ki yabancı insanlarla karşılaşmalardan sadece biri. Gözlerim ile materyalizm arasında kurduğunuz bağı anlayamadım. Ayrıca ben de materyalist dünya görüşüne sahibim.

-Ama, Ama ben sizin gözlerinizde...

-Benim gözlerimde ne?

-Galiba, galiba sizin gözlerinizde Tanrıyı yakaladım.

-Kuzum galiba delirdiniz....

-Yok, yok, Ama şey, belki de gerçekten. Müsaadenizle.

Ayağa kalktı. Başını önüne eğip istasyondan ayrıldı. Acaba sahiden delirmiş miydi? Kendisini iyice kontrol etti. Fakat değiştiğini hissediyordu. Epey yürümüşü ki, aniden aklına bir şey gelmiş gibi geri döndü ve hızla koşmaya

başladı. Deliler dibi koşuyordu. İstasyona vardığında hızla oturduğu banka yöneldi. Yoktu. Genç kız yoktu orada. Yeşil gözlü topal kız trene binmiş ve kaybolmuştu. Ne yapacağını şaşırılmış bir edayla diz çöktü. Genç kızın;

"Bu her zaman ki yabancı insanlarla karşılaşmalardan sadece biri" sözünü hatırladı.

Ama öyle değildi. Asla öyle değildi.

Kırık dökük duygularla istasyondan ayrılırken, yağmur yeniden çiselemeye başlamıştı. Yakındaki bir camiden ezan sesi geliyordu. Ezan sesini duyunca bütün çıplaklığıyla bir çift yeşil göz belirledi hayalinde.

Ezanla birlikte gelen yeşil gözlü topal kız sana aşık olduğumu söyleyecektim. Zeytin gözleri buğulanmıştı. Oysa çok mutluymdu. Her şey bir anda olmuş ve bitmişti. İstasyona neden gittiğini düşündüğünde ise bir türlü cevabını bulamadı.

O gündür ezanla birlikte gelen yeşil gözlü topal kız ile beraber gözünü yumup uykuya dalıyor; ertesi sabah da onunla birlikte uyanıyordu. Gördüğü ilk günden sonra onu bulmak için hep istasyona gitmiş, fakat bir türlü bulamamıştı. Oysa gözlerinde Tanrıyı nasıl yakaladığını anlatacağı ona. Topal olmanın sevilme için bir yoksunluk olmadığını gösterecekti. Ezan sesinin onun gözlerindeki anlamlarla kardeşliğinin ontolojik açıklamasını yapacaktı. Sevginin tarihin en kendiliğinden felsefesi olduğunu ispatlayacaktı. Onun istediğini - Ne olursa olsun - kendisinde istediğini söyleyecekti.

Ona Hegel'in - Aşk kişinin karşısındakinin isteklerini istemesidir.⁽²⁾ dediğini kitaptan okuyacak ve gökleri ve yeri şahit tutarak ilan-ı aşk edecekti.

Ama o artık gelmiyordu.

Yeşil gözlü topal kız gelmiyordu.

1. Sezai KARAKOÇ
2. Hegel

Göz Yaşlarım Yeşil Akar

Göz yaşlarım yeşil akıyor bugün
Nedenler bilmem
Nedenleri sevmemenden
Sen sarı bıyıklarını taş kınasıyla
boyamayı severdin
Bense rüyalarımı düşlerimin mavisine
boyamayı
Ben esmer tenli kızları sevdim
Sense esmer günlere tutkun
Gönlünün pembe ikliminde
Kuşlar uçurttu özgürlüğe
Bense kanatlarını yoldum kuşların
Uçmalarını kiskandım
Güller açtı gözlerinde gözlerim ağlamaklı
Ve ben alınmdan öpülmeyi sevdim nemli
dudaklarından
Sense en çok alınmdan öpmeyi sevdim
nemli dudaklarınla
Baharı hiç sevmedim
Alınmdan vurulmayı da
Sen baharı da sevdim
Ama yüreğinden vurulmayı hiç istemedim
Bir bahar günüydü
Yüreğinden vuruldun
Yağmurlar yeşil aktı
Ben hüznünü ellerimde tuttum.
Gönlümün vadisine teğet geçti aşk
Kanatları kuşa döndü
Ben hüznünü ellerimde tuttum
Ellerim çürüdü
Bir bahar günü
Kanın akmadan düştün
Yüreğimde ince bir sızı
Boşluk, belki huzur
Kargaşa ya da düzen
Sessizlik ya da çöküş
Mekan zaman anlam kendini arayan
ifade
Bir vurguya ulaşamayan iki önerme:
Ölüm ve kan
Anlam saklanmış yosunlu bir taşın
arkasına
Zamansa onu aramakta
Mekan avuçlarımda seyyal
Seyyal yüreğimin varoşlarında hapis
Solucanlar saldım beynime
Bedenimse küf kokuyor, çünkü sen
düşün
Ben hüznünü ellerimde tuttum
Ellerim çürüdü
Göz yaşlarımı gözlerinin yeşiline
boyadım
Yağmur bile yeşil aktı

Eyüp DENGELİK

Siyasal Şiddet Eğilimlerinin Gençler Üzerindeki Etkileri

Dr. Arif AKDENİZ

Tarih Öğretmeni

1966 Ardahan'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini İstanbul'da tamamladıktan sonra 1983 Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Tarih Bölümü'ne girdi. Lisans eğitimini 1987'de tamamladı. Aynı yıl hem öğretmenliğe hem de lisansüstü öğrenimine başladı. 1996 yılında Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve T.C. İnkılap Tarihi Ana Bilim Dalı'ndan Tarih Doktoru olarak mezun oldu. Halen lise tarih öğretmenliğinin yanı sıra akademik çalışmalarını da sürdürüyor.

Şiddetin tanımı toplumdan topluma değişkenlik göstermesine rağmen, genel olarak "bireye yalnızca fiziksel zarar veren maddi bir saldırı değil, aynı zamanda zihinsel ve duygusal bakımdan da bireye tahribata yol açan bir etki" olarak tanımlamak mümkündür.

Günümüzde siyasal şiddet kavramı olarak ele alındığında bir amaç değil, o amaca ulaşmak için izlenen bir yol, araç, yöntem olarak belirmektedir. Çoğunlukla siyasal olan amaç, bazen sosyal ve ekonomik de olabilmekte, bu amaçlar doğrultusunda değişik siyasal görüştekiler tarafından şiddet kullanılmaktadır.

Bir toplumda siyasal kurumlar ne kadar mükemmel, toplumsal düzen ne kadar adil ve insancıl olursa olsun, daima bu düzeni radikal bir biçimde ve şiddetle değiştirmekten yana olan insanlar bulunacaktır. Ya da var olan siyasal sistem bireye şiddet dışında başka bir seçenek bırakmayacaktır.

Bir toplumda şiddet ortamının oluşmasında iç veya dış nedenlerden hangisinin belirleyici olduğu, o toplum veya toplumların kendi öznel koşullarıyla doğrudan ilintilidir.

Gerek ülkemizde, gerekse siyasal şiddet eğilimleri ile karşı karşıya kalan ülkelerde şiddet eylemlerine yönelik gruplara ilişkin yapılan araştırmalar, gözlemler ve değerlendirmeler, bu grupları oluşturan bireylerle ilişkin önemli bir ortak özellik belirlemektedir; Siyasal şiddet eğilimlerine ve eylemlerine katılanların büyük bir çoğunluğunun "gençlik kesimi" olarak adlandırılan 15-24 yaş grubunun içinde yer almasıdır.

Gençlik dönemi, insanın gerek psikolojik, gerekse toplumsal sorunların oluşturduğu bunalımı en yoğun olarak yaşayan kesimdir. Genç, yaşadığı bunalımın nedenlerini görmeye çalışırken, bu bunalımdan kurtulmanın da yollarının arayışı içindedir. Bu açıdan gençliği bunalıma iten sorunların bilimsel olarak ortaya konulması da bir zorunluluktur. Bu bakımdan gençlik

sorunlarını başlıca üç grupta toplamak mümkündür;

a)- Gençlik çağının biyolojik özellikleri yüzünden ortaya çıkan sorunlar,

b)- Toplumsal yapının özelliklerinden dolayı ortaya çıkan sorunlar,

c)- Ülkemizin ekonomik ve siyasal sisteminden kaynaklanan sorunlar,1

Gençleri siyasal şiddet eğilimlerine iten bu nedenler, aslında toplumun sorunlarıdır. Toplumun çözümünde zorlandığı sorunlar, gencin toplum içindeki statüsü, rolü ve yeri, toplumun gençlere bakışı, gençlerden beklentisi, kuşaklar arasındaki çatışma, genci bunalıma ve karamsarlığa itmekte, işte bu aşamada devreye giren şiddeti öncelikli araç olarak kullanan hareketler de genci, içinde bulunduğu bu durumdan yararlanarak kendi yanına çekmektedirler. Bu açıdan gençlik kesiminin sorunlarının, çözüm yollarının araştırılması ve sorunların çözümünün, her şeyden önce, gencin toplumsal statüsünün, rol ve görevlerinin, sorumluluklarının, haklarının toplumumuz tarafından belirginleştirilmesi gerekmektedir.

Genç, toplumdaki sorunların farkına vardıkça, bu sorunları çözmeye; adaletsizlikleri hemen ortadan kaldırmaya, insanlığı tüm çirkeflik ve pislikten kurtarmaya kendinde bir sorumluluk ve güç görmektedir. İçinde yaşadığı sorunların yetişkinler ve devlet tarafından çözülmediğini, yapılanların da oldukça yavaş geliştiğini görüp, çürüten düzeni değiştirmek için bu örgütlere katılmaktadır.2

Toplumların gelişimi açısından gençlik kesimini siyasal şiddet eğilimleri içerisine iten nedenlerin yanında siyasal şiddet eğilimlerinin gençlik üzerindeki olumsuz etkileri de büyük bir önem taşımaktadır. Siyasal şiddet eğilimlerinin gençlik üzerindeki etkilerini başlıca dört grupta ele almak mümkündür:

1 - Kişiliğin Gelişimindeki Olumsuz Etkileri:

Kişiliğin oluşumu süreci içinde, genç, önce içinde yaşadığı doğal çevrenin etkisi altında kalır. Toplum-doğa ilişkileri ve bunların bireye yansımaları kişiliğin ilk çizgilerini oluşturur. Öğrenilmemiş, türe özgü bir amaca yönelik, tüm insanlar için evrensel olan iç güdülerle dünyaya gelen birey, örgütlü, uyuma yararlı, sürekli davranma eğilimi içinde, iç güdülerden ve bedensel gereksinimlerden doğan dürtülerden kaynaklanan güdülenmeyle bir amaca yönelik davranışta bulunmaya başlar. Güdülenmeyi çevre biçimlendirir. Ailenin genel tutumu, anne-babanın aynı tutumları, çocuğun ve gencin kız ve erkek oluşu, ailenin çeşitli konular hakkındaki tutumu ve bilgisi, gelenek, görenek, dil, din gibi temel toplumsal yapılar, kurumlar ve değerler sisteminin etkisi bu biçimlenmede en büyük rolü oynar.³

Kişiliğin gelişimi sürecinde genç, bir arayış içindedir. Kendisine değer verilmesi, beğenilmesi ve kabul edilmesi beklentisi içinde, aileden ve toplumdaki sorunlarını paylaşıcı ve destekleyici bir ilgi görmezse ruhsal bunalıma düşmekte ve kişilik gelişiminde sarsıntıya uğramaktadır.⁴ Bu ruhsal bunalım ve kişilik karmaşası içinde bir çıkış yolu arayan genç, toplumsal şiddetin ve siyasal şiddet eğilimlerinin oluşturduğu baskıcı, zorlayıcı ortamın da etkisiyle, sağlıklı bir kişilik oluşturamamakta, saldırgan, zarar verici, yıkıcı, yok edici, hastalıklı bir kişilik yapısının ortaya çıkmasına,⁵ bireyin-gencin kişiliğinin silinmesine, yok edilmesine neden olmaktadır.

1960'lardan günümüze kadar siyasal şiddet eğilimleri ve eylemleri içerisinde yer almış gençler üzerinde yapılan incelemeler sonucunda, gençlerde siyasal şiddet eğilimlerinin etkisiyle ortaya çıkan kişilik yapısının özelliklerini şöylece sıralamak mümkündür.

a)- İç güdülerden ve dürtülerden kaynaklanan güdülerin bastırılması, denetlenmesi, düzenlenmesi, engellenmesi yapılamaz. Bütün

davranışlara iç güdü ve dürtülerin, bilinçdışı karmaşaların kaba gücü egemen olur.

b)- Çevredeki kişi ve nesnelere geçerli, gerçekçi, sürekli ve tutarlı ilişkiler kurulamaz.

c)- Aileye, eve, çevreye, işe uyum sağlamak için çaba gösterilemez ya da gösterilen çabalar yetersiz kalır. Bu nedenle insanlar arası ilişki ve iletişim bozulur.

d)- Çevreden gelen uyarımlar düzenlenemez, sınırlanamaz ve zaman içinde sıralanamaz. Bu durum duygu ve düşüncede çatışma, kargaşa yaratır.

e)- Algılama, saklama, hatırlama, düşünme, karşılaştırma, sonuç çıkarma ve yargıya varma gibi zihinsel işlevler, kişilik yapısından kaynaklanan değişik etkilerle iyi çalışmaz.

f)- Kavramlar birleştirilemez, bütünleştirilemez, gerçekçi çözümler ve yorumlar yapılamaz. Düşüncelerde saplantı ve sapmalar olur.

g)- Günlük yaşamda karşılaşılan engelleri aşmak için toplanan kişilik güçleri, bu engellerden kaçmak için kullanılır.

h)- Toplumda geçerli olan bütün ortak amaçlara, değerlere, inançlara karşı çıkılır.

i)- Kişiliği kaygıdan kurtaracak olumlu savunma düzenekleri kullanılamaz.⁶

2- Sorunların Çözümünde Tek Yol Olarak Şiddeti Göstermesi:

İnsanın toplumsal olaylar karşısında durum alışması, onun kişilik yapısı, heyecan, bilgi ve görgülerine bağlı olarak değişir. Çocukluk ve gençlik çağında biyolojik etkilere, yetişme tarzına, anne-baba ile karşılıklı sevgi veya nefrete bağlı olarak doğan bazı psikik mekanizmaların aracılığı ile genç, baskıdan kurtulma yolları arar. Bu kurtuluş yolları içinde topluma karşı yönelen yıkıcı davranışlar da bulunabilir.³

Bir toplumda davranış kalıplarının, örneklerinin birbirine karışması, bireylerin kendilerini boşlukta kalmış gibi hissetmelerine neden olmaktadır. Bu durumda kişi,

doğru-hatalı, güzel-çirkin, iyi-kötü, olumlu-olumsuz ayırımını yapamaz, kavram karmaşası içine düşer. Amacını, beklentisini, değer yargılarını yitirir.⁸ Tüm değer yargılarını yitiren birey-geç, bunların yerine yenilerini koyamazsa hemen doyum getiren hazlara yönelir. Derin bir bunalım, tedirginlik ve güvensizlik içine düşer. Kolaylıkla alt kültürlerle kayabilir ve siyasal şiddet eğilimleri içinde yer alabilir ya da kendi gerçeklerinden, toplum yapısından ve yeteneklerinden uzak olan yabancı ideolojileri ve bunların uygulanma biçimlerini düzensizliklerin, sorunların geçerli çözüm yolu olarak görmeye başlar.⁹ Genç, alt kültürün etkisi, erişilemeyen amaç ve beklentilerin tepkisiyle şiddeti bir davranış biçimi olarak benimser.

Bir toplumsal alt kültür olarak görülen siyasal şiddet eğilimleri ve örgütleri, engellerin aşılmasında, sorunların çözümünde şiddeti tek çıkar yol olarak benimsemektedirler. Bu siyasal şiddet eğilimlerinin şiddet uygulamaları ile bir takım kazanımlar elde etmeleri veya elde ettikleri propagandasını sürekli bir biçimde yapmaları, sorunlarının ve bunalımlarının çözümünde bir arayış içinde olan gencin bu davranışları örnek almasına ve siyasal şiddet eğilimleri ve örgütleriyle kendisini özdeşleştirmesine yol açmaktadır.¹⁰

3 - Genci, Kendisine ve Topluma Yabancılaştırıcı Etkisi:

Yabancılaşma, toplumu oluşturan bireylerin, bağlı olduğu toplumun normlarından, yeteneklerinden, özelliklerinden, kısaca toplumun özünden farklı, ayrı davranmasıdır.

Türk toplumunda gençler geleneksel, geçiş halinde ve değişmiş çevrelerde yaşar veya bunların birinden diğerine geçerler. Fizyolojik gelişme ve değişikliklerin bünyede oluşturduğu yorgunluk, psikolojik ve sosyolojik yönden yerini bulamamanın verdiği sıkıntı ve bunalımlar duygusal çatışmalar ve beklentilerin gerçeklerden farklı oluşu, uyumsuzluk sorununa ve

gencin çevreyle ilgisinin azalmasına ve hatta gencin çevreyi reddetmesine yol açmaktadır.¹¹ Bu durum gencin siyasal şiddet eğilimleri içinde yer almalarını kolaylaştırmaktadır.

Siyasal şiddet eğilimlerinin ve örgütlerinin içinde yer alan gençler, aileye, topluma karşı kırgınlık, öfke, kin, nefret, düşmanlık duyguları ile hareket etmekte ve kendilerine, topluma yabancılaşmaktadır.¹² Siyasal şiddet eğilimleri ve örgütleri, genç ile toplum arasındaki sorunları, çelişkileri ve uyumsuzlukları sürekli kullanarak genç ile toplum arasındaki yabancılaşmayı ve kuşak çatışmasını körüklemekte, bunun sonucunda, kendilerine ve topluma yabancılaşmış gençlik başkalarına, doğaya, nesnelere zarar vermekten haz alır, mutlu olur hale gelmektedir.¹³

4 - Siyasal şiddet eğilimlerinin Hiçleştirici Etkisi:

1980'li yılların başından itibaren şiddet örgütlerinin hedeflerine düzenledikleri saldırılarda yeni bir yöntem uyguladıklarını görüyoruz; "intihar saldırıları".

İlk kez 1983'te Lübnan'ın başkenti Beyrut'taki Amerikan Elçiliği'ne bir Hizbullah gerillasının patlayıcı yüklü bir kamyon ile düzenlediği saldırıda eylemci ile birlikte 200'ü aşkın Amerikan askeri öldü.

İlk kez Lübnan Hizbullah'ının düzenlediği bu tür saldırılar, daha sonra Filistinli örgütler tarafından yoğun bir biçimde İsrail'e karşı sürdürüldü. 1990'lı yılların başından itibaren diğer siyasal şiddet eğilimleri tarafından da zaman zaman uygulanmaya başlandı. Örneğin Haziran 1996'da Suudi Arabistan'ın Dakhran kentinde bulunan Amerikan Askeri Birliğine Suudi rejim muhalifleri tarafından düzenlenen intihar saldırısında 30'un üzerinde asker hayatını kaybetti. Bir çok asker de yaralandı.

İntihar saldırıları, şiddet eylemlerinin ve siyasal şiddet eğilimlerinin niteliksel bir değişikliğe yöneldiğini ve ölme-öldürmeyi bir toplumsal-siyasal amaç adına meşrulaştırdığını, doğallaştırdığını, insan hayatlarının toplumsal-siyasal

amaçlar için tamamen hiçleştirildiğini ortaya koymaktadır.

1983'te Beyrut'taki Amerikan Elçiliğine patlayıcı dolu bir kamyonla intihar saldırısı düzenleyen kadın eylemcinin, eylemden bir kaç gün önce çekilmiş bir video filminde, eylemi nasıl yapacağını anlatırken yüzündeki sakin, yer yer gülümseyen ifade ile sesinde ve yüzünde öfkenin, kinin eseri olmaksızın yüzlerce askerin, insanın öleceği bir eylemi anlatması, anlatabilmesi¹⁴ bu hiçleştirimin somut bir örneğini oluşturmaktadır.

Kendisini bir amaç için feda etmenin doğallaşması, sıradanlaşması, amaç için yapılan eylemdeki fail ile araç arasındaki nitelik farkını da ortadan kaldırmaktadır. Şiddet eylemcisinin daha önceleri az çok somutlaştırılabilen görüntüsü giderek sıradanlaşmakta, eylemcilerin sıradan bir iş yapmışçasına hayatlarını feda etmeleri, kendilerini hiçleştirmeleri, varlıklarını sıradan bir patlayıcının örtüsü, mekanik bir eklentisi haline getirmelerine yol açmaktadır. Siyasal şiddet eğilimlerinin oluşturduğu, insani değer ve vasıflardan yoksunlaştırılan bir ilişkiler dünyası içinde yeri, statüsü ne olursa olsun bir hiç olduğu, olabileceği duygusu ile yaşayan ve bunu bir gerçeklik olarak benimseyen, kabullenen eylemci, her an, her vesileyle başkalarını ve her şeyi de bir hiç olarak görmeye yatkındır.¹⁵ Bu bağlamda siyasal şiddet eğilimleri içinde yer alan birey / genç, her hangi bir nedenle topluma, devlete, düzene, vb. duyduğu tepkiyi, o tepkinin doğrudan nedeni saydığı şeye yöneltmeyebilmekte, herkes o tepkinin hedefi olabilmektedir. Bu açıdan kurban ile eylemci arasında her hangi bir ilişkinin, her hangi bir neden-sonuç bağlantısının olması da gerekmemektedir.

Yazar Ömer Laçiner'in de belirttiği gibi, siyasal şiddet eğilimlerinin, şiddet eylemcisinden mutlak teslimiyet ve mutlak feda isteyen bu eylem biçiminde ortaklaşmaları, üyeleri için, bunu bir "ideal" haline getirip benimsetebilmeleri üzerinde düşünülmesi ve bilimsel olarak incelenip tartışılmalıdır.

Gençliğin siyasal şiddet eğilimlerine yönelmesini önlemek, engellemek için bazı önlemler alınmalıdır. Bizce bu önlemlerin başında ;

a)- Toplumumuzdaki ve gençlerimizdeki demokrasi kültürü geliştirilmeli, buna paralel olarak demokratik sistemin sınırları daha çok genişletilmelidir. Genç, başkalarının hak ve hukukunu, kendi hak ve hukuku olarak gördüğü, karşındakinin hak ve hukukunu kendi hak ve hukuku oranında koruyabildiği sürece siyasal şiddet eğilimlerinin etkisine kapılmayacaktır.

b)- Gençliğin, siyasal şiddet eğilimlerini bir umut olarak görmesi önlenmeli, bunun için gencin sorunlarını araştıran bu sorunların çözümü ile ilgilenen, onu sosyal, kültürel, siyasal aktivitelere kanalize eden, gencin toplumdaki statüsünü, yerini, rolünü, görev ve sorumluluklarını, haklarını belirginleştiren, somutlaştıran, genci ülke yönetiminde doğrudan sorumlu kılan bir toplumsal anlayışın toplumumuzda oluşturulması gereklidir. Bu da ancak toplumun, yöneticilerin, kurumların işbirliği ile gerçekleştirilebilir.

1* Birsan Gökçe; a.g.e. sf. 36

2* Doğu Ergül, a.g.e. sf. 112

3* Özcan Köknel; *Gençlik Çağının Psiko-sosyal Nitelikleri, Gençlik ve Toplum Konulu Bilimsel Toplanı Konuşmaları*, a.g.e. sf.25

4* 1985 Yılına Türk Gençliği ve Meseleleri; *Kırkkale MYO, Ank.Ünv Basımevi, Ank. 1985, sf. 5*

5* Ferihan Gürsoy-Birten Gökay; *Çeşitli Ülkelerde Gençlik Sorunları, Türk Üniv. Kadınlar Dern.Ank.Şb. Yayını, Ank. 1971, sf. 61*

6* Özcan Köknel; *Bireysel ve Toplumsal Şiddet, Altın Kitaplar Yayınevi, İst.1996, sf. 243-244*

7* Özcan Köknel; *Türk Toplumunda Bugünün Gençliği, Bozak Matb. İst. 1970, sf. 191*

8* Özcan Köknel; *Bireysel ve Toplumsal Şiddet, a.g.e. sf. 24-25*

9* Özcan Köknel; *Gençlik Çağının Psiko-sosyal Nitelikleri, a.g.e. sf. 28*

10* Özcan Köknel; *Bireysel ve Toplumsal Şiddet, a.g.e. sf. 246*

11* Birsan Gökçe; *Gençliğin Türk Toplumundaki Konumu, a.g.e. sf. 34*

12* Ali Güler; *Gençlerin Türk Toplumuna Yabancılaşması ve Anarşi, Uluslararası Terörizm ve Gençlik a.g.e. sf. 205-207 ; Özcan Köknel; Bireysel ve Toplumsal Şiddet, a.g.e. sf. 244*

13* Özcan Köknel; *Bireysel ve Toplumsal Şiddet, a.g.e. sf. 244 ; Ali Güler, a.g.e. sf. 205-207*

14* Ömer Laçiner; *Geçen Ayın Birikimi, Birikim Dergisi, sa.88, Ağustos 1996, sf.7*

15* Ömer Laçiner; a.g.e. sf. 6,8

Bitki ve Ormanların Hava Kirliliğini Azaltmadaki Rolü ve İnsan Sağlığındaki Yeri

Yaşar SAVAŞCI

Herbalist

Önsöz

Günümüzde batı ve doğu dünyasında özellikle de ileri ülkelerde, sağlığın korunması ve onarılması konusunda tıbbi bitkilere doğru büyük bir yöneliş gözlenmektedir. Bu haklı yöneliş bilimin çok büyük bir katkısı olmuştur. Özellikle bitki kimyasında gerçekleşen gelişmeler, doğadaki kimyanın yararlarını insanlığın sağlık hizmetine bilimsel yollardan getirmeyi başarmıştır. Binlerce yıldan beri mucize, tılsım ve büyü kavramları ile birlikte süregelen bitkilerin sağlığımıza yararları, şimdi bilimsel temellere de oturmuştur.

Tıbbi bitkilerin çok önemli bir üstün yanı vardır. Binlerce yıldan bu yana insanlığın kullanım süzgecinden geçmiştir. Zararlı ve yan etki olayı söz konusu değildir. Yeter ki bilinçli ve yerinde kullanılsın.

Tarihi açıdan incelediğimizde, insanlığın yontma taş devrinden bu yana (MÖ. 5.000- 7.000 yılları) bitkilerden yararlandığı görülmektedir. Günümüze kadar kalan tabletler ve benzeri yazılı belgeler incelendiğinde Mezopotamya, Mısır ve Hitit uygarlıklarında bitkilerin tedavi edici özelliklerinden milattan önce 3.000 yıllarında bile yararlandığı görülmektedir. Sonuç olarak insanlığın en büyük bilgi ve deneyim birikimine sahip olduğu bir konudur. Yaklaşık en az 7.000 yıldan beri, yararsız, istenmeyen etkileri olanları ayıklanarak nesilden nesile aktarılmış olan büyük ve önemli bir hazine bilgi ve deneyim birikimi. Sentetik ilaçlar ise, ticari amaçlara yönelik olarak XVIII yüzyıldan itibaren üretilmektedir. Özellikle yan

etkilerinin tam olarak bilinmesi ve tespit edilmesi, yapılan çok titiz ve dikkatli çalışmalara rağmen bazen çok uzun yılları gerektirebilmektedir.

Önsözümüzün başlangıcında belirtildiği gibi, son yıllarda gelişmiş ülkeler başta olmak üzere, tıbbi bitkilere ve bitki kimyası ile farmakolojideki gelişmeler sonucunda gerçekleştirilmesi mümkün olan tıbbi bitkilerin kimyasal bileşimleri ve bunlardan elde edilen aktif maddeler ile etkilerini şu şekilde sıralayabiliriz:

1- Özellikle tedavi alanına yeni giren bazı sentetik maddelerden görülmesi muhtemel tehlikeli yan etkileri kullanım alanına girdikten oldukça uzun bir süre sonra anlaşılabilir. Oysa tıbbi bitkiler uzun yılların deneyimlerinden geçtiği için, eğer varsa bu gibi etkileri ayıklanarak günümüze kadar gelmiştir.

2- Bitkisel traçların bir diğer üstünlüğü de birkaç etkiye birden sahip olmalarıdır. Oysa sentetik bileşiklerin her biri, genellikle bir tek etkiye sahiptirler.

3- Bazı sentetik ilaçlardan kullanırken, örneğin antibiyotiklerin kullanımında, bunların yan etkilerini de önlemek için diğer ilave ilaçların da kullanılmaları da gerekir. Oysa bitkisel traçlar için böyle bir durum yoktur.

4- Kimya endüstrisi belirli bir düzeye ulaşamamış ülkelerde, doğa örtüsünün de uygun olması durumunda, kendi ülkelerindeki tıbbi bitkilerden tedavi alanında daha kolay ve ucuz koşullarda yararlanma imkanlarının olması.

5- Bazı ilaç hammaddelerinin

büyük yatırımlar gerektiren kimyasal prosesler yerine tıbbi bitkilerden daha kolay ve ucuza elde edilebilme imkanlarının olması.

Dünyada tıbbi bitkilere karşı gösterilmekte olan olumlu eğilim ülkemizde kendisini göstermektedir. Özellikle son yıllarda bu konuda hazırlanan birçok yayının tıp toplumuna ve halkımızın yararlanmasına sunulduğu görülmektedir. Aslında bunlar sevindirici gelişmelerdir. Çünkü ülkemiz, dünya üzerindeki coğrafi konumu ve iklim koşulları açısından bu konuda çok büyük şans ve imkanlara sahiptir.

Ülkemizde bu konuda yapılmış ve yapılmakta olan yayınlara Yaşam San Bilim ve Yayın Kurulu olarak bir katkıda bulunmak istedik. Bu çalışmalarımız ile, Barbara Griggs tarafında hazırlanan ve İngiltere'de basımı gerçekleştirilen "The Home Herbalist" adlı eserinde ülkemizde okuyucularla paylaşmak istedik. Bu konuda gerek Barbara Griggs gerek tüm dünya ve ülkemizdeki bilim adamlarının ve kendi araştırmalarımızı bilimsel bir yapıda kokularını, renklerini ve farmakolojik değerlerini A'dan Z'ye tüm bitkileri yazmaya devam edeceğiz.

Yaşam ürünleri olarak tıbbi bitkiler konusundaki Türkçe yayınlar yelpazesini bir miktar daha genişleteceğimize inanıyoruz.

Konu ile ilgili olanlara yararlı olması dileği ve saygılarımızla.

Not: Arayanlara bitkisel droklarla ilgili bilgi bilimsel olarak verilir.

Tel : (0284) 213 52 46

Faks : (0284) 213

Bütün Karerlileri kucaklamaya hazır

Bingöl Yöre Köyleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği

Cafer YURTSEVER

Yazılmış bir romanda Karer şu şekilde anlatılıyor:

"Baharın ilk yağmurdan sonraki günlerde vadi seslerle dolmuştu. Binlerce canlı bir ağızdan ve avazları çıktığı kadar bağıyor olmalıydı. Kış aylarında bunca canlı neredeydi diye sormadan edemiyordu insan. Ayırt edilemeyen binlerce ses... Yürüten, sürünen ve uçan Karerlilere ait sesler. İlk kendi seslerinin arkasından gidiyorlardı. Dalıp gittikleri zaman da diğer seslere yenik düşüyorlardı. Kendilerine ait olmayan sesler onlara başka kapılar açıyordu; onlar da açılan bu kapılardan kaçıyorlardı. Kendi kokularından ve kendi korkularından kaçıyorlardı. Hepsinin bir başka dünyası vardı. Karer'in dışında bir başka dünyası. Kendi sesini kaybedenin yapacağı ilk iş bir başkasının sesinin arkasından giderek, onun açtığı bir kapıdan süzülerek uzağa kaçmak oluyordu. Koca koca adamlar bunu yapıyordu. Yeni yeni yürümeye başlayan çocuklar bunu yapıyordu. Gelinler, onların kocaları, delikanlılar, genç kızlar, çobanlar... Herkes bunu deniyordu.

Kaçışı ufuklar hızlandırıyordu."

Küçükköy'de onları bu kez kendi seslerini ararken buluyoruz. Bir zamanlar peşine takılıp hayal kurdukları ve arkasından gittikleri kendi seslerini... Hepsinin yüzü tanıdıktı ama bakışları ve hayalleri yabancıydı. Bir kamyonun gürültüsü bastırıyor olmalıydı çığlıklarını. Çünkü rüzgan hissetmiyorlardı artık. Kardelen çiçeklerinin bir günlük ömrü olduğunu hatırlamıyorlardı bile. Marsuk, tırsık ve kenger yemeyeli çok olmuştu, bu yüzden tuzun tadını unutmuşlardı. En güzel şey yaşlanmaktı; çünkü cıvılcık çocukları bugün saçları kırıştırmış; torunlarının elinden tutar olmuştu. Karer düşleri Esenler'de otobüse atlayıp Ilıcalar yokuşuna vuran bir köy minibüsüyle gidilen yedi dağın arkasındaki çukurda dincecek gibi değildi. Zaman yedi dağa bir yedi dağ daha eklemişti. Zaman boş durmamış zehir ekmiş; acı üstüne acı ekmişti. İstanbul zamanın ta kendisi olmuş; biçimden biçime, halden hale; vücuttan vücuda sokmuştu hepsini. Kimi sevdiklerini İstanbul toprağına; şanslı olanlar da Karer toprağına uğurlamış-

lardı bu arada. Elde başka neden kalmayınca onlar da anlık gülüşmeleri hayat kabul ediyorlardı herkes gibi.

Çok şükür çoğunun burada beton ve tuğladan evi barkı vardı, lakin Karer'deki taş duvarlı ve toprak damlı haneleri yoktu artık. Çoluk çocuğu evermişlerdi. Geçtiğimiz yıldan beri biraz daha rahat Karer'e gidip geliyorlar. İki yıldır hissedilir, elle dokunur kadar oralarda sular durulmuş çünkü. Dağlar ne kadar çağırıyor olsa da yakasını İstanbul'a kaptıranlar sanıldığı kadar kolay alamıyor İstanbul'un elinden yakasını. Buralara da kök salmış sayıyorlar kendilerini. Çocuklar okuyor; gelinler bundan böyle koyun sağamaz demeleri bahane. Bir iki kişi denkleri toplayıp geri göç etmiş olsa bile, bu sayı dengeleri bozacak görünmüyor. Artık yazdan yaza Esenler'den doluşacaklar Özlem Bingöl Tur'a, yallah memleket diyecekler. Çocuklar köye gidiyoruz diyerek bağırsacaklar; yaşlılar da zamanı süzgeçten geçirmek adına yerinden kopacak şekilde iç geçirecekler. Bu onların özgeçmişleri olacak. Gerisi üç nokta.

Dağılmaya, kalabalıklarda yitip gitmeye karşı 1997 yılında bir araya gelmiş ve "Bingöl Yöre Köyleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği" adında bir dernek kurmuşlar. Derneğin ilk kurucuları arasında, ilk dönem başkanlığını da yürüten Cemil Yücesoy, Halit Başgürboğa, Cengiz Yurtsever yer almış. Bu isimler Şubat 2000'den beri yerlerini bugünkü yönetime bırakmışlar. Derneğin bugünkü yönetim kurulunda ise şu isimler görev yapıyor: Yönetim Kurulu Başkanı Hikmet Çalağan, İkinci Başkan olarak Fedai Kılıçgedik ile Ali Rıza Balçık, Alahverdi Kodaş ve Hüseyin Çalağan.

Dernek Başkanı Hikmet Çalağan, dernek faaliyetleri konusunda şu bilgi-

Dernek Yönetim Kurulu: Hüseyin ÇALAĞAN, Ali Rıza BALÇIK, Ali KODAŞ, Fedai KILIÇGEDİK, Hikmet ÇALAĞAN (soldan sağa)

leri veriyor:

"Derneğimiz Karer ve Sancak köylerini bir araya getiren bir kuruluş. Hali hazırda 120 üyemiz var. Kendi yağımızda kavranan bir derneğiz. Birlikte hareket etmenin yararlarını; nasıl bir güç olabildiğini görmekten mutluyum. Geçtiğimiz yıl Gaziosmanpaşa Belediyesi aracılığıyla 12 öğrencimize öğrenim yılı boyunca 25'er milyon TL karşılıksız burs sağladık. Bu öğrenim döneminde ise lise ve üniversite olmak üzere toplam 50 öğrencimize burs sağlamayı hedefliyoruz. Bu hedefe ulaşmaya çalışacağız, bu konuda bir çaba göstereceğiz. Ayrıca Karer'in sekiz köyüne eğitim gereçleri sağlama uğraşı içindeyiz. Karer'de şu anda kapalı, ancak açılmasını sağlamaya gayret göstereceğimiz sağlık ocaklarına gerekli araç gereç için katkı vermeyi düşünüyoruz. Bu konuda ilçe belediyesi ile görüşmeler halindeyiz. Hastane, cenaze ve bir sefere mahsus olmak üzere ihtiyaç sahibi olan hemşehrilerimize kuru gıda yardımında bulunduk. Bir cenazemiz olduğu zaman herkes burada, derneğin önünde toplanıyor. Derneğin olanağıyla arabalar tutularak buradan topluca mezarlığa gidiliyor. Böylece komşunun acısına sahip çıkılıyor; o acı gününde yalnız bırakılmıyor. Dönemimizde bir kır gezisi ve ayrıca bir de gece düzenlendi. Lokalimiz var. Üyelerimiz burada bir araya gelebiliyor. Gönül isterdi ki bütün Karerlileri kucaklayabilelim. Küçükköy ve civarında oturanlar ancak dernek ile irtibat içinde olabiliyor. Bugüne kadar

örneğin Zeytinburnu'nda oturan ve büyük bir kalabalık oluşturan Karerlilere ne biz gittik ne de onlar bize geldi."

Adını Karer dağından alan sekiz köyün yer bulduğu, Bingöl'e 75 km uzaklıktaki etrafı dağ ve tepelerle çevrili yerleşim alanından zamanında Ankara'ya milletvekilleri ve cumhuriyet senatörleri gönderilirken, anlaşılan bugün ne yazık ki bir araya gelebilmek için büyük bir çaresizlik yaşanıyor. Bu açıdan bakıldığında başkanlığını Hikmet Çalağan'ın yürüttüğü, 120 üyesi bulunan "Bingöl Yöre Köyleri Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği" mütevazı yapısı ile uzun soluklu bir kurum olarak görünüyor. Sahip çıkılsa da çıkılmasa da kirasını ödeyebilecek; her yıl öğrencilerine karşılıksız burs sağlamak maksadıyla bir güç olarak kamu kurumlarını etkileyebilecek; kır gezisi ve geceler düzenleyerek halay çekebilen insanları bir araya getirebilecek formülü bulmuş bir görüntü verebiliyor. Şatafat ve gösterişten uzak bir araya gelen insanların gücü, protokol sıraları dolu insanların gücünden her zaman fazladır. Papyonlu ve fiyakalı adamların arkasından yürümektense ben şahsen bu küçük ama anlamlı işler yapan insanların arkasından yürümeyi tercih ederim. Küçük işler yapın önce, sonra bunları üst üste toplayın, ortaya büyük işler çıkacaktır zaten.

Dernek Elmağağaç (Maskan), Doluçay (Sağyan), Dolutekne (Yekmal), Sandıbek (Körıkan), Altnevler (Şıran), Kabaçalı (Pırıcan), Sütlüce (Darabi) ve Çamlıca (Hırçık) köylerin tamamının

çatısı altında bir araya gelmesini bekliyor sabırla. Dudak altında hınzırca gülüşmelere, şiddetli rüzgar ve fırtınalara rağmen Cemil Yücesoy'un yaktığı mum, hala pıtpıt yanıyor; üstelik daha uzun yıllar yanacak gibi de görünüyor.

Bingöl Yöre Köyleri Yard. ve Day. Derneği
Yeni Mahalle 542.
Sokak No: 30
Küçükköy/İstanbul
Tel: (0212) 649 81 97

Dernek Başkanı Hikmet ÇALAĞAN, dernek kurucularından ve ilk dönem başkanlığını yapan Cemil YÜCESOY'a plaket verirken

Geçmiş zaman olur ki

1971 Bingöl Depremi

Tarihler 22.5.1971'i gösterdiğinde bir Cumartesi akşamı meydana gelen 7,1 Richter şiddetindeki son deprem, 865 insanımızın canına mal olmuş. Bir çok yerleşim yeri yerle bir olmuş; şehirde enkaz kaldırma çalışmaları günlerce sürmüştü. 2005 adedi İmar ve İskan Bakanlığı, 7900 adedi Kızılay, 340 adedi Sivil savunma Teşkilatı, 2100 adedi de dış ülkelerden olmak üzere toplam 12.345 çadır; yine 5370 adedi Kızılay ve 44252 adedi dış ülkelerden olmak üzere toplam 49.622 adet battaniye dağıtılmış. Depremzede ailelere dağıtılmak üzere İmar ve İskan Bakanlığından toplam 67 ton gıda maddesi ve 600.000 TL para yardımı, dış ülkelerden ise 562 karton kuru gıda maddesi ile 6.000 kutu konserve, 398 adet çocuk maması, 444 kutu mutfak eşyası gönderilmiş. Ağır hasarlı ve yıkılan konutların yerine üç, iki ve tek katlı betonarme ve prefabrik binalar, arsa bedeli hariç 22 bin TL'sına mal olmuş.

Kaynak: Bingöl 1967 İl Yıllığı

Arêkerdax : Seyidxan Kurij

Cayk ben cayk niben, yew welati di yew pîr a êxtîyar û yew mungay yay yi bena. Pîr tim û tim mungay xwi duessena û ssit xwi kena bin sepêt, la yew lûy yena ssit yay wena û ssina.

Yew ssew pîr sepêt ver pawena;hêt ssunda xenda vîna ki yew Lûy amê ssit werd. Waxtigo Lûy ssit wena , pîr darê duna pîrye, byeçê ya yi ti ra kena. Lûy gêrena a, kuena pîr layk; vuna : Pîrê ti qay humay kena ti bueçê mi bidî. Ez inkê ssiya umbazun xwi het , umbaz mi ra vunî Lûya byeçê quel ; pê mi biequnî kênî.

Pîr vuna : De ssue ssit mi bîa, ez bueçê tu duna tu.

Lûy ssina munga het , munga ra vuna : Munga munga ti humay kena ti yew bine ssit bidî mi, ez ssit bena duna Pîr, byeçê xwi pîr ra gena.

Munga vuna : De ssue mi ri vass bîa.

Lûy ssina myun merg , merg ra vuna:Mergê mergê ti humay kena yew bine vass bidî mi. Ez vass bena duna munga, munga ssit duna mi; ez ssit bena duna pîr ;pîr byeçê mi duna mi.Ez bueçê xwi kena xwi ya ssina myun umbazun xwi.

Merg vuna : De ssue mi ri owk bîa.

Lûy ssina sêr yêni; Vuna : Yeni yeni ti humay kênî, ti owk bidî mi . Ez owk bena duna merg , merg vass duna mi. Ez vass bena duna munga , munga ssit duna mi ; ez ssit bena duna pîr , pîr bueçê mi duna mi. Ez byeçê xwi kena xwi ya ,ssina myun umbazun xwi.

Yeni vunu: De ssue kênun bîa , wa mi seri di birêqisî (kaybikîrî). Ez owk duna tu.

Lûy duna ra ssina kênun het ; Kênun ra vuna :Kênekien , kênekien ssima humay kênî ssima biêrî yêni seri di birêqisî.Wa yeni owk mbidu mi ez owk bena duna merg,merg vass duna mi.Ez vass bena duna munga,; munga ssit duna mi , ez ssit bena duna Pîr,pîr bueçê mi duna mi. Ez byeçê xwi kena xwi ya û ssina myun umbazun xwi.

Kênê vunî : ?ue ma ri solun bîa, ma solun xwi pay kiri. Ma yêni sêr yêni di rêqisîyêni.

Lûy duna ra ssina Soldêrz het; Vuna : Solderz , solderz ti humay kênî ti solun bidî mi.

Ez solun bena duna kênun,wa kênê byêrî yêni seri di birêqisî, yeni owk dunu

mi. Ez owk bena duna merg, merg vass duna mi; ez vass bena duna munga,munga ssit duna mi. Ez ssit bena duna pîr, pîr byeçê mi duna mi .Ez byeçê xwi kena xwi ya ,ssina myun umbazun xwi. Solderz vunu : De ssue mi ri hakun bîya, ez solun duna tu.

Lûy duna ra, ssina kergun het; Vuna : Kêrgyen, kêrgyen ssima humay kênî ssima Mhakun bidî mi. Ez hakun bena duna Soldêrz, solderz solun dunu mi ; ez solun bena duna kênun, kênê yêni sêr yêni di rêqisîyêni, yeni owk dunu mi.Ez owk bena duna merg, merg vass duna mi; ez vass bena duna munga, munga ssit duna mi. Ez ssit bena duna pîr, pîr byeçê mi duna mi.Ez byeçê xwi kena xwi ya, ssina myun umbazun xwi.

Kêrg vunî : De ssue ma ri dari bîya. Ma dari wênî, ma tu ri hakun kênî.

Lûy kuena rîye ssina, zyêd ssina , kêm ssina rasst yew citiyêr yena. Citiyêr ho myun yegay wusarî di toxim ssunenu ra. Yew torê toximi zi ho kîsstê yegayi do.

Lûy ven da cityêr duna ,vuna : Cityer , cityer cinawir gay tu berd.

Citiyer toxim caverden û hêt gaya ssinu.

Lûy torê toxim gena û ssina.Ya toxim bena duna kergun, kêrg hakun dunî ci.Ya hakun bena duna soldêrz, solderz solun dunu ci. Ya solun bena duna kênun, kênê yêni seri di rêqisîyêni, yeni owk dunu lûy. Lûy owk bena du na merg, merg vass duna ci. Ya vass bena duna munga , munga ssit duna ci. Ya ssit bena duna pîr, pîr byeçê yay duna ci. Pîr byêç Lûy pê murun û vili kun xemilnaya. Lûy byeçê xwi ya xemilnayî kena xwi ya û ssina myun umbazun xwi.

Umbaz lûy vunî: Tu ina byeçê xwi sinî xemilnay.

Lûy vuna: Yew roj hawa zaf serdi bi, wisska bi, zempêrî bî. Mi o wisska di byeçê xwi berd ruinîa gualî ri, byeçê mi una bî rind. Pîyerê umbaz lûy kuênî yay dima , pîyer pîya ssinî gual ver. Lûy bîn byeçun xwi ruinîen gu ali ri, byêç yin cêmidyên. Yi xwi kasskên , kasskên yew çend tenun byeçê yin qêrfiyên,bên quel. Umbaz yay pêra kuên yay dima, la ya remena ssina.

Mi ra zur , humay ra rasst
Mi yew taway xelaw virasst
Mi gosstarun ra kerd rasst.

Muhammed Bozyiğit
(1968 - 2001)

Yaklaşık üç yıldan bu yana derneğimizin halk oyunları eğitimci olan Muhammed BOZYIĞIT, yaşamını “Bingöl halk oyunlarına” adanmış bir idealistti. Bütün bilinci ve yüreğiyle Bingöllü gençlere yöre kültürünü taşıyan, onları bu kültürle tanıştıran, kendi gerçeklerini ve kültürlerini yaşamalarına olanak sağlayan bir yürekti Muhammed Bozyiğit. Her şeyi çabucak yok etmeye programlanmış bu “tüketim kentinde” yöre kültürünü yaşatmaya çalışan bir kültür neferi idi. Gençleri kahve köşelerinden, sokaklardan kurtarıp dejenere olmalarını engelleyerek topluma kazandırmak için çalışan bir eğitimci Muhammed Bozyiğit. İstanbul’daki bir çok yöre derneğinde, yüzlerce genci folklor ile tanıştıran ve körpe beyinleri folklor ile dantel dantel işleyen, efendi kişiliği, saygılı, ölçülü ve tutarlı davranışları ile büyük küçük herkesin sevgi ve saygısını kazanan Muhammed BOZYIĞIT, 24.05.2001 günü derneğimiz balkonunda otururken, sokakta iki farklı grup arasında meydana gelen satırlı, bıçaklı kavgada, bir şehir eşkiyasının havaya rastgele ateş etmesiyle kurşunlardan birinin kalbine isabet etmesi sonucu yaşamını yitirdi. Merhumun taziyesi derneğimizde yapılırken, naaşı 26.05.2001 günü öğle namazını müteakip Karaca Ahmet mezarlığında kılınan cenaze namazının ardından kortej eşliğinde Bingöl’e gönderildi. Salt bu ülkeye özgü, saçma sapan bir nedenle Bingöl büyük bir “değerini” yitirdi. Acımız sonsuz, kaybımız büyüktür. Hepimizin başı sağolsun.

Fabrika ekmeğinin yanında balk mümkün mertebe yörede tandır veya sacda pişirilen ekmeğe yöneliyor Bir çok aile kendi yaptıkları ekmeği tüketiyor.

Yöre Mutfağı ve Mahalli Yemekler

Okan ALAY

Yöre ürünlerine dayanan Bingöl mutfağında yemeklerin çoğu bulgur, ayran, süt, et, çökelek ve yenilebilir bitkilerden yapılmaktadır. Çorba, bulgur pilavı ve daha ziyade hamura dayalı olarak yapılan gömme, sırım, tutmaç, keşkek gibi yemekler en çok yapılan yemek türlerindedir. Halkın büyük bir kısmı kırsal kesimde yaşadığı için tarımsal ürünlerden ve ona bağlı olarak hayvansal ürünlerden istifade ederek beslenme ihtiyacını karşılamaktadır. Bunların dışında sebze yemekler, tatlılar, turşular ve kahvaltılık ürünler de yöre mutfağına zenginlik ve çeşitlilik katan diğer besin maddeleridir.

Pek çok yörede olduğu gibi Bingöl yöresinde de yaz ve kış mevsiminde yenilen yemekler farklılık göstermektedir. Yazları sebze; kışları ise etli ve kurutulmuş sebzelerden yapılan yemekler ile hamur işi yemekler rağbet görmektedir. Yine yemekler sabah, öğlen ve akşam öğünlerinde de farklılık arz ederler. Şehir merkezinde kahvaltıda çay, süt, çökelek, peynir, tereyağı, zeytin vb. Yenildiği gibi mercimek ve ezogelin, yayla çorbalarına da rağbet edilmektedir. Öğle ve akşam yemekleri ise daha ziyade bulgurlu, hamurlu, etli ve sebze yemeklerdir. Özellikle akşam yemekleri erkeklerin eve geldiği ve en kalabalık öğün olduğu için günün en iyi hazırlanan yemekleridir.

Ayrıca bazı özel günlerde ve durumlarda (bayram, mevlit, taziye, Ramazan Orucu) yemekler daha özene bezene yapılır. Diğer yörelerde olduğu gibi en seçkin ve en leziz yemekler pişirilir. Etli, sebze

yemekler, çorbalar, turşular, içecekler ve tatlılar hazırlanır.

Yöre mutfağında dikkati çeken bir başka özellik de pişirilen ekmeğektir. Fabrika ekmeğinin yanında halk mümkün mertebe yörede tandır veya sacda pişirilen ekmeğe yönelmektedir. Bir çok aile kendi yaptıkları ekmeği tüketmektedirler. Bu hususa şehir merkezlerinde de rastlamak mümkündür. Bingöl ve köylerinde ekmeğin ağırlıklı olarak buğday unundan yapıldığı gibi mısır ve darı unundan da yapılmaktadır. Köylerde halkın "nun kuriyek" tabiri ettiği ekmeğin ayrı bir tada sahip olup çevrede çok sevilen bir ekmeğin çeşididir.

Bingöl yemekleri çorbalar, pilavlar, sebze ve yenilebilir bitkilerden yapılan yemekler, hamura dayalı yemekler, salatalar, tatlılar ve turşular gibi çok yönlü bir çeşitliliğe sahiptir. Tatlılar arasında Bingöl burma kadayıfı ve diğer kadayıf çeşitleri meşhur olup ayrı bir lezzete sahiptir.

Köfteler: İçli köfte, sulu köfte, yoğurtlu köfte, kurur köfte, kabak köftesi, yumurtalı köfte, ayranlı köfte, kızartma köfte, gıldırık köfte, çiğ köfte

Turşular: Acı biber turşusu, lahana turşusu, domates turşusu, fasulye turşusu, patlıcan salamura, yaprak salamura, biber salamura

Tatlılar: Burma kadayıf, silki, baklava, aşure, zerde, sütlaç, revani, un helvası, dolanger

Yukarıda adı geçen köfte, tatlı ve turşu çeşitlerinin çoğu Bingöl yemek kültürüne zaman içinde etkileşimler neticesinde girerek ona zenginlik katmıştır. Bunların yanında Bingöl'e mahsus olan onun yemek kültürünü

başlıca mahalli yemekler şunlardır:

Löl (gömme), mastuva, ayran çorbası (keşkek), turakin (patife), tutmaç çorbası, kılç, lopık, maliyez, parmar (semiz otu), pılık

Bu mahalli yemeklerin malzemesi ve yapılışına ayrıntılı olarak bakmak konuya açıklık getirecektir. Sonraki sayılarda bunlara değineceğiz.

TEŞEKKÜR

Binyad'ın öncülüğünde Bingöllü öğrencilerimize sağladıkları "burs" imkanlarından dolayı;

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanı Sayın Ali Müfit GÜRTUNA'ya,

Sarıgazi Belediye Başkanı Sayın Fikret ŞAHİN'e,

Üsküdar Belediye Başkanı Sayın Yılmaz BAYAT'a,

Samandıra Belediyesi Başkanı Sayın Abdullah BAYRAM'a,

Kadıköy Belediyesi Başkanı Sayın Selami ÖZTÜRK'e ve Başkan Yardımcısı Sayın Gürsel TEKİN'e

ve

Derneğimiz faaliyetlerinde bizlerden desteğini hiçbir zaman esirgemeyen değerli hemşehrimiz Dilovası Belediyesi Başkanı Sayın Ercan DALKILIÇ'a

teşekkür ederiz.

Güzellikler ve Çirkinlikler Kenti Bingöl'den Dostça Selam

Rıdvan KIZGIN

İHD Bingöl Şube Başkanı

12 Eylül 1980-12 Eylül 2001.Yirmibir yıl önce Türkiye'nin üzerinde dolaşan karabulutlar, halkları bir cenderede ezip geçiyordu. Böyle Kara bir günün yıl dönümünde Binyad' a konuk olmak beni bambaşka duygulara kaptırıyor. Bir ilginç tesadüfte Binyad okurları ile bulduğum bu gün dünyanın bütün görsel ve yazılı medyasının hiç görülmemiş bir olay oturuyordu. Dünyanın egemenliğinde adeta tek söz sahibi olan ABD, tarihinin en büyük eylemine sahne oluyor. Bu iki tarihe geçen ve geçecek olan olayları değerlendirmek yine Binyad sayfalarına konuk olduğumuzda meydana geliyor.

Bingöl'den İstanbul'daki Binyad'a yazıyla buluşmak bir başka yazı konusu; 12 Eylül darbesini değerlendirmek yine başlı başına bir yazı konusu. ABD' de gerçekleşen eylemde bir başka yazıya konu olabilecek niteliktedir ama biz bu gün Bingöl' de İHD' nin kuruluşu ve beş aylık çalışmasını değerlendireceğiz. Diğerlerini ise ancak başka bir yazıda inceleme konusu yapabiliriz.

Bingöl, yad ellerde yaşamını devam ettiren veya ettirmek zorunda olanlar için bir özlemdir. Öyle bir hasrettir ki buradan, o gönülleri kavuran ve ah çektiren yakıcı ateşi hissedebiliyorum. Karlova' da "güneşin doğuşunun" o muhteşem görüntüsünü görmek, Şerafettin Yaylasında kekik ve reyhan kokusunun esintisini ciğerlerine çekmek, Yado Çeşmesinden su içip kavurma yemek, Soğuk Çeşmede yemek yemek, Murat nehrinde yüzmek ve vadisinin engin güzelliği ile gözlerin bayram etmesi bunları yaşayamayan insanlar için hissedilemeyecek güzelliكتir. İşte

bizleri Bingöl' e çeken bu hasrete dayanamamak. İnsanların birbirleri ile şakalaşmaları, kavgaları, barışmaları, seçimleri, komşulukları bambaşkadır. Hepsi bu şirin ilimizin farklı güzellikleridir. Bütün bu güzelliklerin yanında yaşanan, yaşatılan çirkinliklerde Bingöl' de diğer yerlerden daha farklıdır. Bu kadar farklılığı başka bir yerde bulmak mümkün değildir. Bu güzellikler ve çirkinliklerin içiçe yaşandığı Bingöl' de mücadele etmekte bir başkadır. Doğru bir duruş, kişiliğin sağlam bir şekilde oluşması da oldukça zordur ama bu zorluklar içinde mücadele etmenin insana verdiği haz da daha bir farklıdır.

Binyad' da yönetim değişikliği bizleri oldukça sevindirdi. Güzel insanların yönetimde görev alması bizleri umutlandırdı. Nihayet KAYY-DER, KARLI-DER ve BİNYAD' ın dayanışma içinde Bingöl' ümüzün sorunları ile doğru tarzda ilgilenmesi bize de güç verdi. Bu işbirliği ve dayanışmanın geliştirilmesi, ilimizdeki Demokratik Kitle Örgütleri ve Sivil Toplum Örgütleri ile birlikte yapılacak etkinliklerle çok güzel günlerin müjdesi verilebilir.

Binyad okurları için Bingöl İHD şubelerini tanıtmak ve kuruluşu ile birlikte geçen zamanı düşünüyorum. Bingöl' de İHD' nin olmamasını eksiklik olarak gören biz "insan hakları savunucuları", bu eksikliği gidermek için 2000 yılının ekim ayından itibaren çalışmaya başladık. Hak ihlallerinin en çok yaşandığı yörelerden biri olan ve buna rağmen bu ihlallerin kamu oyunca bilinmediği bir ilde İHD'nin kurulması bir zorunluluk olarak kendisini dayatıyordu. Bingöl' de bu zorunluluğu gören bizler, sorumluluk üstlenip çalışmalarımızı başlattık.

HADEP ve CHP yönetimleri ve KESK'e bağlı sendika yönetimleri ile ve Bingöl'deki demokrat, yurtsever şahsiyetler ile yapılan görüşmeler bizlere güç verdi. İHD Diyarbakır Şubesi ve Bölge Temsilcisi ile kurduğumuz ilişkiler sonucunda, kendilerinin de bizzat Bingöl'e gelerek yaptıkları görüşmeler olumlu sonuçlanınca yaptığımız yönetim listesi kendilerini verilip yetki alındı.

Yönetimimiz henüz tüzel kişilik kazanmadan Karlova ilçesi Karahamza köyünden maskeli, silahlı ve asker elbiseli 4 kişi tarafından bir kaçırma olayı ile karşılaştı. Önce Bingöl Demokrasi Platformu tarafından oluşturulan yedi kişilik bir heyet ile Karlova'ya gidildi. Olay bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyuruldu. Olayın üzerinden bir ay geçmeden 19 Mart 2001 günü Karlova'nın Yiğitler (Sağnis) köyünde Jandarma Karakoluna ait köpeklerce parçalanmış Gazal BERU olayı yaşandı. Baskılar, tehditler, köy basmalar, gözaltılar peşpeşe yaşanıyor-

Çatışmalarda yaşamını yitirenler	27
Gözaltı	28
Tehdit edilen	6
Tutuklama	4
Sivillere yönelik ihlaller	10
Silah zoruyla kız kaçırma(Korucularca)	1
Yayla yasağı (Yedisu-Elmalı-Dinarbey)	2
Sürgün edilen kamu çalışanı	8
Disiplin cezası verilen kamu çalışanı	53
Soruşturma (Adli-İdari)	85
Tehdit-Hakaret	5
İntihar	4
Cezaevinde kötü muamele	1
Köpeklerce parçalanma	1

Bingöl'de Ocak-Haziran 2001 arasında meydana gelen insan hakları ihlallerinin bir bilançosu

du. Solhan, Karlıova, Bingöl HADEP teşkilatları basılıyor, baskılar durmuyordu. İHD Genel Başkan Yardımcısı Sayın Osman BAYDEMİR'in başkanlığında bölge temsilcimiz sayın Hanefi İŞİK, GYK üyemiz ve Elazığ Şube Başkanımız Sayın Sevim YETKİNER ve Bingöl İHD kurucu üyeleri olarak ben ve Kasım Elçi'den oluşan İHD heyeti her iki olayı yerinde incelemek ve yetkililerle görüşmek üzere çalışmalar başlattık. Bingöl Valisi, Cumhuriyet Savcısı ile görüşmeler yapıldı. Olayları mağdurları Selahattin ÖGE ve Gazal BERU'nun aileleri ile görüşüldü ve bu görüşmeler neticesinde hazırlanan rapor kamuoyuna sunuldu Mayıs 2001 de Yedisu'da düzenlenen operasyonda 21 PKK'lı ve 1 güvenlik görevlisi yaşamını yitirdi. Bu operasyonda "kimyasal silah" kullanıldığı iddiaları ve derneğimize yapılan başvurular üzerine yine Genel Başkan Yardımcımız Sayın Osman BAYDEMİR, sayın Kiraz BİÇİCİ, Bölge temsilcimiz sayın Hanefi İŞİK, GYK üyelerimiz sayın Cafer DEMİR ve sayın Ayşe BATUMLU ile Bingöl Şube başkanı olarak benimde bulunduğum heyet Yedisu'da konuyla ilgili incelemelerde bulunduk. Hazırladığımız rapor Ankara'da yapılan bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyuruldu. İHD Bingöl Şubesi bunların dışında meydana gelen hak ihlallerine ve hukuk dışı uygulamalara karşı mücadelesini sürdürdü ve sürdürecektir de. İlimizde sadece bu üç olaydan ibaret olmayan hak ihlalleri yaşanmaktadır. Ocak-Haziran dönemlerini kapsayan 6 ay içerisinde yaşanan hak ihlallerinin bilançosu 04.08.2001 tarihinde yapılan basın toplantısı ile kamuoyuna açıklandı. Bu veriler tabloda görülebilir.

Bu veriler sadece İHD'ye yansıyan ihlallerdir. Yansımayanlar ise bu rakamlardan daha fazladır. Temmuz-Ağustos ve Eylül ayları bilançoları da eklendiğinde ortaya çıkan tablo oldukça vahim olacaktır. Bu arada yaşanan iki olaya değinmek istiyorum.23 Ağustos 2001 günü Genç ilçemizin Yolçatı köyü Toklu mezrasında, köye dönüş yapan köy halkının, yıkılan ev enkazlarını kaldırma çalışmalarında enkaz altlarından çıkan ve beyaz toz şekere benzeyen kimyasal ilaçtan 28 kişi zehirlendi.

Yiğitler köyünde Jandarma Karakolu civarında yerde buldukları "el bombası" ile oynayan iki çocuk bombanın patlaması ile ağır yaralanarak Elazığ Devlet Hastanesine kaldırıldılar. Bütün bu olayları değerlendirdiğimizde, Bingöl'ümüzde halkımız üzerinde nasıl bir baskı mekanizması olduğu görülür, buna karşı sessiz, duyarsız kalmak, korkup sinmek insan olmaktan uzaklaşma ile eşdeğerdir. Bu sorumluluk duygusu ve anlayışla bizler İHD olarak yılmadan mücadelemizi sürdürmeye kararlıyız. Bedeli her ne olursa olsun ödemeyi göze alıyoruz. İHD'nin 15. yılında bulunurken onüç yöneticimizin katledilmesi yüzlerce üyemizin üzerinde yaratılan gözaltı, tutuklama ve cezaevi baskıları bizleri yıldırmayacaktır. Bunun herkes tarafından böyle bilinmesi istiyoruz. Çalışmalarımız hak ihlalleri ile sınırlı kalmayacaktır. Bingöl'de demokrasi kültürünü yerleştirmek, hak arama ve haklarına sahip çıkma bilincini geliştirmek içinde çalışmalarımız olacaktır. Bu anlamda Bingöl Demokrasi Platformunun çalışmalarına katkı sunmaktayız. BİNYAD, KAYY-DER, KARLI-DER ve diğer sivil toplum örgütleriyle birlikte Bingöl'ün ekonomik sorunlarıyla da ilgileniyor ve çözüm arayışlarına katkı sunuyor ve sizlerden bu çalışmalara güç vermenizi bekliyoruz. 15 yıllık çatışma dönemi Bingöl toplumunda çok değişik yansımalar yaratmıştır. Halkta belirgin bir bilinç gelişirken, aydın insanlarda da yalınlık, korku, kaygı ve tükenmişlik baş göstermiş, kişiliklerde oportünizm egemen olmaya başlamıştır Özellikle kent merkezlerinde kişilikleri düşürülüşü net bir şekilde gözlenmektedir. Bunun aksine kırsal kesimde bir direnç gelişmektedir. Kendini yaşatma, bireysel çıkarların öne çıkması, yaşamın küçük zaafalarına kapılıp gününü gün etme, lafazanlık, teorik olarak, söylem olarak kendini gösterme ancak pratikten kaçma şeklinde insan manzaraları oldukça

fazladır. İspiyonculuk, muhbirlik mekanizması, toplum açısından bir güvensizlik ortamı oluşturmuştur. Kısacası Bingöl'ün güzellikleri de çirkinlikleri de farklıdır., ihaneti farklıdır, yiğitliği ve yurtseverliği farklıdır. Bütün bu farklılıklar, çelişkiler içinde dürüst, onurlu bir duruş sergileyebilmek daha da zevklidir. İnsanımız bu türlü bir duruşa değer vermektedir.İHD Bingöl Şubesi halkın sevgisi, desteği ve güveniyle ayakta durmaktadır. Bu güven ve desteğe layık olmak içinde sorumluluk duygusu ve özveri ile mümkündür.

Bingöl'de demokrasi mücadelesinde BİNYAD, KAYY-DER ve KARLI-DER şubelerinin açılmasında büyük yarar görüyoruz. Toplumun demokratik örgütlenmesi, değişimde çok önemli rol üstlenecektir. Bunun için bu değerli sivil toplum örgütlerimizi yanımızda, omuz omuza görmek istiyoruz.Bingöl Demokrasi Platformu olarak Bölge Demokrasi Platformu ve Türkiye Demokrasi Platformu için çalışmalarımız vardır. Bu çalışmalarımız Diyarbakır Demokrasi Platformu ile ortaklaştırılacaktır. Yine Bingöl Demokrasi Platformu olarak Bingöl'ün sorunları ve çözüm önerileri için kurmuş olduğumuz sekiz komisyonun çalışmaları devam etmektedir. Bu çalışmalar sonuçlandığında sizleri de aramızda görmek ve çalışmalarımıza katkı sunmayı istiyoruz. Başarılı olmak bireyden başlıyor. Sorumluk duyan, özveriden kaçmayan, dürüst, kendini sorgulayabilen bireylerden oluşan bir demokratik örgütlenme, bununla şekillenen toplum ancak sorunları çözme gücüne erişebilir. Bizce her şey sorumluluk almaktan geçer. Sorumluluk duygusu insanı ve toplumu güçlendirir. Bizler Bingöl İHD olarak tüm Bingöllüleri haklarına sahip çıkma ve hak arama noktasında sorumluluk almaya çağırıyoruz.

Binyad'ın yeni yönetimini başarılar dilerim.

Saygılarımla.

İHD Bingöl Şubesi Yönetim Kurulu

Rıdvan KIZGIN
Erdal AYDEMİR
Abdullah ALAKUŞ
Aydın KAPLANSEREN
Kasım ELÇİ
Ahmet ERDEM
Mustafa AKDENİZ

1953 doğumlu. Ziraat Teknisyeni, emekli Avukat. Bingöl doğumlu
Avukat. Bingöl doğumlu
Emekli memur. Bingöl doğumlu
Emekli sendikacı, DİSK örgütlenme uzmanı
İnşaat Mühendisi. Karlıova doğumlu
Bingöl Belediyesi Halkla İlişkiler Müdürü.

Dönüş

Ey özüm!

Uyan bulunduğun gaflet
uykusundan

Silkin, şöyle bir at üzerinden
unutkanlığı, umursamazlığı
Dön özüne, bre dön eski günlere

Düşün kurdu, kuşu, kuzuyu
Düşün yeşili, kırmızıyı,
bağımsızlığı

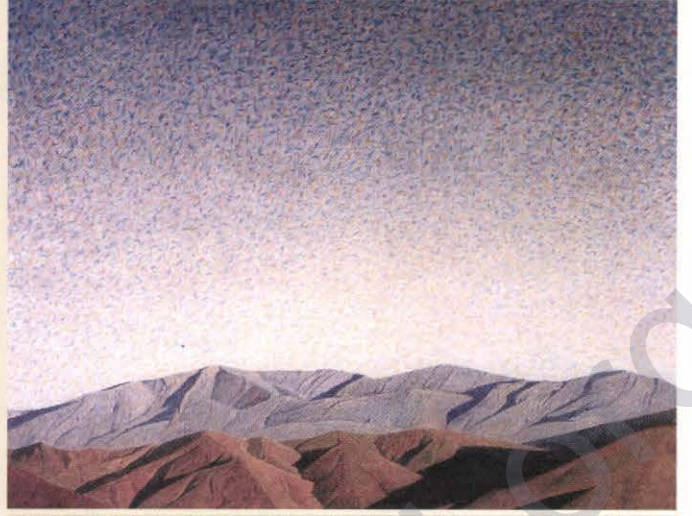
Düşün, düşün de fark et
Neden özüne dön diyorum

Çünkü; birliğe ihtiyacımız var
biliyorum

Unutulmamaya ihtiyacımız var,
görüyorum

Diyorum ya,
Bunları yapmak için senin, benim
bir öze ihtiyacımız var
Dön bekliyorum

Özlem ARDA

Mahmut Celayir - Manzara, Tuval üzerinde yağlı boya 1984, 85x110cm

Bingöl Dağları

Bingöl dağlarını aştım da geldim
Şu gurbet ellerde ben yalnız kaldım
Ana, baba, bacı, gardaş bir yanda
Sefaletе göğüs gerdim de geldim.

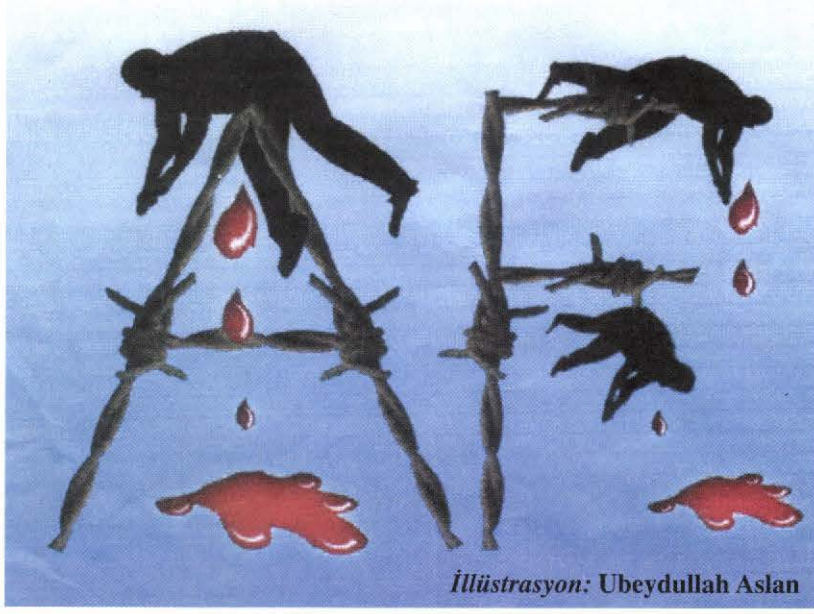
Geri dönmek mümkün olmaz bizlere
Yoksulluğa esir olduk göz göre göre
Sevgi saygı sünük kalır bizlere
Kığı'ya, Çapakçur'a; Çevlik Bingöl'e
Çağakçur, Çevlik, Bingöl dağları
Sallandı yıkıldı bütün evleri
Susmuş ötmüyor ki şen bülbülleri
Bize mekan olmuş gurbet elleri.

Söyle Necip, söyle yürek yaralı
Nasıl unutturum nasıl dağı maralı
Yalan yanlış yapmıyor ki insanı
Derdimin dermanı peri suları

Necip ARDA

Sarıgazi 3. Kültür ve Sanat Festivali

Sarıgazi Belediyesi'nin 24 Ağustos 2001 tarihinde düzenlediği ve artık gelenekleşen "Sarıgazi 3. Kültür ve Sanat Festivali" coşkuyla kutlandı. 25 Ağustos'da Sarıgazi Emek mahallesinde değerli yazarımız Yaşar Kemal adının verildiği park ve sosyal tesisleri hizmete açan belediye başkanı Fikret Şahin, sanata ve kültüre verdiği katkılarla dikkat çekiyor.

İllüstrasyon: Ubeydullah Aslan

AL-YA SİG. ACT. LTD. ŞTİ.

Kasko - İşyeri Paket - Ev Paket - Nakliye vs.
Sigorta hizmetleri

Halitağa cd. Nuhbey sk. No: 1/1 Kadıköy
Tel.: (0216) 449 44 99 - 336 19 42

ALMANCA TERCÜME

Noter yeminli her türlü
resmi ve özel
Almanca çeviri

Tel/Faks:

(0216) 341 79 73

SERBOY İNŞAAT

SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

Özenle yaptığı konutlar
geleceğin çağdaş kentlerini
kurma garantisidir.

İnşaata başlanmadan önce
görüşümüzü almanız sizin
yararınıza olacaktır.

Sarıgazi Toplu Konutları Barbaros cad.
Okul Sk. No: 2 Sarıgazi - İSTANBUL
Telefon: (0216) 499 86 23
Faks: (0216) 499 82 68

Dernek Programı

★ Yöreye özgü yüzlerce hazır isim ve soyad ile bütün yerleşim alanlarının adları ★ Yerel yöneticilerin girişine imkan veren modül: Gelmiş geçmiş bütün yöneticilerin takibi (Vali, Kaymakam, Bucak Müdürü, Muhtar vs.) ★ Mevcut veriler sayesinde son derece hızlı ve hatasız üye girişi ★ Aidat ★ Burs ★ Kasa ★ Abone ★ Karar defteri ★ Yöre dernekleri ve Tüzük takip modülleri ★ Ad, soyad, baba adı ve çalıştığı işyerine göre arama ve kan grubu dahil olmak üzere onlarca raporlama seçeneği

Sıcak arayüz ve asma menü ile çok farklı, tam profesyonel

Eğitim ve kurulum dahil
125 \$

İrtibat tel.: (0216) 341 79 73
Cep: (0542) 736 55 94

Not: Program Binyad'ta görülebilir

UMUT OTO SERVİSİ

- FIRINLI BOYA
- MEKANİK BAKIM
- ELEKTRİK VE CAM
- KAPORTA
- ŞASE DİZAYNI

SEYRANTEPE MH. CİDAR SK.
NO: 2 / A 4. LEVENT - İSTANBUL
Tel.: 0.212 278 19 80 - 325 33 53

MEKANİK BİZİM İŞİMİZ

Her Türlü Mekanik - Elektrik İşleriniz İçin

UMUT OTO En Doğru Seçim !

Elektrik ve mekanik arabanızın hayatı aksamlarının başında gelir. Bu konuda ortaya çıkabilecek problemlerin büyük bir itina ile güvenli bir şekilde çözülmesi lazım.

Umut Oto'nun işinin ehli, elektrik - mekanik ustaları bu problemleri itina ile çözer.

Size arabanızı güvenle kullanmak kalır.

365 GÜN 24 SAAT SINIRSIZ HİZMET !
0.532 464 37 82

1. Araçlarınız için 24 saat kurtarıcı hizmeti:
Araçlarınızın firmanızdan ya da bulunduğu yerden alınır, istediğiniz yere teslim edilir.

2. Masrafları dert etmeyin !

Kaskolu araçlarınız vekaleten ücretsiz yapılır. Aracınız, istediğiniz yerden, istediğiniz zaman (24 saat) alınır, gerekli işlemleri tamamlandıktan sonra, istediğiniz yere teslim edilir.

Umummayın,

Umut Oto Servisi' in sunduğu hizmet kalitesini ve kolaylıkları görmeden karar vermeyin

HIZLI SERVİS TEMİZ İŞ BİZİM İŞİMİZ

TUNA ORMAN ÜRÜNLERİ İTH. İHR. TİC.SAN.LTD.ŞTİ.

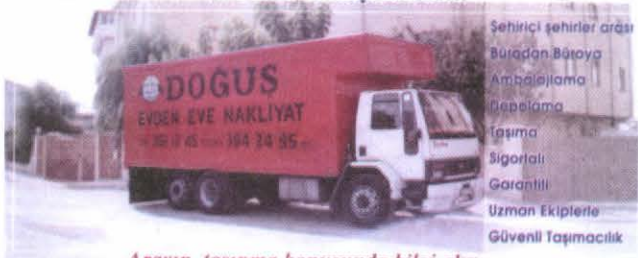
- * SUNTA-SUNTALAM
- * MDF MEDEFLAM
- * KONTRAPLAK
- * DURALİT TUTKAL
- * KAPLAMA
- * KERESTE

Yüksel TUZ

Şube : Yukarı Dudullu Nato Yolu Cad.
No.160 Ümraniye / İstanbul
Tel : (0.216) 365 90 28-365 90 29
Fax : (0.216) 365 57 81
Cep : (0.532) 325 77 05
Merkez : Sanayi Sitesi Kooperatif Satış
Mağazası No.12 Bingöl
Tel : (0.426) 232 71 29 - 232 70 01

DOĞUŞ

EVDEN EVE TAŞIMACILIK

Sehirci şehirler arası
Büyük Büroya
Ambalajlama
Paketleme
Taşıma
Sigortası
Garantili
Uzman Ekiplerle
Güvenli Taşımacılık

Arayın, taşıma konusunda bilgi alın...

Kocayal Caddesi Merve Apt. No. 43 / 3 - Üstbostancı - İSTANBUL
Tel: (0216) 361 10 45 - (0212) 202 60 62 - Telefax: (0216) 384 34 95
GSM: (0535) 766 16 46 - (0532) 466 13 47

BETON BORU ÜRETİM ÜRÜNLERİ

İLSA BETON YAPI ELEMANLARI HAFRIYAT SANAYİ TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

Ofis: Kızılay İş Merkezi Kat.3 No.: 204 İzmit - Kocaeli

Tel.&Fax : (0.216) 324 72 78 - (0262) 325 93 59

Fabrika: Çayırova Köyü Emre Sokak No.: 17 Yeşilova - İZMİT

Tel.&Fax : (0.262) 365 15 83 - (0262) 365 25 36

BURAK

TEMİZLİK MADD. PAZ. GIDA TEKSTİL
İNŞAAT İTH. İHR. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

Her Türlü

Temizlik

Gıda

Tekstil

ürünleri

UNOTEK

Fix Kağıt

nilco

JOHNSON

DENİZ

KİMYA

İnönü Mah. İnönü Cad. No:36 / A
Sangazi - Ümraniye - İSTANBUL

Tel&Fax : 0216 312 73 81
GSM. : 0532 255 03 90

TEKNİKEL

İNŞAAT MÜHENDİSLİK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

• Müh. Fikret DURMUŞ • Müh. Zeki ÖKÇÜN

Atatürk Mah. Alemdağ Caddesi No: 80/7 81240 Ümraniye - İST.

Tel.: (0216) 335 76 13 - 329 04 70 Fax: (0216) 335 76 13

Demir doğrama, kapı, pencere...

ÇEVİKLER DEMİR DOĞRAMA

İsmet Çevik

Bulgurlu Mah. Bağlar yolu Huzurevleri Cad.
Sevgi sok. No: 1 81190 Üsküdar / İSTANBUL

Tel.: (0216) 443 23 59 Fax: (0216) 443 23

59 Cep: (0542) 414 76 61

B. İSTANBUL OTOGARI No: 125

(0212) 658 03 93

(0212) 658 11 13

(0212) 658 11 13

(0212) 658 11 15

(0212) 658 22 68

HAREM OTOGARI No: 27

(0216) 333 55 94

(0216) 333 99 27

(0216) 333 27 41

(0216) 343 31 95

BİNGÖL MERKEZ

(0426) 214 10 10

(0426) 214 38 38

(0426) 214 38 48

BİNGÖL MÜD.

(0426) 213 15 32

BİNGÖL OTOGAR

(0426) 214 38 58

(0426) 214 38 68

özlem

bingöl
seyahat

Bizimle Özlem Dolu Günler

BİNPET DİŞ TİCARET
İNŞAAT SAN. LTD. ŞTİ.

Hasanpaşa Sarayardı Cad. Güzel İşmerkezi No.: 75/9 Kadıköy - İSTANBUL
Tel.: (0216) 327 88 86 Fax: (0216) 327 88 87 Kadıköy V. D. 1760051510

Fabrikalara, Şantiyelere, Apartmanlara...

☆ **KALORİFER YAKITI**

☆ **FUEL OİL NO:6**

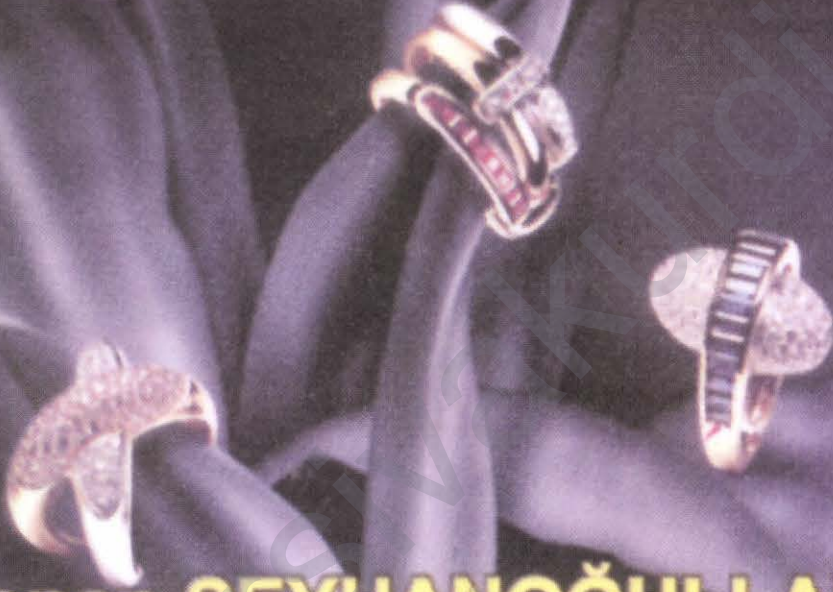
☆ **MOTORİN**

☆ **MADENİ YAĞLAR**

Servisi Yapılır

Petrol Ofisi A.Ş. Ürünleri Satılır

TALAT KUYUMCULUK

Cenap ŞEYHANOĞULLARI
Murat AĞIT

Atatürk Mah. Alemdağ Cad. No:6/A
Tel.:(0216)443 09 53 (Belediye Karşıısı)
Santral-Ümraniye / İSTANBUL

Değerli Dost ve Hemşehrilerimizin Hizmetindeyiz.

3000 kişilik kapasitesi ve deneyimli kadrosuyla her türlü yemekli ve yemeksiz toplantılarınız, nişan ve düğünleriniz için hizmetinizdeyiz.

Mutluluk
Bulutlarına
Açılan
Kape

İkramlarımız

- Grup Orkestra
- Fantazi Müzik
- Türk Halk Müziği
- 7 katlı pasta
- Badem şekeri + Kolonya
- Kuru pasta ve pizza
- Meşrubat
- 5 poz 10 adet fotoğraf
- Video (120'lik kaset)
- Çocuk Sinema Salonu
- Hatıra Defteri

SALOON PRINCESS

İSTANBUL

Mithatpaşa Caddesi Princess Plaza No: 102 Kat: 7
Tel.: (0216) 461 27 85 - 461 27 86 Fax: (0216) 412 18 60
Ümraniye - İSTANBUL

BURSA

Ulubatlı Hasan Bulvarı Falcon İş Merkezi No.: 62/4
Tel.: (0224) 273 15 00 - 01 - Fax: 273 15 02
Osmangazi / BURSA

*Sen gözlerimde akıp giden ana
Sen bu cansız bedene hayat veren ana
Sen hep beni ümitle seven ana
Sen varya sen, hasretim sana ana*

*Muhammet Bozyiğit
İstanbul, 24.05.2001*

Kartal Beyaz ve Al Mendil

İçimizde kaç kişi kartal izledi, ya da kaç kişi Mehmet hocadan izledi bu oyunu? Eğer izlemediyseniz çok şey kaçırdınız çok. Kaçınız o oynarken, onun çakmak çakmak çakan gözlerinin içine bakma cesaretini gösterebildi? O ki,ilmek ilmek oya gibi işlerken deriloyu, şaha kalkmış tay gibiyken kartalda, kayalıklarda seken bir dağ keçisiyken çaçanda, iplerinden kurtulmuş vahşi bir kısrakken davulun önünde, kaçımız kendimizden geçmedik ya da kaçımızı kendimizden geçirmedik? Kaçımızı bizden alıp, bize yani Bingöl'e, Yado Çeşmesi'ne, Yüzen Ada'ya, Kral Kızı'na, Soğuk Çeşme'ye götürmedi ki. Kaçımız o herkesin içinde yeri olan kocaman yüreğe dokunabildi? Eğer bunları yapmadıysanız çok şey kaçırdınız inanın çokook. Çünkü o artık yok. O güzel insan, o karınca incitmez yürek, o ki Bingölle yatıp Bingölle kalkan hasret, şefkatin, sıcaklığın, dostluğun abidesi artık yok.

Gittin, bu güzellikleri bile ürkütücü şehirden, yüreğinde sevgin, zulandaki umutların ve o çok iyi bildiğin yalnızlığıyla ölüme gittin. Tırnağın etten ayrılması gibi, acıtarak, kanatarak gittin. Şairin dediği gibi "Gidersen git tabi, yıkılmaz bu şehir" demeye de dilim varmıyor; çünkü sen gittin, yıkıldı bu şehir ve biz...